

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 3ης Απριλίου 2003 *

Στην υπόθεση T-114/02,

BaByliss SA, με έδρα το Montrouge (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τον J.-P. Gunther, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από την

De'Longhi SpA, με έδρα το Treviso (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους M. Merola, D. Domenicucci και I. van Schendel, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τη V. Superti και τους K. Wiedner και F. Lelièvre, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

SEB SA, με έδρα το Écully (Γαλλία), εκπροσωπούμενης από τους D. Voillemot και S. Hautbourg, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσα,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της από 8 Ιανουαρίου 2002 απόφασης SG (2002) D/228078 της Επιτροπής να μην αντιταχθεί στη συγκέντρωση μεταξύ της SEB και της Moulinex και να την κηρύξει συμβατή με την κοινή αγορά και με τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των προτεινομένων δεσμεύσεων (υπόθεση COMP/M.2621 — SEB/Moulinex),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, J. Azizi και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 9ης Οκτωβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Σύμφωνα με το άρθρο του 1, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων [ΕΕ L 395, σ. 1, όπως διορθώθηκε, ΕΕ 1990, L 257, σ. 13, και όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1310/97 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997 (ΕΕ L 180, σ. 1), στο εξής: κανονισμός 4064/89] εφαρμόζεται στις πράξεις συγκεντρώσεως κοινοτικών διαστάσεων, όπως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του εν λόγω άρθρου.
- 2 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89, οι πράξεις συγκεντρώσεως κοινοτικών διαστάσεων πρέπει να κοινοποιούνται εκ των προτέρων στην Επιτροπή.

- 3 Εξάλλου, το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89 προβλέπει ότι συγκεντρώσεις δεν μπορούν να γίνουν αν προηγουμένως δεν κοινοποιηθούν και δεν κριθούν συμβατές με την κοινή αγορά. Σύμφωνα πάντως με το άρθρο 7, παράγραφος 4, η Επιτροπή μπορεί, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, να χορηγήσει απαλλαγή από αυτή την υποχρέωση αναβολής της πράξεως συγκεντρώσεως.
- 4 Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/89, η Επιτροπή, αν διαπιστώσει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση, μολονότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά, αποφασίζει να μην αντιταχθεί και την κηρύσσει συμβατή προς την κοινή αγορά (στο εξής: στάδιο I του ελέγχου).
- 5 Αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 4064/89 και προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά, αποφασίζει να κινηθεί τη διαδικασία (στο εξής: στάδιο II του ελέγχου).
- 6 Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού:

«Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι, κατόπιν των τροποποιήσεων στις οποίες προέβησαν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση δεν προκαλεί πλέον σοβαρές αμφιβολίες κατά την έννοια της παραγράφου 1, στοιχείο γ', μπορεί να την κηρύξει συμβατή με την κοινή αγορά, σύμφωνα με την παράγραφο 1, στοιχείο β'.

Η Επιτροπή μπορεί να συνοδεύσει την απόφαση που λαμβάνει βάσει της παραγράφου 1, στοιχείο β', με όρους και υποχρεώσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων προς τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής προκειμένου να καταστήσουν τη συγκέντρωση συμβατή προς την κοινή αγορά.»

- 7 Σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 447/98 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 1998, σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις ακροάσεις που προβλέπονται στον κανονισμό 4064/89 (ΕΕ L 61, σ. 1), «[οι δεσμεύσεις που προτείνουν στην Επιτροπή οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού [...] 4064/89 και οι οποίες, σύμφωνα με την πρόθεση των μερών, πρόκειται να αποτελέσουν τη βάση για απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, υποβάλλονται στην Επιτροπή το αργότερο εντός τριών εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησής.»
- 8 Με την ανακοίνωσή της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που γίνονται αποδεκτά στο πλαίσιο του κανονισμού 4064/89 του Συμβουλίου και του κανονισμού 447/98 της Επιτροπής (ΕΕ 2001, C 68, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση για τα διορθωτικά μέτρα), η Επιτροπή προσδιόρισε τις κατευθυντήριες γραμμές της όσον αφορά την ανάληψη δεσμεύσεων.
- 9 Βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89, η Επιτροπή είναι αποκλειστικά αρμόδια για τη λήψη των αποφάσεων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός. Το άρθρο 21, παράγραφος 2, ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία που διέπει τον ανταγωνισμό στις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων κοινοτικών διαστάσεων.
- 10 Ωστόσο, το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89 παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να παραπέμψει την εξέταση πράξεως συγκεντρώσεως κοινοτικών διαστάσεων στα κράτη μέλη, όταν η εν λόγω συγκέντρωση

απειλεί να δημιουργήσει ή να ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση, η οποία συνεπάγεται σημαντική παρεμπόδιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε μια αγορά στο εσωτερικό αυτού του κράτους μέλους που φέρει όλα τα χαρακτηριστικά μιας διακεκριμένης αγοράς.

Ιστορικό της διαφοράς

I — Σχετικές επιχειρήσεις

- 11 Με την παρούσα προσφυγή, που άσκησε η BaByliss SA (στο εξής και: προσφεύγουσα), ζητείται η ακύρωση της απόφασεως με την οποία η Επιτροπή επέτρεψε, υπό ορισμένες επιφυλάξεις, τη συγκέντρωση μεταξύ SEB και Moulinex.
- 12 Η προσφεύγουσα είναι γαλλική επιχείρηση ελεγχόμενη από τον αμερικανικό όμιλο Copair, που δραστηριοποιείται στον τομέα της κατασκευής και διαθέσεως στο εμπόριο, με το σήμα BaByliss, προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως ονομαζόμενων «προϊόντων ομορφιάς» (για παράδειγμα, συσκευές για το στέγνωμα μαλλιών, θερμαινόμενα σίδερα και βούρτσες μαλλιών, κουρευτικές μηχανές, συσκευές για αποτρίχωση γυναικών και συσκευές φροντίδας σώματος). Ο όμιλος Copair δραστηριοποιείται σε όλες τις κατηγορίες μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως (κουζίνα, ομορφιά, καθαριότητα).
- 13 Η SEB είναι γαλλική επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της επινοήσεως, κατασκευής και διαθέσεως στο εμπόριο σε διεθνές επίπεδο μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως. Η SEB διαθέτει στο εμπόριο τα προϊόντα της υπό δύο διεθνή σήματα (Tefal και Rowenta) και τέσσερα τοπικά σήματα (Calor και SEB στη Γαλλία και το Βέλγιο, Aipo στη Βραζιλία και στις χώρες του Mercosur και Samurai

στις χώρες του Συμφώνου των Άνδων). Οι ομάδες προϊόντων που διαθέτει στο εμπόριο η SEB υπό τα διαφορετικά αυτά σήματα είναι οι συσκευές μαγειρικής (μικροφούρνοι, συσκευές για τηγάνισμα, συσκευές για φρυγανιές, συσκευές για ανεπίσημα γεύματα), οι συσκευές παρασκευής ζεστών ροφημάτων (ηλεκτρικές καφετιέρες, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο, βραστήρες), τα πολυμίξερ, τα σίδερα σιδερώματος και τα πρεσοσίδερα, οι συσκευές προσωπικής περιποίησης (συσκευές αποτριχώσεως, κομμωτικής, ξυρίσματος κ.λπ.), οι ηλεκτρικές σκούπες, οι οικιακές συσκευές κλιματισμού και θερμάνσεως και τα εργαλεία κουζίνας.

- 14 Η Moulinex είναι επίσης γαλλική εταιρία που δραστηριοποιείται στον τομέα της επινοήσεως, κατασκευής και διαθέσεως στο διεθνές εμπόριο μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως. Η Moulinex διαθέτει στο εμπόριο τα προϊόντα της υπό δύο διεθνή σήματα (Moulinex και Krups) και ένα τοπικό σήμα (Swan στο Ηνωμένο Βασίλειο).

II — Διαδικασία σε εθνικό επίπεδο

- 15 Στις 7 Σεπτεμβρίου 2001 το tribunal de commerce de Nanterre της Γαλλίας κίνησε διαδικασία δικαστικής εξυγίανσεως κατά του ομίλου Moulinex. Σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία, δικαστικοί εκκαθαριστές ορισθέντες από το tribunal de commerce έπρεπε να εξακριβώσουν αν η υπό δικαστική εξυγίανση επιχείρηση μπορούσε να εξακολουθήσει τις δραστηριότητές της, αν έπρεπε να εκχωρηθεί σε τρίτους ή να τεθεί υπό εκκαθάριση. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι κατέστη ανέφικτο για τη Moulinex να εξακολουθήσει τις δραστηριότητές της, οι εκκαθαριστές αναζήτησαν αγοραστή για το σύνολο ή μέρος των δραστηριοτήτων της Moulinex.

- 16 Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, ο όμιλος SEB εκδήλωσε ενδιαφέρον για την ανάληψη ορισμένων δραστηριοτήτων της Moulinex όσον αφορά τον τομέα «μικρές ηλεκτρικές συσκευές οικιακής χρήσεως» και συγκεκριμένα για:
- όλα τα δικαιώματα σχετικά με την εκμετάλλευση των εμπορικών σημάτων Moulinex, Krups και Swan, ανεξαρτήτως των προϊόντων τα οποία αφορούν,
  - μέρος του μηχανισμού παραγωγής (οκτώ βιομηχανικές εγκαταστάσεις επί συνόλου δεκαοκτώ βιομηχανικών εγκαταστάσεων και ορισμένα μηχανήματα ευρισκόμενα σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις μη μεταβιβαζόμενες) που παρέχει τη δυνατότητα παραγωγής ορισμένων τουλάχιστον τύπων προϊόντων της, πλην των ηλεκτρικών σκουπών και των φούρνων μικροκυμάτων,
  - ορισμένες εταιρίες εμπορίας των προϊόντων, και, συγκεκριμένα, για την Ευρώπη, μόνο τη γερμανική και την ισπανική εταιρία.
- 17 Με έγγραφο της 25ης Σεπτεμβρίου 2001, η BaByliss απηύθυνε στους δικαστικούς εκκαθαριστές, στο πλαίσιο της προσπάθειάς της να ενισχύσει την παρουσία της στον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως στη Γαλλία και παγκοσμίως, πρόταση εξαγοράς του συνόλου των δραστηριοτήτων της Krups σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του εξοπλισμού, των εγκαταστάσεων, των αποθεμάτων, των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και των δικτύων διανομής της Krups.
- 18 Με απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2001, το tribunal de commerce de Nanterre δέχθηκε το σχέδιο εξαγοράς που πρότεινε η SEB.

III — Η ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία

- 19 Κατόπιν αιτήσεως της SEB, η Επιτροπή επέτρεψε παρέκκλιση από τον κανόνα περί αναβολής της συγκεντρώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 4064/89. Η αιτιολογία της αποφάσεως της Επιτροπής στηρίχθηκε κυρίως στο γεγονός ότι οι δικαστικοί εκκαθαριστές είχαν απαιτήσει να είναι άνευ αιρέσεων οι προσφορές εξαγοράς. Η εν λόγω παρέκκλιση που επέτρεψε η Επιτροπή περιόριζόταν στη διαχείριση των προς εξαγορά στοιχείων ενεργητικού.
- 20 Στις 13 Νοεμβρίου 2001 κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 4064/89, το σχέδιο μερικής εξαγοράς από τη SEB ορισμένων στοιχείων ενεργητικού της Moulinex.
- 21 Στις 21 Νοεμβρίου 2001 η Επιτροπή δημοσίευσε την προβλεπόμενη από το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 4064/89 γνωμοδότηση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Σύμφωνα με το σημείο 4 της εν λόγω γνωμοδότησεως, η Επιτροπή κάλεσε «τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της διαβιβάσουν τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις τους επί του σχεδίου συγκεντρώσεως».
- 22 Κατόπιν της δημοσιεύσεως αυτής, η BaByliss, με έγγραφα της 27ης και 29ης Νοεμβρίου 2001, αντιστοίχως, εξέφρασε στην Επιτροπή την ανησυχία της όσον αφορά το οικείο σχέδιο συγκεντρώσεως, λαμβανομένων υπόψη των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων που συνεπαγόταν η προσέγγιση της SEB και της Moulinex στον τομέα στον οποίο επρόκειτο να εισαχθεί πολύ σύντομα η BaByliss. Η BaByliss υποστήριξε σχετικώς ότι αποτελούσε δυνητικό ανταγωνιστή της SEB και Moulinex στον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως και, ειδικότερα, στον τομέα των μικροσυσκευών κουζίνας, στον οποίο αναπτύσσει

δραστηριότητα με το εμπορικό σήμα Cuisinart. Με έγγραφο της 29ης Νοεμβρίου 2001, η BaByliss απηύθυνε στην Επιτροπή πρόταση ολικής εξαγοράς περιλαμβανουσας το σύνολο του προσωπικού και των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex στη Γαλλία και επισυνήψε στο έγγραφο επιχειρηματικό σχέδιο της Cuisinart («Stratégie Cuisinart en France») του Νοεμβρίου του 2001.

- 23 Με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 2001, η BaByliss απάντησε στο ερωτηματολόγιο που απηύθυνε η Επιτροπή στους ανταγωνιστές, το οποίο της απεστάλη στις 27 Νοεμβρίου 2001.
- 24 Στις 5 Δεκεμβρίου 2001 τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη πρότειναν στην Επιτροπή την ανάληψη δεσμεύσεων.
- 25 Οι αντιπρόσωποι της BaByliss συναντήθηκαν αυθημερόν με την Επιτροπή προκειμένου να διαβουλευτούν σχετικά με το ζήτημα της συγκεντρώσεως.
- 26 Με έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 2001, η BaByliss εξέφρασε στην Επιτροπή τις επιφυλάξεις της ως προς το ενδεχόμενο παραπομπής εκ μέρους της Επιτροπής, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του κανονισμού 4064/89, της εξετάσεως της υποθέσεως, εν όλω ή εν μέρει, στις αρμόδιες σε θέματα ανταγωνισμού εθνικές αρχές που θα υπέβαλλαν σχετική αίτηση.
- 27 Στις 7 Δεκεμβρίου 2001 οι αρμόδιες σε θέματα ανταγωνισμού γαλλικές αρχές υπέβαλλαν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 4064/89, αίτηση μερικής παραπομπής του ελέγχου της συγκεντρώσεως, προκειμένου για τις επιπτώσεις της επίμαχης συγκεντρώσεως στον ανταγωνισμό στη Γαλλία, σε ορισμένες αγορές πωλήσεως μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως.

- 28 Κατόπιν των επικρίσεων που απηύθυνε η Επιτροπή, τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη τροποποίησαν τις αρχικές δεσμεύσεις τους στις 18 Δεκεμβρίου 2001.
- 29 Στις 20 Δεκεμβρίου 2001 η BaByliss υπέβαλε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις της όσον αφορά τα μερίδια αγοράς που θα κατείχε η SEB-Moulinex, κατόπιν της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως, στις κατηγορίες προϊόντων που εξέτασε η Επιτροπή.
- 30 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2001, η BaByliss απάντησε σε ένα ερωτηματολόγιο σχετικό με τις δεσμεύσεις των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών, το οποίο της είχε απευθύνει η Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2001.
- 31 Κατόπιν της υποβολής παρατηρήσεων εκ μέρους των ενδιαφερόμενων τρίτων, τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη τροποποίησαν εκ νέου τις δεσμεύσεις τους.
- 32 Στις 28 Δεκεμβρίου 2001 η προσφεύγουσα υπέβαλε προσφορά μερικής εξαγοράς της Moulinex.
- 33 Στις 3 Ιανουαρίου 2002 η BaByliss απέστειλε στην Επιτροπή πρόσθετες απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο που της είχε απευθύνει η Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2001, όσον αφορά τις δεσμεύσεις των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών. Η προσφεύγουσα εκδήλωσε επίσης εκ νέου ενδιαφέρον για την ολική ή μερική αγορά των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex. Ενέμεινε δε στην ανησυχία της σχετικά με τη θέση της καθώς και σχετικά με τη δεσπόμενη θέση της SEB-Moulinex που θα συνεπαγόταν η επίμαχη πράξη συγκεντρώσεως σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως στις κύριες ευρωπαϊκές χώρες.

- 34 Στις 8 Ιανουαρίου 2002 η Επιτροπή ενέκρινε υπό όρους την πράξη συγκεντρώσεως μεταξύ της SEB και της Moulinex, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', και παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89 και του άρθρου 57 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 35 Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά, ωστόσο, τη γαλλική αγορά, στο μέτρο που η Επιτροπή δέχθηκε αυθημερόν την αίτηση των γαλλικών αρχών περί μερικής παραπομπής του ελέγχου της συγκεντρώσεως.
- 36 Στις 8 Ιουλίου 2002 ο Γάλλος Υπουργός Οικονομικών ενέκρινε τη συγκέντρωση χωρίς να επιβάλλει τη λήψη διορθωτικών μέτρων βάσει της θεωρίας της «προβληματικής επιχειρήσεως».

Προσβαλλόμενη απόφαση

I — Σχετικές αγορές προϊόντων

- 37 Σύμφωνα με τη 16η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο οικονομικός τομέας τον οποίο αφορά η επίμαχη συγκέντρωση είναι ο τομέας πώλησεως μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, ο οποίος υποδιαιρείται σε δεκατρείς κατηγορίες προϊόντων: συσκευές για τηγάνισμα, μικροφούρνοι, συσκευές για φρυγανιές, συσκευές για σάντουιτς και βιάφλες, συσκευές για ανεπίσημα γεύματα («πιεράντ», «γουόκπαρτι», «ρακλέτ», «φοντί» κ.λπ.), ηλεκτρικές συσκευές μπάρμπεκιου και ψηστιέρες εσωτερικού χώρου, χύτρες ρυζιού και ατμομάγειρες, ηλεκτρικές καφετιέρες, βραστήρες, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο, μίξερ και πολυμίξερ, σίδερα σιδερώματος και πρεσοσίδερα, συσκευές προσωπικής περιποίησης (συσκευές υγείας και ομορφιάς). Οι ένδεκα πρώτες κατηγορίες προϊόντων ονομάζονται κοινώς προϊόντα της κατηγορίας «κουζίνα».

- 38 Η Επιτροπή θεωρεί ότι κάθε κατηγορία μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως μπορεί να αποτελέσει διακεκριμένη αγορά προϊόντων (25η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τα συμπεράσματα της Επιτροπής στηρίζονται κυρίως σε ανάλυση της δυνατότητας υποκαταστάσεως, όσον αφορά τη ζήτηση, δεδομένου ότι κάθε κατηγορία επιτελεί ειδική λειτουργία και προορίζεται τελικώς για διακεκριμένη χρήση. Η Επιτροπή δεν δέχεται, εξάλλου, τη δυνατότητα υποκαταστάσεως, όσον αφορά την προσφορά. Συγκεκριμένα, επισημαίνει ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι όλοι οι κατασκευαστές δύνανται να κατασκευάσουν όλα τα είδη μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, τα έξοδα και ο χρόνος που απαιτούνται για την είσοδο σε νέα αγορά προϊόντων ενδέχεται να είναι σημαντικά.

II — Σχετικές γεωγραφικές αγορές

- 39 Κατά την Επιτροπή, ο «ορισμός των σχετικών γεωγραφικών αγορών ως αγορών εθνικών διαστάσεων πρέπει να θεωρείται ο ακριβέστερος κατά το πέρας του πρώτου σταδίου του ελέγχου» (30ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

III — Σπουδαιότητα του σήματος

- 40 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το σήμα είναι ένας από τους κύριους παράγοντες επιλογής για τους τελικούς καταναλωτές και, επομένως, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως (36η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 41 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η SEB και η Moulinex επενδύουν σημαντικά ποσά για τη διατήρηση της καλής φήμης των σημάτων τους (38η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

λογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης ότι οι προσφορές που υποβλήθηκαν κατά την εκχώρηση της Moulinex αφορούσαν σχεδόν αποκλειστικώς τα σήματα του ομίλου αυτού και όχι τις μονάδες παραγωγής (39η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

IV — Ανάλυση του ανταγωνισμού

- 42 'Όσον αφορά τα αποτελέσματα της επίδικης πράξεως συγκεντρώσεως από πλευράς ανταγωνισμού, η Επιτροπή απορρίπτει καταρχάς το επιχείρημα ότι τα αποτελέσματα της συγκεντρώσεως δεν διαφέρουν από τα αποτελέσματα της καταστάσεως ανταγωνισμού που προκάλεσε η εγκαθάρηση του ομίλου Moulinex. Η Επιτροπή εκθέτει σχετικώς τα εξής:

«Στο πρώτο στάδιο της έρευνας, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό, διότι ορισμένες επιχειρήσεις, ήδη τον χρόνο κατά τον οποίο ο όμιλος Moulinex τέθηκε υπό δικαστική εξυγίανση, είχαν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για την εξαγορά των σημάτων που κατείχε ο όμιλος. Επιπλέον, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο ότι ορισμένα εργαλεία ή βιομηχανικές ιδιοκτησίες εξαγοράστηκαν από τρίτους πλην της SEB. Δεδομένης της σπουδαιότητας του σήματος στις επίδικες αγορές, οι εν λόγω τρίτοι αγοραστές ήταν πιθανότατα σε θέση να επαναφέρουν εν όλω ή εν μέρει την ανταγωνιστικότητα της Moulinex» (41η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 43 Στην ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εγείρει σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά ως προς ορισμένες αγορές προϊόντων της κατηγορίας «κουζίνα» (44η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όσον αφορά τις γεωγραφικές αγορές που εξετάζονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ότι:

- στην Πορτογαλία, στην Ελλάδα, στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες, όπου, πριν από τη συγκέντρωση, η SEB και η Moulinex είχαν, ορισμένες φορές, σημαντικές

θέσεις στον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, η θέση της SEB ενισχύεται από τη συμμετοχή της Moulinex και η συναλλαγή συνεπάγεται συχνά σημαντικούς συνδυασμούς μεριδίων αγοράς σε πολλές από τις κατηγορίες των οικείων προϊόντων. Κατά την Επιτροπή, αυτή η ισχύς στην αγορά ενισχύεται από το ότι θα υπάρχει ενιαίο χαρτοφυλάκιο διαφόρων σημάτων, ενώ επιχειρήσεις όπως η Philips, η Braun ή η Taurus διαθέτουν μόνον ένα σήμα (43η, 45η, 46η και 47η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- στη Γερμανία, στην Αυστρία, στη Δανία, στη Σουηδία και στη Νορβηγία, η συναλλαγή μεταβάλλει ουσιωδώς τους όρους ανταγωνισμού σε ορισμένες αγορές προϊόντων (43η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως)
- τέλος, στα λοιπά κράτη μέλη, η μεταβολή των όρων ανταγωνισμού που συνεπάγεται η συναλλαγή είναι επουσιώδης (43η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

44 Κατά την Επιτροπή, η κοινοποιηθείσα συναλλαγή εγείρει, επομένως, σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά στις ακόλουθες αγορές (128η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως):

- Γερμανία: συσκευές για τηγάνισμα και συσκευές για μπάριμπεκιοι,
- Αυστρία: συσκευές για τηγάνισμα και συσκευές για ανεπίσημα γεύματα,
- Βέλγιο: πολυμίξερ, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο, βραστήρες, συσκευές για φρυγανιές, συσκευές για ανεπίσημα γεύματα, συσκευές για μπάριμπεκιοι, σίδερα σιδερώματος και πρεσοσίδερα,

- Δανία: συσκευές για τηγάνισμα και επιτραπέζιοι φούρνοι,

- Ελλάδα: συσκευές για τηγάνισμα, βραστήρες, συσκευές για σάντουιτς και βιάφλες, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο και πολυμίξερ,

- Νορβηγία: συσκευές για τηγάνισμα και επιτραπέζιοι φούρνοι,

- Κάτω Χώρες: συσκευές για τηγάνισμα, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο, μικροφούρνοι, συσκευές για ανεπίσημα γεύματα, συσκευές για μπάρμπεκιου, σίδερα σιδερώματος και πρεσοσίδερα,

- Πορτογαλία: συσκευές για τηγάνισμα, συσκευές για τoστ, ηλεκτρικές καφετιέρες, μηχανές παρασκευής καφέ εσπρέσο, βραστήρες, μικροφούρνοι, συσκευές για σάντουιτς και βιάφλες, συσκευές για ανεπίσημα γεύματα, συσκευές για μπάρμπεκιου και πολυμίξερ,

- Σουηδία: συσκευές για τηγάνισμα.

⁴⁵ Αντιθέτως, η Επιτροπή κατέληξε ότι η συγκέντρωση δεν εγείρει σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τις αγορές ειδών προσωπικής περιποίησης, στις οποίες, ανεξαρτήτως της χώρας περί της οποίας πρόκειται (εξαιρουμένης της Γαλλίας) ή του ορισμού που δόθηκε στην αγορά προϊόντων, το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των συμβαλλομένων στη συγκέντρωση είναι κατώτερο του 20 % (44η αιτιολογική σκέψη της προσαρμοσμένης αποφάσεως).

V — Δεσμεύσεις των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών

- 46 Κατόπιν πάντως των δεσμεύσεων που πρότειναν τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη, η Επιτροπή κατέληξε ότι οι σοβαρές αμφιβολίες περί της συμβατότητας της συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά μπορούν να αρθούν, καθόσον οι εν λόγω δεσμεύσεις αποτελούν άμεση και ευθεία απάντηση στα προβλήματα ανταγωνισμού που προσδιορίζονται στην απόφαση όσον αφορά τις αγορές εκτός Γαλλίας.
- 47 Αρχικώς, οι δεσμεύσεις που πρότειναν τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη στις 5 Δεκεμβρίου 2001 αφορούσαν την απόσυρση σε ολόκληρο τον ΕΟΧ, για περίοδο δύο ετών, των προϊόντων της εταιρίας Moulinex που εμπίπτουν στις κατηγορίες των συσκευών για τηγάνισμα, των επιτραπέζιων φούρνων, των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα, των συσκευών για μπάρμπεκιου καθώς και των σίδερων σιδερώματος και πρεσοσίδερων. Ωστόσο, κατά την Επιτροπή, οι αρχικές αυτές δεσμεύσεις δεν επέτρεψαν την υποκατάσταση του ομίλου Moulinex με άλλη επιχείρηση και δεν αφορούσαν το σύνολο των αγορών στις οποίες η συναλλαγή μπορούσε να εγείρει σοβαρές αμφιβολίες (135η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 48 Κατά συνέπεια, στις 18 Δεκεμβρίου 2001 τα συμβαλλόμενα μέρη «βελτίωσαν την πρότασή τους προκειμένου να καταστήσουν αποτελεσματικότερη την εφαρμογή της» (135η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η νέα αυτή πρόταση προέβλεπε τη χορήγηση αδείας αποκλειστικής χρήσεως του σήματος Moulinex για περίοδο τριών ετών (συνοδευόμενη από δέσμευση περί μη εισόδου στην αγορά με το σήμα Moulinex για πρόσθετη χρονική περίοδο) για όλες τις κατηγορίες προϊόντων στο Βέλγιο, στην Ελλάδα, στις Κάτω Χώρες και στην Πορτογαλία και για την κατηγορία των συσκευών για τηγάνισμα στη Γερμανία, στην Αυστρία, στη Δανία, στη Νορβηγία και στη Σουηδία. Στους δικαιούχους της αδείας αυτής επρόκειτο να επιβληθεί υποχρέωση εφοδιασμού προκειμένου για συσκευές για φρυγανιές, ηλεκτρικές καφετιέρες, βραστήρες και πολυμίξερ.
- 49 Ωστόσο, οι τρίτοι που ερωτήθηκαν σχετικώς απήθυναν επικρίσεις ως προς τις εν λόγω δεσμεύσεις και ιδίως όσον αφορά τη διάρκεια ισχύος της αδείας και την

περίοδο απαγορεύσεως της εισόδου στην αγορά, την υποχρέωση εφοδιασμού, τη μη άρση των συνεπειών της κοινοποιηθείσας συναλλαγής στον ανταγωνισμό για ορισμένες αγορές, την έλλειψη αρκετά σημαντικών διαστάσεων για να δικαιολογηθεί από οικονομικής απόψεως η είσοδος νέας επιχειρήσεως στις οικείες αγορές καθώς και την έλλειψη ουσιαστικού ελέγχου του κατόχου αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex στο πλαίσιο των διορθωτικών μέτρων που αφορούν ειδικώς τις συσκευές για τηγάνισμα, λαμβανομένου υπόψη ότι η SEB εξακολουθούσε να χρησιμοποιεί το σήμα αυτό για τα λοιπά προϊόντα (136η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

50 Επομένως, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η SEB «τελειοποίησε» τις δεσμεύσεις της επεκτείνοντας την άδεια εκμεταλλεύσεως σήματος στο σύνολο των προϊόντων μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως για τη Γερμανία, την Αυστρία, τη Δανία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία. Η SEB προσάρμοσε έτσι τη δέσμευση για τις πέντε αυτές χώρες στη δέσμευση που είχε ήδη προταθεί για το Βέλγιο, την Ελλάδα, τις Κάτω Χώρες και την Πορτογαλία. Η SEB παράτεινε επίσης τη διάρκεια ισχύος της αδείας στα πέντε έτη (και στα τρία έτη για την απαγόρευση εισόδου) και κατάργησε την υποχρέωση εφοδιασμού που υπέχει ο κάτοχος αδείας (137η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

51 Η προσβαλλόμενη απόφαση συνοψίζει τις δεσμεύσεις που δέχθηκε η Επιτροπή ως εξής:

«129 Σε καθένα από αυτά τα κράτη, ο όμιλος SEB υποχρεούται να συνάψει με τρίτο σύμβαση χορηγήσεως αποκλειστικής αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex για πέντε έτη όσον αφορά την πώληση ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως δεκατριών κατηγοριών προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως.

130 Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις, η εν λόγω σύμβαση χορηγήσεως αδείας θα συναφθεί με έναν ή περισσότερους τρίτους για πέντε έτη. Κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως χορηγήσεως αδείας και για τρία έτη από τη λήξη της, απαγορεύεται στη SEB να διαθέσει στο εμπόριο στις σχετικές χώρες προ-

ϊόντα που φέρουν το σήμα Moulinex. Ο όμιλος SEB δεσμεύτηκε εξάλλου να μη διαθέσει στο εμπόριο με άλλο σήμα, στις σχετικές χώρες, τους τύπους προϊόντων της Moulinex, εφόσον ο κάτοχος αδείας εκμεταλλεύσεως επέλεξε να συνάψει σύμβαση εφοδιασμού με τη SEB ή να αποκτήσει άδεια βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

- 131 Η άδεια αυτή σκοπό έχει να επιτραπεί η χρήση του σήματος Moulinex, προκειμένου να παρασχεθεί στον κάτοχο αδείας η δυνατότητα να εισαγάγει ή να ενισχύσει τη θέση του σήματός του στις σχετικές γεωγραφικές αγορές. Προς τούτο, κατά τη διάρκεια ισχύος της αδείας, ο κάτοχος της αδείας θα δικαιούται να χρησιμοποιήσει το σήμα Moulinex σε συνδυασμό με το δικό του σήμα καθώς και να μεταβεί από το “co-branding” στο δικό του σήμα σε οποιαδήποτε στιγμή. Η SEB θα έχει τη δυνατότητα να εξασφαλίζει την εκ μέρους του/των κατόχου/ων αδείας συμμόρφωση προς τον λογότυπο Moulinex.
- 132 Ο/οι κάτοχος/οι είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τον εφοδιασμό τους και τις λεπτομέρειες πραγματοποιήσεώς του σε όλα τα προϊόντα και σε όλες τις σχετικές χώρες. Αν το επιθυμούν, μπορούν να δεσμεύσουν τη SEB να συνάψει σύμβαση εφοδιασμού για όλες ή για ορισμένες από τις προαναφερθείσες κατηγορίες προϊόντων. Αυτή η προμήθεια θα έπρεπε, επομένως, να αντιστοιχεί, το 2000, στο 65 % των πωλήσεων προϊόντων με το σήμα Moulinex. Είναι αναγκαία η επισήμανση ότι η SEB προτείνει, εντούτοις, να επιβληθεί στον κάτοχο αδείας για τη Γερμανία υποχρέωση προμήθειας όσον αφορά τα πολυμίξερ. Κατά τη SEB, η απόκλιση αυτή δικαιολογείται από την ανάγκη διατηρήσεως των θέσεων εργασίας σε μονάδες παραγωγής που ανελήφθησαν κατόπιν της αποφάσεως του tribunal de commerce de Nanterre.
- 133 Ο όμιλος SEB δεσμεύεται, εξάλλου, να χορηγήσει σε κάθε κάτοχο αδείας που υποβάλλει σχετική αίτηση άδεια αφορώσα τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (σχέδια και υποδείγματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τεχνογνωσία), η οποία θα καλύπτει έναν ή περισσότερους τύπους προϊόντων της κατηγορίας Moulinex, προκειμένου να μπορούν οι ίδιοι να τα παράγουν ή να αναθέτουν την παραγωγή τους σε τρίτο που έχουν επιλέξει.

- 134 Ο όμιλος SEB δεσμεύεται να ορίσει εντολέα, του οποίου αρχική αποστολή θα είναι, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίζει την ικανοποιητική εκτέλεση των εν λόγω δεσμεύσεων από τον όμιλο SEB. Ο όμιλος SEB δεσμεύεται να συνάψει την ή τις συμβάσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος που προβλέπουν οι δεσμεύσεις εντός προθεσμίας [...] από την ημερομηνία παραλαβής της εγκριτικής αποφάσεως της Επιτροπής. Παρελθούσης της προθεσμίας αυτής, αν η SEB δεν έχει συνάψει εν μέρει ή εν όλω τις συμβάσεις που προβλέπουν οι δεσμεύσεις, ο εντολέας υποχρεούται να αναζητήσει έναν ή περισσότερους κατόχους αδείας και να συνάψει τις εν λόγω συμβάσεις εντός προθεσμίας [...]. Στην επιλογή του ή των κατόχων αδείας πρέπει να συναινέσει η Επιτροπή.»
- 52 Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δεσμεύσεις αυτές συνεπάγονται σημαντική μείωση των εισπράξεων μεριδίων αγοράς που προκαλεί η κοινοποιηθείσα πράξη συγκεντρώσεως. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι μόνες εισπράξεις που δεν καταργούνται είναι αυτές που προέρχονται από τις πωλήσεις προϊόντων με το σήμα Krups. Πάντως, κατά την Επιτροπή, τα επιπλέον μερίδια αγοράς που σχετίζονται με το σήμα Krups μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα ανταγωνισμού μόνο στις αγορές μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο και στην αγορά συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στην Πορτογαλία (139η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 53 Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι προτεινόμενες δεσμεύσεις καθιστούν δυνατή την αποκατάσταση για μεγάλο χρονικό διάστημα του ουσιαστικού ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η πενταετής διάρκεια που προβλέπεται για την άδεια δίδει στον κάτοχο αδείας τη δυνατότητα να καταστήσει δυνατή τη μετάβαση των προϊόντων από το σήμα Moulinex στο δικό του σήμα με περιορισμένες απώλειες σε βάρος της SEB, όταν η SEB θα είναι σε θέση να εισαγάγει εκ νέου το σήμα Moulinex στις οικείες αγορές. Η Επιτροπή επισημαίνει σχετικώς ότι η μέση διάρκεια ζωής των ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως είναι τρία έτη. Η μετάβαση προς το σήμα του κατόχου αδείας διευκολύνεται ακόμη περισσότερο, κατά την άποψη της Επιτροπής, από το γεγονός ότι ο κάτοχος αδείας θα είναι ο μοναδικός δικαιούχος του σήματος Moulinex σε όλα τα προϊόντα της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως στην οικεία γεωγραφική ζώνη (140ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 54 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επέκταση των δεσμεύσεων περί αποκλειστικής αδείας στο σύνολο των προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής

χρήσεως και, επομένως, σε προϊόντα για τα οποία η Επιτροπή δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας των εν λόγω μέτρων. Πράγματι, αν οι εν λόγω άδειες αφορούσαν περιορισμένο αριθμό προϊόντων, τα περιθώρια ελιγμών του κατόχου αδείας, προκειμένου για τη διαδικασία «rebranding», θα περιορίζονταν σημαντικά, διότι το σήμα Moulinex θα χρησιμοποιούσαν δύο ανταγωνιστές στις σχετικές χώρες: η SEB και ο δικαιούχος της αδείας που περιορίζεται σε ορισμένα προϊόντα (141η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 55 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, επιπλέον, ο κάτοχος αδείας θα διαθέτει αυτονομία ως προς την παραγωγή των προϊόντων Moulinex, όταν το επιθυμεί, ενώ, όσον αφορά τη SEB, ενδεχομένως δεν θα μπορεί να εκμεταλλευτεί τους νέους τύπους προϊόντων που θα σχεδιάσει για την κατηγορία προϊόντων Moulinex στις χώρες που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις (142η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 56 Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις, ο ή οι κάτοχοι αδείας πρέπει να είναι επιχειρηματίες που ασκούν σήμερα εμπορική δραστηριότητα στον τομέα ή που μπορούν ενδεχομένως να εισαχθούν στον τομέα αυτό, δραστήριοι, ανεξάρτητοι, αποδεσμευμένοι από τον όμιλο SEB, με τις ικανότητες και τα κίνητρα που απαιτούνται για να ασκήσουν ουσιαστικό και θεμιτό ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές. Οι δεσμεύσεις προβλέπουν επίσης ότι ο ή οι κάτοχοι αδείας πρέπει να διαθέτουν δικό τους σήμα δυνάμενο να συνδυασθεί με το σήμα Moulinex (144η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 57 Η Επιτροπή θεωρεί, επομένως (146η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως), ότι οι δεσμεύσεις που προτείνουν οι συμβαλλόμενοι αρκούν για την άρση των αμφιβολιών όσον αφορά τη συμβατότητα της πράξεως συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά στις εννέα οικείες χώρες, εφόσον οι συμβαλλόμενοι τηρούν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

«α) τη δέσμευση σχετικά με τη χορήγηση αποκλειστικής αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex για πέντε έτη όσον αφορά την πώληση ηλεκτρικών συσκευών

οικιακής χρήσεως δεκατριών κατηγοριών προϊόντων περιλαμβανομένων στην εν λόγω απόφαση, όπως ορίζει το σημείο 1, στοιχείο α', των δεσμεύσεων που παρατίθενται στο παράρτημα της εν λόγω αποφάσεως,

- β) τη δέσμευση σχετικά με την απαγόρευση διαθέσεως στο εμπόριο στις επίμαχες χώρες των προϊόντων που φέρουν το σήμα Moulinex κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως και για τρία έτη από την παύση της ισχύος της, όπως προβλέπει το σημείο 1, στοιχείο γ',
- γ) τη δέσμευση σχετικά με την απαγόρευση διαθέσεως στο εμπόριο στις επίμαχες χώρες τύπων προϊόντων που φέρουν άλλο σήμα πλην του σήματος Moulinex, στα εδάφη για τα οποία ο/οι κάτοχος/οι αδείας εκμεταλλεύσεως πρόκειται να συνάψει/ουν σύμβαση εφοδιασμού ή σύμβαση βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως προβλέπει το σημείο 1, στοιχείο ε',
- δ) τη δέσμευση σχετικά με τη σύναψη με κάθε κάτοχο αδείας που υποβάλλει σχετική αίτηση συμβάσεως εφοδιασμού (σε τιμή πωλήσεως αντιστοιχούσα στη βιομηχανική τιμή αποκτήσεως προσαυξημένη με τα γενικά έξοδα παραγωγής και παραδόσεως των προϊόντων στον κάτοχο αδείας) και/ή αίτηση συμβάσεως χορηγήσεως αδείας βιομηχανικής ιδιοκτησίας για το σύνολο των επίμαχων προϊόντων πλην των πολυμίξερ στη Γερμανία, όπως προβλέπει το σημείο 1, στοιχείο δ', των δεσμεύσεων,
- ε) τη δέσμευση εφαρμογής της γενικής πολιτικής αναπτύξεως νέων τύπων προϊόντων και διατηρήσεως στο ακέραιο της οικονομικής αξίας και της ανταγωνιστικότητας του σήματος Moulinex σε καθένα από τα εννέα οικεία κράτη μέχρι τη σύναψη συμβάσεως χορηγήσεως αδείας, όπως προβλέπει το σημείο 1, στοιχείο η', των δεσμεύσεων,

- στ) τη δέσμευση συνάψεως συμβάσεως ή συμβάσεων χορηγήσεως αποκλειστικής αδειας εκμεταλλεύσεως σήματος για τις εννέα οικείες χώρες εντός των προθεσμών που προβλέπουν τα σημεία 1 (η) και 2 (ε) (iv) των δεσμεύσεων,
- ζ) τη δέσμευση περί εγκρίσεως του ή των κατόχων αδειας από την Επιτροπή, κατά το σημείο 1 (i) των δεσμεύσεων, και
- η) τη συμμόρφωση προς κάθε πρόταση που είναι χρήσιμη για την υλοποίηση των δεσμεύσεων ή για την εκπλήρωση της αποστολής της την οποία θα φέρει εις πέρας ο εντολέας, όπως προβλέπει το σημείο 2 (ε) (ii) των δεσμεύσεων».

58 Οι λεπτομέρειες των δεσμεύσεων που πρότεινε η SEB περιλαμβάνονται στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

59 Το τμήμα 2, στοιχείο ζ', του παραρτήματος διευκρινίζει τα εξής:

«Αν η έγκριση της παρούσας πράξεως από έτερη αρμόδια σε θέματα ανταγωνισμού αρχή υπέκειτο σε δεσμεύσεις που είτε έρχονται σε αντίθεση με τις παρούσες δεσμεύσεις είτε οδηγούν σε κατάσταση βαίνουσα πέραν του αναγκαίου για την αποκατάσταση του ουσιαστικού ανταγωνισμού σε καθεμία από τις σχετικές αγορές, ο όμιλος SEB θα μπορούσε να ζητήσει από την Επιτροπή να αναθεωρήσει τις παρούσες δεσμεύσεις προς άρση των αντιφάσεων ή προς περιορισμό εν μέρει ή εν όλω των περιλαμβομένων στις παρούσες δεσμεύσεις όρων και υποχρεώσεων που βαρύνουν τη SEB και που δεν είναι πια αναγκαίοι.»

VI — Κρατικές ενισχύσεις

- 60 Προς απάντηση στα επιχειρήματα ορισμένων τρίτων, οι οποίοι προσήψαν στη SEB ότι έλαβε κρατικές ενισχύσεις από τις γαλλικές αρχές στο πλαίσιο του σχεδίου της εξαγοράς, η Επιτροπή διαπιστώνει, με τη 10η αιτιολογική σκέψη της προσαλλομένης απόφάσεως, ότι από την προκαταρκτική εξέταση των διατάξεων που θέσπισαν οι γαλλικές αρχές δεν προκύπτει ότι οι κρατικές παρεμβάσεις που προγραμματίστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής εξυγίανσης αποτελούν μέτρα επωφελή για τη SEB. Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι τα αποτελέσματά τους δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διενεργούμενη βίβαση του κανονισμού 4064/89 εξέταση της προτεινόμενης συναλλαγής.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 61 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Απριλίου 2002, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή. Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα ζήτησε να εκδικαστεί η υπόθεση κατά την ταχεία διαδικασία του άρθρου 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 62 Με έγγραφο της 30ής Απριλίου 2002, η Επιτροπή ανακοίνωσε στο Πρωτοδικείο ότι δεν αντιτασσόταν στο αίτημα περί εκδικάσεως κατά την ταχεία διαδικασία. Εξάλλου, η Επιτροπή επισήμανε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η προσαλλομένη απόφαση την αφορούσε ατομικά.
- 63 Με έγγραφο της 8ης Μαΐου 2002, ο γραμματέας του Πρωτοδικείου ανακοίνωσε στην καθής ότι έγινε δεκτή η αίτησή της περί παρατάσεως της προθεσμίας για την

κατάθεση του υπομνήματος αντικρούσεως μέχρι τις 24 Ιουνίου 2002. Επίσης, προκειμένου να μην καθυστερήσει η διαδικασία, κάλεσε την καθής να εγείρει ενδεχόμενα ζητήματα παραδεκτού της προσφυγής παράλληλα με τις επί της ουσίας αιτιάσεις της.

- 64 Στο πλαίσιο της λήψεως μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, ο γραμματέας του Πρωτοδικείου, με έγγραφο της 17ης Ιουνίου 2002, κάλεσε την προσφεύγουσα να απαντήσει, μέχρι τις 28 Ιουνίου 2002, σε σειρά γραπτών ερωτήσεων.
- 65 Στις 24 Ιουνίου 2002 η Επιτροπή κατέθεσε το υπόμνημά της αντικρούσεως, το οποίο περιείχε, κυρίως, τις αντιρρήσεις της όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής και, επικουρικώς, τις αιτιάσεις της επί της ουσίας.
- 66 Στις 28 Ιουνίου 2002 η προσφεύγουσα κατέθεσε τις απαντήσεις της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.
- 67 Με απόφαση της 2ας Ιουλίου 2002, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) δέχθηκε την αίτηση περί εκδικάσεως κατά την ταχεία διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 76α του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 68 Στις 18 Ιουλίου 2002 η προσφεύγουσα, σύμφωνα με την πρόσκληση που της απήχθη ο γραμματέας, υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του παραδεκτού ως απάντηση στο υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε η Επιτροπή.
- 69 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Ιουλίου 2002, η SEB ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Ιουλίου 2002, η De'Longhi ζήτησε να

παρέμβει υπέρ της προσφεύγουσας. Οι αιτήσεις αυτές έγιναν δεκτές με την από 16 Σεπτεμβρίου 2002 διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος. Κατόπιν σχετικών αιτήσεων που υπέβαλαν οι SEB και η De'Longhi, επετράπη στη μεν πρώτη να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως, στη δε δεύτερη να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα που παρατίθενται στην αίτησή της παρεμβάσεως.

70 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και κάλεσε τους διαδίκους, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα και να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στο αίτημα αυτό εντός των ταχθεισών προθεσμών.

71 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 9ης Οκτωβρίου 2002.

72 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την De'Longhi, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

73 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει την προσεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

74 Η SEB ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικά, ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

I — Επιχειρήματα των διαδίκων

75 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από την De'Longhi, διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη την αφορά άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Συγκεκριμένα, η BaByliss είναι επιχείρηση προσφάτως εισελθούσα στην αγορά των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως της κατηγορίας «κουζίνα» και, συνεπώς, αποτελεί άμεσο ανταγωνιστή της SEB και της Moulinex. Εξάλλου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι μετέσχε ενεργά στη διοικητική διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.

76 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά ατομικά την προσφεύγουσα.

- 77 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η μοναδική περίπτωση στην οποία η BaByliss αντέδρασε αυθόρμητα στη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, την οποία προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 4064/89, της γνωμοδοτήσεως σχετικά με τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση, επικοινωνώντας μαζί της, δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικά την BaByliss. Η BaByliss ουδόλως αποδεικνύει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση την αφορά λόγω ορισμένων ιδιαίτερων ιδιοτήτων της ή λόγω ορισμένης πραγματικής καταστάσεως που προσιδιάζει μόνο σ' αυτή και επομένως την εξατομικεύει σχεδόν όπως τη SEB.
- 78 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά την άποψη της προσφεύγουσας, πολλές επιχειρήσεις μετείχαν ενεργά στη διαδικασία. Το γεγονός ότι μια επιχείρηση υπέβαλε παρατηρήσεις δεν αρκεί, αφ' εαυτού, για να γίνει δεκτό ότι η οικεία πράξη αφορά ατομικά την προσφεύγουσα. Η ενδεδειγμένη εξέταση πράξεων συγκεντρώσεως απαιτεί τακτική επαφή με πολυάριθμους οικονομικούς παράγοντες.
- 79 Η Επιτροπή αναφέρει, δεύτερον, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού της BaByliss, «σκοπός της εταιρίας είναι: [κ]άθε πράξη αφορώσα την παραγωγή, τη μετατροπή, τη νέα παρουσίαση, τις εισαγωγές και εξαγωγές, τη χονδρική, ημιχονδρική και λιανική πώληση όλων των προϊόντων και εμπορευμάτων που σχετίζονται ιδίως με την κομμωτική και την ομορφιά, τα αρώματα και τα είδη δώρου», ενώ η πράξη συγκεντρώσεως που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, ο οποίος δεν σχετίζεται με «την κομμωτική, την ομορφιά, τα αρώματα και άλλα είδη δώρου».
- 80 Η Επιτροπή επισημαίνει, τρίτον, ότι η προσφεύγουσα διατείνεται ότι είναι επιχείρηση «προσφάτως εισελθούσα» στην αγορά των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως της κατηγορίας «κουζίνα», αλλά, κατά δική της ομολογία, η προσφεύγουσα δεν είχε διαθέσει στο εμπόριο κανένα προϊόν της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, ούτε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε κατά την ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής.

Η BaByliss αυτοαποκαλείται, εξάλλου, «δυναμικός ανταγωνιστής». Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, μολονότι η προσφεύγουσα είχε ανακοινώσει ότι επρόκειτο να εισαγάγει «επισημως» τέτοια προϊόντα στην αγορά στις 15 Μαΐου 2002, εντούτοις δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο ικανό να συνηγορήσει υπέρ αυτού του ισχυρισμού.

81 Τέταρτον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι τα προϊόντα που διαθέτει στο εμπόριο η BaByliss, εταιρία εγκατεστημένη στη Γαλλία, βρίσκονται σε άμεσο ανταγωνισμό με τις συσκευές που πωλεί η SEB στις γεωγραφικές αγορές για τις οποίες διατύπωσε σοβαρές αμφιβολίες, στο μέτρο που δεν εξέφρασε γνώμη ως προς την κατάσταση της γαλλικής αγοράς, την οποία πρόκειται να αναλύσουν οι αρμόδιες σε θέματα ανταγωνισμού γαλλικές αρχές.

82 Πέμπτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κακώς η προσφεύγουσα πιστεύει ότι μπορεί να στηριχθεί στις «αποφάσεις Air France». Η κατάσταση της είναι εντελώς διαφορετική από την κατάσταση της Air France. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 19ης Μαΐου 1994, T-2/93, Air France κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-323), το Πρωτοδικείο επισήμανε καταρχάς ότι η Επιτροπή εκτίμησε την κατάσταση ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές λαμβάνοντας υπόψη κυρίως την κατάσταση της Air France (σκέψη 45 της απόφασεως), η οποία ήταν ο μοναδικός σοβαρός ανταγωνιστής των μετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, ενώ η προσφεύγουσα απέχει πλήρως από τις αγορές τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι το Πρωτοδικείο είχε τονίσει ότι η Air France υποχρεώθηκε, κατόπιν συμφωνίας η οποία συνήφθη μεταξύ της ίδιας, της Γαλλικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, να απεκδυθεί πλήρως της συμμετοχής της στην εταιρία TAT (σκέψη 46 της απόφασεως), ενώ, εν προκειμένω, η BaByliss δεν μπορεί να επικαλεστεί καμία συμφωνία ή καμία απόφαση αντίστοιχου περιεχομένου, από την οποία να προκύπτει ότι η πραγματική κατάσταση της την εξετασμένης σχεδόν όπως τη SEB. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Μαρτίου 1994, T-3/93, Air France κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-121), η Air France ήταν ο κύριος ανταγωνιστής της British Airways, ενώ, εν προκειμένω, η BaByliss είναι απλώς μια επιχειρήση, μεταξύ πολλών άλλων, που θεωρεί ότι είναι ανταγωνιστής (δυναμικός άλλωστε) της SEB.

83 Τέλος, η Επιτροπή αποδίδει σημασία στο ότι η νέα ερμηνεία του άρθρου 230 ΕΚ που δέχθηκε το Πρωτοδικείο με την απόφαση της 3ης Μαΐου 2002, T-177/01, Jégo-Quéré

SA κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-2365, σκέψη 51) δεν συνεπάγεται το παραδεκτό της προσφυγής, διότι η προσβαλλόμενη απόφαση, αφενός, είναι ατομική απόφαση στερούμενη γενικής ισχύος και, αφετέρου, ουδόλως περιορίζει τα δικαιώματα της προσφεύγουσας (η οποία άλλωστε απέχει πλήρως από τις αγορές τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως) και ουδεμία υποχρέωση της επιβάλλει. Κατά την Επιτροπή, η νομική κατάσταση της προσφεύγουσας δεν επηρεάζεται ουσιαστικά στο παρόν στάδιο.

- 84 Η SEB υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά ατομικά την προσφεύγουσα. Συναφώς, η SEB επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι και η ίδια η προσφεύγουσα μπορούσε να υποβάλει συγκεκριμένη και σοβαρή προσφορά εξαγοράς στο πλαίσιο της συλλογικής διαδικασίας, αν πράγματι την ενδιέφερε η ολική ή μερική εξαγορά των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex. Όπως υπενθυμίζει η SEB, η πρώτη προσφορά που υπέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου για την εξαγορά της Moulinex δεν ήταν σοβαρή και το tribunal de commerce de Nanterre την κήρυξε απαράδεκτη, ενώ οι επόμενες προσφορές ήταν μεταγενέστερες της συγκεντρώσεως και είχαν ως μοναδικό σκοπό την αμφισβήτηση του σχεδίου εκχωρήσεως που πρότεινε η SEB. Η SEB προσθέτει ότι η προσφεύγουσα δεν εκδήλωσε οποιοδήποτε ενδιαφέρον για την απόκτηση αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex, μολονότι μια τέτοια άδεια θα της παρείχε τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της στρατηγικής αναπτύξεως για την οποία κάνει λόγο, να εισέλθει και να εγκατασταθεί επί μακρόν και αποτελεσματικώς στις σχετικές αγορές.
- 85 Η SEB επισημαίνει επίσης ότι μέχρι σήμερα τα προϊόντα BaByliss δεν έχουν ακόμη διατεθεί στο εμπόριο σε καμία από τις γεωγραφικές αγορές που αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, ούτε άλλωστε στη Γαλλία, όπου η δραστηριότητα της προσφεύγουσας περιορίστηκε σε μια παρουσίαση σε εστιατόριο της Λυόν τον Μάιο του 2002. Η SEB τονίζει, εξάλλου, ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο της σχετικής με τον ανταγωνισμό αναλύσεώς της, δεν αναφέρει την προσφεύγουσα ούτε ως πραγματικό ανταγωνιστή ούτε ως δυνητικό ανταγωνιστή.
- 86 Τέλος, η SEB αναφέρει ότι η προσφεύγουσα δεν μετέσχε στη διενέργεια εμπειρισταυμένης έρευνας που πραγματοποίησαν οι εισηγητές του Συμβουλίου Ανταγωνισμού στη Γαλλία και δεν παρέστη ούτε εκπροσωπήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Συμβουλίου Ανταγωνισμού.

II — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 87 Σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, «[κ]άθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται [...] να ασκεί προσφυγή κατά των αποφάσεων που απευθύνονται σ' αυτό, καθώς και κατά αποφάσεων που, αν και εκδίδονται ως κανονισμοί ή αποφάσεις που απευθύνονται σε άλλο πρόσωπο, το αφορούν άμεσα και ατομικά».
- 88 Η προσφεύγουσα δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών και δεν είναι αποδέκτης της προσβαλλομένης απόφασης. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση την αφορά άμεσα και ατομικά.
- 89 Το ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα την προσφεύγουσα δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση καθιστά δυνατή την άμεση πραγματοποίηση της σχεδιαζομένης συγκεντρώσεως, είναι ικανή να επιφέρει άμεση μεταβολή της καταστάσεως που επικρατεί στις σχετικές αγορές, η οποία δεν εξαρτάται πλέον παρά μόνο από τη βούληση των μερών (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση της 24ης Μαρτίου 1994, *Air France κατά Επιτροπής*, σκέψη 80).
- 90 Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί αν η εν λόγω απόφαση αφορά την προσφεύγουσα και ατομικά.
- 91 Κατά πάγια νομολογία, «όποιος δεν είναι αποδέκτης απόφασης δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η απόφαση τον αφορά ατομικά παρά μόνον αν η απόφαση αυτή τον αφορά λόγω ορισμένων ιδιαίτερων ιδιοτήτων του ή λόγω ορισμένης πραγματικής καταστάσεως που προσιδιάζει μόνο σ' αυτόν και επομένως τον εξατομικεύει σχεδόν όπως τον αποδέκτη» (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, *Plaumann κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937).

- 92 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, όσον αφορά, πρώτον, τη συμμετοχή στη διαδικασία, ότι αναμφισβήτητα η προσφεύγουσα, κατόπιν της κοινοποιήσεως που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 4064/89, υπέβαλε στην Επιτροπή, με έγγραφα της 27ης, 29ης και 30ής Νοεμβρίου 2001 καθώς και της 6ης, 20ής, 21ης και 28ης Δεκεμβρίου 2001, τις παρατηρήσεις της όσον αφορά τις συνέπειες της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως στην κατάσταση ανταγωνισμού που επικρατεί στις σχετικές αγορές καθώς και τις συνέπειες στη δική της κατάσταση. Εξάλλου, η Επιτροπή άκουσε τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας κατά τη συνεδρίαση που διεξήχθη στις 5 Δεκεμβρίου 2001 και κατά τη τηλεφωνική συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 4 Ιανουαρίου 2002 με τους αρμοδίους για την εξέταση του σχεδίου συγκεντρώσεως.
- 93 Επίσης, επί του σημείου αυτού, η BaByliss επικαλέστηκε, κατ' ουσίαν, τις ίδιες επικρίσεις με αυτές τις οποίες διατύπωσε στο δικόγραφο της προσφυγής της ενώπιον του Πρωτοδικείου. Οι παρατηρήσεις αυτές αφορούσαν κυρίως την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της συγκεντρώσεως ως προς τις διάφορες γεωγραφικές αγορές και τις αγορές σχετικών προϊόντων και, ειδικότερα, ως προς την κατάσταση της BaByliss, καθώς και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των δεσμεύσεων που προτείνει η SEB προς άρση των προβλημάτων ανταγωνισμού που προκαλεί η εξαγορά της Moulinex.
- 94 Τέλος, επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι επιστολές που απηύθυνε η προσφεύγουσα στην Επιτροπή δεν αποτελούν απλώς μονομερή κίνηση εκ μέρους της, για την οποία δεν είχε υποβληθεί σχετικό αίτημα, αλλά, απεναντίας, η Επιτροπή την είχε καλέσει, μεταξύ άλλων, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί των δεσμεύσεων που πρότειναν τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέλη.
- 95 Συνεπώς, η προσφεύγουσα μετέσχε ενεργά στη διαδικασία. Μολονότι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η απλή συμμετοχή δεν αρκεί βεβαίως, αφ' εαυτής, για να αποδειχθεί ότι η απόφαση αφορά ατομικά την προσφεύγουσα, ιδίως στον τομέα των συγκεντρώσεων, των οποίων η εμπειριστατωμένη εξέταση απαιτεί τακτική επαφή με πολλές επιχειρήσεις, ωστόσο η ενεργή συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διοικητική διαδικασία αποτελεί στοιχείο που λαμβάνεται συχνά υπόψη από τη νομολογία στον τομέα του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένου του ειδικότερου τομέα του ελέγχου των συγκεντρώσεων, προκειμένου να αποδειχθεί, σε συνδυασμό με άλλα

ειδικά στοιχεία, το παραδεκτό της προσφυγής τους (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Ιανουαρίου 1986, 169/84, Cofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 391, σκέψεις 24 και 25, της 31ης Μαρτίου 1998, C-68/94 και C-30/95, Γαλλία κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Kali & Salz», Συλλογή 1998, σ. I-1375, σκέψη 54, και προπαρατεθείσα απόφαση της 19ης Μαΐου 1994, Air France κατά Επιτροπής, σκέψη 44).

96 Όσον αφορά, δεύτερον, την ιδιότητα της προσφεύγουσας ως ανταγωνίστριας επιχειρήσεως, επιβάλλεται, καταρχάς, η υπενθύμιση ότι η BaByliss δέχθηκε, χωρίς να αντικρουστεί από την Επιτροπή ή από τη SEB, ότι είναι ένας από τους κύριους ενεργούς παράγοντες στις αγορές προϊόντων της κατηγορίας μικροσυσκευών των λεγόμενων «ομορφιάς» ή προσωπικής περιποίησης (συσκευές για το στέγνωμα μαλλιών, θερμαινόμενα σίδερα και βούρτσες μαλλιών, κουρευτικές μηχανές, συσκευές για αποτρίχωση γυναικών και συσκευές φροντίδας σώματος κ.λπ.).

97 Σύμφωνα με τη 16η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο οικονομικός τομέας τον οποίο αφορά η επίμαχη συγκέντρωση είναι ο τομέας πωλήσεως μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, ο οποίος υποδιαιρείται σε δεκατρείς κατηγορίες προϊόντων, ήτοι στις ένδεκα κατηγορίες προϊόντων κουζίνας, στα σίδερα σιδερώματος και πρεσοσίδερα και στην κατηγορία συσκευών προσωπικής περιποίησης. Συνεπώς, η επίμαχη πράξη συγκεντρώσεως αφορά, όπως εξάλλου αναφέρει η 16η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, και την αγορά συσκευών προσωπικής περιποίησης. Δεν αμφισβητείται δε, ούτε από την Επιτροπή ούτε από τη SEB, ότι η προσφεύγουσα είναι ένας από τους κύριους ανταγωνιστές/παράγοντες στην εν λόγω αγορά προϊόντων των λεγόμενων «ομορφιάς» ή προσωπικής περιποίησης.

98 Επίσης, επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι δεσμεύσεις αφορούν επίσης το σύνολο των δεκατριών κατηγοριών συσκευών της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως και, επομένως, και τις συσκευές λεγόμενες «ομορφιάς» ή προσωπικής περιποίησης.

99 Εξάλλου, παρόλο που η προσφεύγουσα δεν είχε άμεση παρουσία σε καμία από τις δώδεκα άλλες κατηγορίες προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση ούτε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε κατά την ημερομηνία

ασκήσεως της προσφυγής, υποστήριξε ωστόσο ότι αποτελεί τουλάχιστον δυνητικό ανταγωνιστή, στο μέτρο που τότε εισερχόταν στην ευρωπαϊκή αγορά των μικροσυσκευών κουζίνας.

100 Η Επιτροπή και η SEB δεν αμφισβήτησαν το παραδεκτό προσφυγής που ασκείται από δυνητικό ανταγωνιστή, όταν, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, πρόκειται για ολιγοπωλιακές αγορές χαρακτηριζόμενες κυρίως από αυξημένα εμπόδια εισόδου, τα οποία απορρέουν από τη μεγάλη εμπιστοσύνη στο σήμα καθώς και από τη δυσκολία προσβάσεως στο λιανικό εμπόριο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-290/94, Kaysersberg κατά Επιτροπής, Σύλλογή 1997, σ. II-2137).

101 Η Επιτροπή και η SEB τόνισαν, αντιθέτως, ότι ο ισχυρισμός ότι η προσφεύγουσα αποτελεί δυνητικό ανταγωνιστή δεν αποδείχθηκε ούτε συνοδεύτηκε από αποδεικτικά στοιχεία. Ωστόσο, με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου καθώς και με τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει σχετικώς ότι, λόγω της εμπειρίας της στην αμερικανική αγορά, προέβη, από τις αρχές του 2001, στην εφαρμογή της στρατηγικής της εισόδου στην ευρωπαϊκή αγορά μικροσυσκευών κουζίνας με το σήμα Cuisinart και, ειδικότερα, στους τομείς των μικροφούρνων, συσκευών για φρυγανιές, μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, μίξερ και πολυμίξερ, όπως προκύπτει από τα ακόλουθα περιστατικά: την πρώτη έρευνα της ευρωπαϊκής αγοράς μικροσυσκευών κουζίνας (Φεβρουάριος 2001), την τεχνική έρευνα για την προσαρμογή της ηλεκτρικής τάσεως των προϊόντων Cuisinart (Φεβρουάριος-Αύγουστος 2001), τη σύμβαση τριετούς συνεργασίας με τον Paul Bocuse (Οκτώβριος 2001) και τις επαγγελματικές εκθέσεις με τον Paul Bocuse στο Ορλάντο και στο Σικάγο, στις οποίες παρουσιάστηκαν τα προϊόντα Cuisinart (Σεπτέμβριος 2001 και Μάιος 2002), την ολοκλήρωση της στρατηγικής και του προϋπολογισμού του 2002 για την εμφάνιση της Cuisinart στην Ευρώπη (Νοέμβριος 2001), τη διαπραγμάτευση με τους κύριους Γάλλους πελάτες ως προς την προβολή του σήματος Cuisinart (Δεκέμβριος 2001-Μάιος 2002), την επίσημη εμφάνιση στον γαλλικό Τύπο (προβλεφθείσα για τον Μάρτιο του 2002 αλλά τελικώς αναβληθείσα) και, τέλος, στις 16 Μαΐου 2002, την «επίσημη ημερομηνία εμφανίσεως της Cuisinart στη Γαλλία στο κατάστημα του Paul Bocuse στη Λυόν, ενώπιον πενήντα περίπου καλεσμένων». Η BaByliss σχεδίαζε, στο μέλλον, να εισαχθεί στους τομείς των ηλεκτρικών μηχανών για καφέ και των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο καθώς και στον τομέα των συσκευών για τηγάνισμα.

102 Το στοιχείο που τονίζουν η Επιτροπή και η SEB, ότι δηλαδή η πραγματική είσοδος της προσφεύγουσας στις αγορές που επηρεάζει η συγκέντρωση αναβλήθηκε επα-

νείλημμένως σε σχέση με τις σχετικές ανακοινώσεις της BaByliss δεν αρκεί για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η BaByliss δεν μπορεί να θεωρηθεί δυνητικός ανταγωνιστής. Πράγματι, το ότι η είσοδος στην αγορά απαιτεί περισσότερο από τον προβλεπόμενο χρόνο δεν σημαίνει, αφ' εαυτού, ότι η είσοδος δεν θα πραγματοποιηθεί, κατά ήσσονα λόγο δε, όπως αναγνωρίζει η Επιτροπή με την 24η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφάσεως, διότι «για να εισαχθεί σε νέα αγορά προϊόντων, ένας ανταγωνιστής, ανεξαρτήτως του αν μετέχει ή όχι σε άλλες συγγενείς αγορές ή στην επίμαχη αγορά προϊόντων σε άλλη γεωγραφική ζώνη, πρέπει να έχει εξασφαλίσει ότι θα πραγματοποιηθούν αρκετές παραγγελίες και, επομένως, θα υπάρχει αρκετά μεγάλος όγκος πωλήσεων, προς τούτο δε θα πρέπει οι πελάτες-μεταπωλητές να προβάλουν το όνομά του και, επομένως, το σήμα του να γίνει γνωστό στους τελικούς καταναλωτές, πράγμα που απαιτεί χρόνο και προϋποθέτει σημαντικά έξοδα από πλευράς μάρκετινγκ και διαφήμισης».

- 103 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει επίσης ότι, πριν ακόμη διατεθούν στο εμπόριο τα προϊόντα της BaByliss, η εταιρία αυτή βρέθηκε σε άμεσο ανταγωνισμό με τη SEB-Moulinex για την προβολή των προϊόντων της από τους κύριους πελάτες-διανομείς. Η προσφεύγουσα διευκρίνισε σχετικά ότι οι δοκιμαστικές επιδείξεις προβλέπονται για «συγκεκριμένο αριθμό καταστημάτων», τα οποία έχουν επιλεγεί στα πολυκαταστήματα Auchan και Monoprix, από τον Οκτώβριο του 2002 και εφεξής. Στο πλαίσιο αυτό, η BaByliss μάλλον αποτελεί πραγματικό ανταγωνιστή των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών για όλες τις αγορές μικροσυσκευών κουζίνας στις οποίες πρόκειται να εισαχθεί, για βραχύ χρονικό διάστημα, με το σήμα Cuisinart. Ομοίως, η προσφεύγουσα επισήμανε, χωρίς να αντικρουστεί, ότι τα προϊόντα προσωπικής φροντίδας και οι μικροσυσκευές κουζίνας ανήκουν στον ίδιο τομέα για όλους τους πελάτες, ότι τα προϊόντα χαρακτηρίζονται από τους ίδιους αγοραστές και ότι η πρακτική που ακολουθούν οι αγοραστές είναι ενιαία, ώστε το συνολικό ποσό των αγορών προϊόντων αυτών των κατηγοριών που πραγματοποιούνται να εντάσσεται στον κοινό τους στόχο περί επιτεύξεως εκπτώσεων βάσει του συνολικού ποσού των πραγματοποιηθεισών αγορών.

- 104 Αν, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, το επιχειρηματικό σχέδιο που κατάρτισε η προσφεύγουσα τον Νοέμβριο του 2001 προβλέπει προφανώς, τουλάχιστον για βραχύ χρονικό διάστημα, μόνον την είσοδο στη γαλλική αγορά, την οποία δεν αφορά η

προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι η στρατηγική του ομίλου BaByliss ενέκειτο στην προώθηση του σήματος Cuisinart στη γαλλική αγορά, πρώτον, για να αποκτήσει εμπειρία στον τομέα του μάρκετινγκ των προϊόντων και να συγκεντρώσει τις σημαντικές επενδύσεις εκεί όπου είναι ενισχυμένη όλη η οργάνωση του ομίλου και ότι σχεδίαζε να στηριχθεί στην επιτυχημένη είσοδο στην εν λόγω γαλλική αγορά προκειμένου να επεκταθεί, στη συνέχεια, σε αγορές άλλων κρατών μελών.

- 105 Εξάλλου, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η BaByliss ανήκει εξ ολοκλήρου στην Conair, εταιρία αμερικανικού δικαίου, η οποία δραστηριοποιείται σε όλους τους τομείς των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως (κουζίνα, ομορφιά, καθαρισμός) στις ΗΠΑ και στον υπόλοιπο κόσμο, κυρίως με τα σήματα BaByliss, Conair και Revlon.
- 106 Η θέση της BaByliss στην αγορά των συσκευών προσωπικής φροντίδας καθώς και η δραστηριότητα και η εμπειρία της μητρικής εταιρίας Conair, μολονότι δεν αφορούν θιγόμενη αγορά κατά την έννοια του κανονισμού 4064/89, εξασφαλίζουν στην εν λόγω επιχείρηση βάση ικανή να την καταστήσει «δυναμική» ανταγωνιστή και να διευκολύνει την είσοδό της στην αγορά των μικροσυσκευών κουζίνας.
- 107 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής που αντλείται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας BaByliss, αρκεί η διαπίστωση ότι η εταιρία αυτή δεν περιορίζει τη δραστηριότητά της στον τομέα της κομμωτικής και της ομορφιάς, όπως πιστοποιεί η χρησιμοποίηση του επιρρήματος «ιδίως» στον ορισμό του εταιρικού σκοπού.
- 108 Τρίτον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η BaByliss, στο πλαίσιο του σχεδίου της περί εισόδου στην ευρωπαϊκή αγορά μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, εκδήλωσε επανειλημμένως ενδιαφέρον για την εξαγορά της Moulinex ή, τουλάχιστον, ορισμένων από τα στοιχεία ενεργητικού της.

- 109 Η προσφεύγουσα υπέβαλε, στις 25 Σεπτεμβρίου 2001, μια πρώτη προσφορά μερικής εξαγοράς αφορώσα το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού της Krups (δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις, εργοστάσιο παραγωγής στο Μεξικό, αποθέματα, δίκτυα διανομής) ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ.
- 110 Η SEB υποστηρίζει ότι η προσφορά αυτή δεν είναι ικανή να εξαγορεύσει την προσφεύγουσα, στο μέτρο που δεν μπορούσε να γίνει δεκτή και δεν ελήφθη υπόψη από το tribunal de commerce de Nanterre.
- 111 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, σχετικώς, ότι δεν ήταν σε θέση να διατυπώσει πληρέστερη προσφορά για το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού και του προσωπικού της Moulinex, διότι δεν είχε πρόσβαση σε οικονομικής φύσεως στοιχεία σχετικά με την εταιρία, παρά τις σχετικές γραπτές αιτήσεις που υπέβαλε. Μόνον η εταιρία SEB ήταν σε θέση να διενεργήσει πλήρη έλεγχο των εργοστασίων της Moulinex και, επομένως, να απευθύνει στους δικαστικούς εκκαθαριστές πληρέστερη προσφορά εξαγοράς της Moulinex.
- 112 Ομοίως, η De'Longhi, με επιστολή που απηύθυνε στην Επιτροπή στις 3 Δεκεμβρίου 2001, κατήγγειλε την έλλειψη διαφάνειας που χαρακτήρισε τη διαδικασία εκχωρήσεως της Moulinex, αναφέροντας τα εξής:

«Η SEB κατάρτισε την προσφορά που υπέβαλε ως προσφορά μερικής αγοράς, περιοριζόμενης σε ορισμένα εργοστάσια παραγωγής της Moulinex και στις σχετικές μ' αυτά δραστηριότητες, αλλά στη συνέχεια κατόρθωσε να αγοράσει και τα εκμαγεία καθώς και άλλα μηχανήματα παραγωγής σχετικά με δραστηριότητες που δεν μεταφέρθηκαν [...], χωρίς, εξάλλου, αυτό να μεταβάλει την προταθείσα τιμή. Ομοίως, η SEB απέκτησε στην πράξη δικαίωμα χρησιμοποίησεως του σήματος Moulinex για το σύνολο των προϊόντων της, και τούτο χωρίς οποιοδήποτε προβλεπόμενο αντάλλαγμα, παρά την αξία του σήματος αυτού, το οποίο καταλαμβάνει ηγετική θέση στην Ευρώπη στον οικείο τομέα [...]. Στο πλαίσιο αυτό, εξηγείται πλήρως η αβεβαιότητα που υπήρχε ως προς τις λεπτομέρειες εκχωρήσεως κατά την παρουσίαση των εκδηλώσεων ενδιαφέροντος. Αποτέλεσμα της καταστάσεως αυτής ήταν ότι οι

περισσότεροι από τους ανταγωνιστές της SEB δεν υπέβαλαν καμία προσφορά, οι δε λόγοι για τους οποίους οι προϋποθέσεις και οι λεπτομέρειες της πράξεως συγκεντρώσεως δεν δημοσιοποιήθηκαν ή δημοσιοποιήθηκαν πολύ προσφάτως, αφ' ης στιγμής κατακυρώθηκε η προμήθεια».

- 113 Η SEB αμφισβήτησε τους ισχυρισμούς αυτούς. Υπενθύμισε σχετικώς ότι, εφόσον δεν επρόκειτο περί διαδικασίας δικαστικής εξυγίανσεως, μπορούσαν να υποβληθούν μόνον προσφορές αποβλέπουσες στην εξυγίανση της επιχειρήσεως και μόνον τρεις προσφορές περί ολικής ή μερικής εξαγοράς των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex υποβλήθηκαν στους δικαστικούς εκκαθαριστές εντός των προθεσμιών της συλλογικής διαδικασίας, ήτοι οι προσφορές της Euroland, της Participation industrielle και του ομίλου SEB. Το tribunal de commerce de Nanterre έκρινε ότι οι πρώτες προσφορές δεν μπορούν να γίνουν δεκτές, οι δε άλλες εκδηλώσεις ενδιαφέροντος που υποβλήθηκαν στους δικαστικούς εκκαθαριστές αφορούσαν, κατ' ουσίαν, μόνον το σήμα Krups. Αυτές οι διαφορετικές εκδηλώσεις ενδιαφέροντος, ιδίως αυτή της BaByliss, η οποία δεν αφορούσε τις μετοχές της Krups, αλλά μόνον ορισμένα από τα στοιχεία ενεργητικού της, ήταν, κατά την άποψη της SEB, πολύ περιοριστικές, δεν εντάσσονταν στο πλαίσιο σχεδίου εξυγίανσεως, καθόσον δεν περιείχαν ρυθμίσεις ούτε για την ανάληψη των βιομηχανικών εγκαταστάσεων της Moulinex ούτε για τις θέσεις εργασίας και, συνεπώς, δεν ήταν αποδεκτές. Υπό τις συνθήκες αυτές, το tribunal de commerce de Nanterre αποφάσισε ότι η προσφορά «που υπέβαλε ο όμιλος SEB [ήταν], συνεπώς, η μοναδική πραγματική προσφορά». Η SEB τονίζει ότι, στο πλαίσιο της εφέσεως κατά της αποφάσεως αυτής, το cour d'appel de Versailles απέρριψε όλες τις αιτιάσεις που διατυπώθηκαν κατά της διαδικασίας που ακολούθησαν οι δικαστικοί εκκαθαριστές, ενώ, μεταξύ άλλων, η BaByliss, που παρενέβη εκουσίως στη διαδικασία αυτή, υποστήριξε ότι «η ταχύτητα και ο εσπευσμένος χαρακτήρας της εξαγοράς δεν [επέτρεψαν] στις ενδιαφερόμενες εταιρίες, και ιδίως στις εταιρίες Euroland και SA BaByliss, να λάβουν γνώση του φακέλου της υποθέσεως και να καταρτίσουν, υπό κανονικές συνθήκες και εντός επαρκών προθεσμιών, σχέδιο εξακολούθησεως της λειτουργίας για την πρώτη και σχέδιο εκχωρήσεως για τη δεύτερη».

- 114 Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι η εκτίμηση της φύσεως μιας δραστηριότητας υπό το πρίσμα διατάξεως του κοινοτικού δικαίου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί βάσει εθνικών χαρακτηρισμών (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2000, T-128/98, Aéroports de Paris κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3929, σκέψη 128). Επιπλέον, το ότι η προσφορά της BaByliss κρίθηκε, κατά το

γαλλικό δίκαιο, μη αποδεκτή, διότι δεν εντασσόταν στο πλαίσιο σχεδίου εξυγιάνσεως διά εκχωρήσεως, ουδόλως μεταβάλλει το γεγονός ότι η προσφεύγουσα, με την εν λόγω προσφορά, εκδήλωσε από τις 25 Σεπτεμβρίου 2001 το ενδιαφέρον της για την εξαγορά μέρους τουλάχιστον της Moulinex.

115 Ακολούθως, η προσφεύγουσα εξακολούθησε να εκδηλώνει ενδιαφέρον για την εταιρία Moulinex, διατυπώνοντας τρεις επιπλέον προσφορές ολικής ή μερικής εξαγοράς της, ήτοι:

- την προσφορά ολικής εξαγοράς της Moulinex που υποβλήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2001, η οποία περιελάμβανε την εξαγορά του συνόλου των μελών του προσωπικού στη Γαλλία, ήτοι 5 500 περίπου άτομα, και των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων στη συμβολική τιμή ενός ευρώ· η προσφορά αυτή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή στο πλαίσιο της εκ μέρους της εξετάσεως της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως, καθώς και στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, Καταναλωτών και Καταπολεμήσεως της Απάτης (DGCCRF) και στον εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας στη Γαλλία·
- την προσφορά μερικής εξαγοράς της Moulinex, που υποβλήθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 2001: η νέα αυτή προσφορά αφορούσε την ανάληψη του συνόλου των δραστηριοτήτων της Krups σε παγκόσμιο επίπεδο, των βιομηχανικών εγκαταστάσεών της και του προσωπικού της, για ποσό που επρόκειτο να προσδιοριστεί σε μεταγενέστερο στάδιο με γνώμονα την έκταση των οικείων στοιχείων ενεργητικού· η προσφορά αυτή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή στο πλαίσιο της εκ μέρους της εξετάσεως της επίμαχης πράξεως συγκεντρώσεως και διαβιβάστηκε στις γαλλικές αρχές·
- την προσφορά εξαγοράς ορισμένων στοιχείων ενεργητικού της Moulinex, που υποβλήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2002: η BaByliss υπέβαλε νέα προσφορά εξαγοράς της Moulinex στους δικαστικούς εκκαθαριστές της, η οποία περιελάμβανε τα στοιχεία ενεργητικού της Moulinex που δεν είχε αναλάβει η SEB και τα οποία συνίσταντο στις εγκαταστάσεις στις περιοχές Alençon, Bayeux και Falaise, καθώς και ολόκληρο τον εξοπλισμό που προορίζεται για την παραγωγή φούρνων μικροκυμάτων· η τιμή αγοράς που πρότεινε η BaByliss ανερχόταν στα 150 000 ευρώ.

- 116 Αυτές οι διαφορετικές προσφορές, μολονότι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή απευθύνονταν σε αναρμόδιες για τον χειρισμό τους αρχές ή ακόμη υποβλήθηκαν μετά τη συγκέντρωση, προκειμένου δε για την προσφορά της 15ης Φεβρουαρίου 2002 ακόμη και μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καταδεικνύουν ωστόσο το έντονο και συνεχές ενδιαφέρον που εκδήλωσε η προσφεύγουσα από τις 25 Σεπτεμβρίου 2001 για την εξαγορά της Moulínepx ή ορισμένων από τα στοιχεία ενεργητικού της.
- 117 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η συγκέντρωση μεταξύ SEB και Moulínepx αφορά άμεσα και ατομικά την προσφεύγουσα και ότι η προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 118 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αντλείται από παράβαση των ουσιαστών τύπων, στο μέτρο που η Επιτροπή δέχθηκε τις δεσμεύσεις που υπέβαλε εκπροθέσμως η SEB. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, εγκρίνοντας τη συγκέντρωση κατά το στάδιο Ι του ελέγχου και χωρίς να κινήσει το στάδιο ΙΙ, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο. Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθόσον οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η SEB δεν αρκούν για την άρση των προβλημάτων ανταγωνισμού. Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, μη εξετάζοντας τον βαθμό στον οποίο μπορούσαν να ισχυροποιηθούν περαιτέρω τη θέση της SEB στις οικείες αγορές ο ευτελής χαρακτήρας του καταβληθέντος τιμήματος και η χρηματική συνδρομή του Γαλλικού Κράτους, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

I — *Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση των ουσιαστών τύπων στο μέτρο που η Επιτροπή αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις που υπέβαλε εκπροθέσμως η SEB*

Επιχειρήματα των διαδίκων

119 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει τυπικό ελάττωμα, στο μέτρο που κατέστησε δυνατή την επίμαχη πράξη βάσει δεσμεύσεων που πρότεινε η SEB μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας τριών εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησεως.

120 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98, «οι δεσμεύσεις που προτείνουν στην Επιτροπή οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις [κατά το στάδιο I του ελέγχου] υποβάλλονται στην Επιτροπή το αργότερο εντός τριών εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης». Η προσφεύγουσα παραθέτει επίσης το σημείο 37 της ανακοινώσεώς της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα:

«Δεδομένου ότι τα μέτρα του πρώτου σταδίου έχουν σχεδιαστεί για να προσφέρουν μια ευθεία απάντηση σε ένα άμεσα προσδιορισμένο πρόβλημα ανταγωνισμού, μπορούν να γίνουν δεκτές μόνον περιορισμένες τροποποιήσεις επί των προτεινόμενων δεσμεύσεων. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, που αποτελούν άμεση ανταπόκριση στο αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων, περιλαμβάνουν διευκρινίσεις, επεξεργασίες ή και άλλες βελτιώσεις που διασφαλίζουν τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων.»

121 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή, δεχόμενη νέες δεσμεύσεις εκ μέρους της SEB δέκα ημέρες και πλέον μετά την ταχθείσα προθεσμία των τριών εβδομάδων, παρέβη το άρθρο 18 του κανονισμού 447/98 και το σημείο 37 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα.

- 122 Συγκεκριμένα, στις 5 Δεκεμβρίου 2001, καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δεσμεύσεων, η SEB πρότεινε στην Επιτροπή δέσμευση αφορώσα την απλή παύση των πωλήσεων ορισμένων κατηγοριών προϊόντων με το σήμα Moulinex, για περίοδο δύο ετών, σε ολόκληρο τον ΕΟΧ (135η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή θεώρησε ότι μια τέτοιας φύσεως δέσμευση δεν καθιστούσε δυνατή την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως. Συναφώς, είναι συμπτωματικό το ότι η Επιτροπή δεν έκρινε εξάλλου αναγκαίο να διενεργήσει έλεγχο αγοράς προκειμένου να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητά τους.
- 123 Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι μόλις στις 18 Δεκεμβρίου 2001, ήτοι πέντε εβδομάδες μετά την κοινοποίηση της επίμαχης πράξεως, η SEB υπέβαλε νέες δεσμεύσεις, οι οποίες συνίσταντο στη χορήγηση σε τρίτο τριετούς διάρκειας αποκλειστικής αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex, όσον αφορά την πώληση προϊόντων όλων των κατηγοριών που αφορά η πράξη συγκεντρώσεως. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η δεύτερη αυτή πρόταση δεσμεύσεων αποτέλεσε, αυτή καθαυτή, αντικείμενο τρίτης προτάσεως, η οποία επέφερε ουσιαστικές τροποποιήσεις αμέσως πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καταλήγοντας στη λύση που τελικώς δέχθηκε η Επιτροπή (129η έως 134η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 124 Κατά την προσφεύγουσα, επομένως, η δεύτερη και η τρίτη πρόταση δεσμεύσεων που υπέβαλε η SEB διαφέρουν σημαντικά από την αρχική πρόταση της SEB, τόσο ως προς την ίδια τη φύση τους όσο και ως προς το περιεχόμενο και τη διάρκεια τους. Κατά συνέπεια, ουδόλως μπορούν να θεωρηθούν ως απλή βελτίωση των αρχικών δεσμεύσεων, κατά την έννοια της ανακινώσεως της Επιτροπής, αλλά αποτελούν νέες δεσμεύσεις. Επομένως, η Επιτροπή έπρεπε, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, να αποφασίσει να κινήσει το στάδιο II του ελέγχου.
- 125 Η προσφεύγουσα επισημαίνει, επιχειρώντας σύγκριση με έτερη υπόθεση, ότι, όπως προκύπτει από τις παραγράφους 359 έως 362 της αποφάσεως της Επιτροπής, της 14ης Μαρτίου 2000, με την οποία μια πράξη συγκέντρωσης κηρύσσεται ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/M.1672 — Volvo/Scania) (ΕΕ 2001, L 143, σ. 74), η Volvo είχε υποβάλει μια

πρώτη πρόταση δεσμεύσεων εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας (στο στάδιο II, στην προκείμενη περίπτωση), στη συνέχεια δε διατύπωσε νέα πρόταση δεσμεύσεων, κατόπιν δεκαπενθήμερου. Η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη τις δεύτερες αυτές δεσμεύσεις, με την αιτιολογία ότι «η νέα πρόταση της Volvo δεν περιείχε κανένα στοιχείο που δεν θα μπορούσε να είχε περιληφθεί σε δέσμευση υποβληθείσα εντός της τρίμηνης προθεσμίας».

- 126 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός ότι «υπέπεσε σε παράβαση των ουσιαδών τύπων, όταν αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις που υπέβαλε εκπροθέσμως η SEB» στερείται βασιμότητας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 127 Επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη πρότειναν δεσμεύσεις στην Επιτροπή τρεις φορές κατά τη διάρκεια του σταδίου I του ελέγχου, ήτοι στις 5 Δεκεμβρίου 2001, στις 18 Δεκεμβρίου 2001 και σε μεταγενέστερη ημερομηνία, η οποία δεν έχει προσδιοριστεί, πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως στις 8 Ιανουαρίου 2002.
- 128 Κατ' ουσία, το περιεχόμενο κάθε μιας από τις εν λόγω δεσμεύσεις ήταν το ακόλουθο:

— στο αρχικό κείμενο της 5ης Δεκεμβρίου 2001 (στο εξής: αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων), οι δεσμεύσεις προέβλεπαν την απόσυρση σε ολόκληρο τον ΕΟΧ και για περίοδο δύο ετών πέντε κατηγοριών σχετικών προϊόντων του σήματος Moulinex,

- στο τροποποιημένο κείμενο της 18ης Δεκεμβρίου 2001 (στο εξής: τροποποιημένο κείμενο των δεσμεύσεων), οι δεσμεύσεις προέβλεπαν τη χορήγηση αδειας αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex για περίοδο τριών ετών, συνοδευόμενη από δέσμευση περί μη εισόδου στην αγορά με το σήμα Moulinex για πρόσθετη χρονική περίοδο, μετά την παύση ισχύος της αδειας, για όλες τις κατηγορίες προϊόντων στο Βέλγιο, στην Ελλάδα, στις Κάτω Χώρες και στην Πορτογαλία και για την κατηγορία των συσκευών για τηγάνισμα στη Γερμανία, στην Αυστρία, στη Δανία, στη Νορβηγία και στη Σουηδία, καθώς και υποχρέωση εφοδιασμού, επιβαλλόμενη στους κατόχους αδειας, όσον αφορά τέσσερις κατηγορίες σχετικών προϊόντων,
- τέλος, στο τελικό κείμενό τους που έγινε δεκτό με την εγκριτική απόφαση (στο εξής: τελικό κείμενο των δεσμεύσεων), οι δεσμεύσεις προβλέπουν τη χορήγηση αδειας αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex για περίοδο πέντε ετών, συνοδευόμενη από δέσμευση περί μη εισόδου στην αγορά με το σήμα Moulinex για τρία επιπλέον έτη μετά τη λήξη ισχύος της αδειας, για όλες τις κατηγορίες προϊόντων μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως στην Αυστρία, στη Γερμανία, στο Βέλγιο, στη Δανία, στην Ελλάδα, στη Νορβηγία, στις Κάτω Χώρες, στην Πορτογαλία και στη Σουηδία, καθώς και υποχρέωση εφοδιασμού, διάρκειας δύο ετών, επιβαλλόμενη στον κάτοχο αδειας στη Γερμανία όσον αφορά μία κατηγορία σχετικών προϊόντων.

129 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98:

«Οι δεσμεύσεις που προτείνουν στην Επιτροπή οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού [...] 4064/89 και οι οποίες, σύμφωνα με την πρόθεση των μερών, πρόκειται να αποτελέσουν τη βάση για απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, υποβάλλονται στην Επιτροπή το αργότερο εντός τριών εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησής.»

- 130 Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη ότι η πράξη συγκεντρώσεως κοινοποιήθηκε στις 13 Νοεμβρίου 2001, η προθεσμία προτάσεως δεσμεύσεων στην Επιτροπή κατά το στάδιο I του ελέγχου επρόκειτο να εκπνεύσει, κατ' εφαρμογήν της μεθόδου υπολογισμού των προθεσμιών που προβλέπουν τα άρθρα 6 έως 9 και 18, παράγραφος 3, του κανονισμού 447/98, της 5ης Δεκεμβρίου 2001. Συνεπώς, το αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων υποβλήθηκε στην Επιτροπή εντός των προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98.
- 131 Είναι πάντως γεγονός ότι το αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων δεν συμπίπτει με το κείμενο που τελικώς έγινε δεκτό από την Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση. Σύμφωνα με την 135η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, το αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων δεν καθιστούσε δυνατή για την Επιτροπή την εξάλειψη όλων των σοβαρών αμφιβολιών ως προς τη συμβατότητα της συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά, διότι δεν επέτρεπε την υποκατάσταση της Moulinex με έτερη επιχείρηση και δεν αφορούσε το σύνολο των αγορών στις οποίες η συγκέντρωση μπορούσε να εγείρει σοβαρές αμφιβολίες.
- 132 Είναι βέβαιο ότι τόσο το τροποποιημένο κείμενο των δεσμεύσεων όσο και το τελικό κείμενό τους υποβλήθηκαν από τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη εκτός της προθεσμίας τριών εβδομάδων που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98. Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται να εξεταστεί αν η Επιτροπή είχε εξουσία να δεχθεί τις εν λόγω δεσμεύσεις χωρίς να παραβεί την τελευταία αυτή διάταξη.
- 133 Για να πραγματοποιηθεί αυτή η εξέταση, πρέπει καταρχάς να ληφθούν υπόψη οι εφαρμοστέες διατάξεις των κανονισμών 4064/89 και 447/98.
- 134 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98, τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη πρέπει να υποβάλουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός τριών εβδομάδων τις δεσμεύσεις που «επιθυμούν να λάβουν υπόψη» με απόφαση εκδιδόμενη στο στάδιο I του ελέγχου.

- 135 Ομοίως, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89, το στάδιο Ι του ελέγχου παρατείνεται σε έξι εβδομάδες αν, κατόπιν της κοινοποίησης πράξεως συγκεντρώσεως, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις προτείνουν την ανάληψη δεσμεύσεων, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, «προκειμένου τα μέρη να τις λάβουν υπόψη» σε απόφαση που θα εκδοθεί κατά το πέρας του σταδίου Ι του ελέγχου.
- 136 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η προθεσμία τριών εβδομάδων που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98 θεωρείται ότι έχει δεσμευτική ισχύ για τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη, υπό την έννοια ότι, αν αυτά προτείνουν εκπροθέσμως δεσμεύσεις, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να τις λάβει υπόψη κατά στο στάδιο Ι της διαδικασίας. Αντιθέτως, από τη διατύπωση των προαναφερθεισών διατάξεων δεν προκύπτει ότι απαγορεύεται στην Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη τέτοιες εκπρόθεσμες δεσμεύσεις.
- 137 Για να καθοριστεί αν στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98 πρέπει να δοθεί η ερμηνεία αυτή, επιβάλλεται, ωστόσο, να εξεταστεί η διατύπωση της εν λόγω διατάξεως υπό το πρίσμα των σκοπών που επιδιώκει.
- 138 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι την εν λόγω διάταξη εισήγαγε ο κανονισμός 447/98, ο οποίος κατήργησε τον κανονισμό (ΕΚ) 3384/94 της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις ακροάσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 4064/89 (ΕΕ L 377, σ. 1), κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 1310/97. Ο τελευταίος αυτός κανονισμός εισήγαγε στον κανονισμό 4064/89 ρυθμιστικό πλαίσιο για την προσφορά δεσμεύσεων κατά το στάδιο Ι του ελέγχου. Σύμφωνα με τη 16η αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 447/98, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι προβλεπόμενες από τον εν λόγω κανονισμό προθεσμίες για την υποβολή προτάσεων είναι αναγκαίες «προκειμένου η Επιτροπή να έχει τη δυνατότητα να προβεί στη δέουσα εξέταση των δεσμεύσεων που σκοπό έχουν να καταστεί η συγκέντρωση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, και για να γίνει η κατάλληλη διαβούλευση με τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη, τους τρίτους και τις αρχές των κρατών μελών».

- 139 Από την εν λόγω αιτιολογική σκέψη προκύπτει ότι η Επιτροπή, τάσσοντας την προβλεπόμενη από το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98 προθεσμία, επιδίωξε να εξασφαλίσει ότι θα έχει στη διάθεσή της τον χρόνο που απαιτείται για να αξιολογήσει τις δεσμεύσεις και να διαβουλευθεί με τους τρίτους. Μολονότι η επιδίωξη αυτού του σκοπού απαιτεί οπωσδήποτε η εν λόγω διάταξη να έχει δεσμευτική ισχύ ως προς τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη, προκειμένου να μην μπορούν να υποβάλουν προτάσεις δεσμεύσεων πριν παρέλθει το στάδιο I του ελέγχου, εντός προθεσμίας μη εξασφαλίζουσας στην Επιτροπή τον αναγκαίο χρόνο για να τις αξιολογήσει και να διαβουλευθεί με τρίτους, δεν επιβάλλει, αντιθέτως, την ίδια υποχρέωση και στην Επιτροπή, δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει απολύτως τη δυνατότητα να κρίνει, ενόψει των δεδομένων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ότι αρκεί βραχύτερη προθεσμία για την πραγματοποίηση των εν λόγω εκτιμήσεων και διαβουλεύσεων.
- 140 Συνεπώς, στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98 πρέπει να δοθεί η έννοια ότι, μολονότι τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη δεν μπορούν να υποχρεώσουν την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις δεσμεύσεις και τις τροποποιήσεις τους που πραγματοποιήθηκαν μετά την προθεσμία των τριών εβδομάδων, η Επιτροπή, αντιθέτως, αν θεωρεί ότι διαθέτει τον χρόνο που απαιτείται για την εξέτασή τους, πρέπει να είναι σε θέση να εγκρίνει τη συγκέντρωση από πλευράς των δεσμεύσεων αυτών, ακόμη και αν εισάγονται τροποποιήσεις μετά την προθεσμία των τριών εβδομάδων.
- 141 Επομένως, από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή είχε εξουσία να δεχθεί το τροποποιημένο κείμενο των δεσμεύσεων και το τελικό κείμενό τους εκτός της προθεσμίας των τριών εβδομάδων που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98, καθόσον η εν λόγω προθεσμία δεν την δεσμεύει.
- 142 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η Επιτροπή, δεχόμενη τις εν λόγω δεσμεύσεις, τήρησε τις σχετικές αρχές για τις οποίες έκανε λόγο στην ανακοίνωση για τα διορθωτικά μέτρα.

143 Εκ προοιμίου, επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς που προβάλλει η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως, η εν λόγω ανακοίνωση δεν στερείται εντελώς νομικής δεσμευτικής ισχύος. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεσμεύεται από τις ανακοινώσεις που θεσπίζει σε θέματα ελέγχου των συγκεντρώσεων, στον βαθμό που δεν αποκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης και του κανονισμού 4064/89 (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 13ης Ιουνίου 2002, C-382/99, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. 5163, σκέψη 24, και της 26ης Σεπτεμβρίου 2002, C-351/98, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. 8031, σκέψη 53). Εξάλλου, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποστεί από τους κανόνες με τους οποίους έχει αυτοδεσμευτεί (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 53).

144 Στην ανακοίνωση για τα διορθωτικά μέτρα, η Επιτροπή επισήμανε τα εξής:

«37 Όταν η αξιολόγηση αποκαλύπτει ότι οι προτεινόμενες δεσμεύσεις δεν αρκούν για να άρουν τις ανησυχίες που προκαλεί η συγκέντρωση από άποψη ανταγωνισμού, τα μέρη ενημερώνονται σχετικά. Δεδομένου ότι τα μέτρα του πρώτου σταδίου έχουν σχεδιαστεί για να προσφέρουν μία ευθεία απάντηση σε ένα άμεσα προσδιορισμένο πρόβλημα ανταγωνισμού, μπορούν να γίνουν δεκτές μόνο περιορισμένες τροποποιήσεις επί των προτεινόμενων δεσμεύσεων. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, που αποτελούν άμεση ανταπόκριση στο αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων, περιλαμβάνουν διευκρινίσεις, επεξεργασίες ή και άλλες βελτιώσεις που διασφαλίζουν τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων.»

145 Εν προκειμένω, όσον αφορά τις μεταβολές που επέφερε το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων στο τροποποιημένο κείμενο, είναι προφανές, και τούτο δεν αμφισβητείται από την Επιτροπή, ότι πρόκειται περί περιορισμένων μεταβολών κατά την έννοια του σημείου 37 της ανακοινώσεως για τα διορθωτικά μέτρα. Σε σχέση με το προηγούμενο κείμενο, το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων περιορίζεται στην παράταση της διάρκειας ισχύος της αποκλειστικής αδειάς και της μεταγενέστερης απαγορεύσεως εισόδου στην αγορά, στην επέκταση σε πέντε επιπλέον κράτη μέλη της αρχής που δέχθηκε για τα τέσσερα πρώτα, σύμφωνα με την οποία η άδεια αφορά το σύνολο των προϊόντων μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως και, τέλος,

στη μείωση της εκτάσεως της υποχρέωσης εφοδιασμού. Δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν μόνον το χρονικό πεδίο εφαρμογής, από πλευράς προϊόντων και από γεωγραφικής πλευράς, υποχρέωσεων που προβλέπει το τροποποιημένο κείμενο των δεσμεύσεων, μπορούν να θεωρηθούν ως περιορισμένες τροποποιήσεις σκοπούσες στη βελτίωση ή τελειοποίηση του αρχικού κειμένου των δεσμεύσεων, κατά την έννοια του σημείου 37 της ανακοινώσεως για τα διορθωτικά μέτρα.

146 Όσον αφορά τις μεταβολές που επέφερε το τροποποιημένο κείμενο των δεσμεύσεων στο αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων, οι οποίες συνίσταντο στη μετατροπή της υποχρέωσης αποσύρσεως του σήματος Moulinex σε υποχρέωση χορηγήσεως αδείας αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως του σήματος, η χορήγηση αποκλειστικής αδείας έχει ως σκοπό να στερήσει από τον δικαιούχο του σήματος Moulinex, εν προκειμένω τη SEB, το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του εν λόγω σήματος στις οικείες περιοχές. Στο μέτρο αυτό, το ότι η χορήγηση αποκλειστικής αδείας παρέχει, επίσης, σε τρίτο τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί το σήμα μπορεί να θεωρηθεί ως «βελτίωση» σε σχέση με την απλή απόσυρση.

147 Εξάλλου, εν προκειμένω, οι δεσμεύσεις προβλέπουν, στο σημείο 1, στοιχείο β', ότι απαγορεύεται στη SEB να χρησιμοποιεί το σήμα Moulinex επί ένα έτος από της λήξεως της ισχύος των συμβάσεων περί χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως. Επίσης, το σημείο 1, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, επιτρέπει στους κατόχους αδείας να παύσουν να χρησιμοποιούν το σήμα Moulinex ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια ισχύος της αδείας, προκειμένου να μεταβούν σταδιακώς στο δικό τους σήμα. Κατ' εφαρμογήν των δύο αυτών διατάξεων, το σήμα Moulinex αποσύρθηκε από την αγορά για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών και, τουλάχιστο θεωρητικώς, για οκτώ κατ' ανώτατο όριο έτη. Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων δεν υποκαθιστά απλώς την απόσυρση του σήματος Moulinex που προέβλεπε το αρχικό κείμενο με τη χορήγηση αδειών εκμεταλλεύσεως του εν λόγω σήματος, αλλά ενισχύει αυτή την απαγόρευση προς τη SEB χρήσεως του σήματος Moulinex υποχρεώνοντάς τη να χορηγήσει άδεια. Για τον λόγο αυτό, επίσης, το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων αποτελεί «βελτίωση» σε σχέση με το αρχικό κείμενό τους.

148 Επιπλέον, ακόμη και αν δεν ζητήθηκε ρητώς η συμβουλή τρίτων όσον αφορά το αρχικό κείμενο των δεσμεύσεων, η βελτίωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως «άμεση

απάντηση στα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων» με τρίτους σκοπούσα στο να καταστήσει τις δεσμεύσεις «υλοποιήσιμες και αποτελεσματικές». Συγκεκριμένα, προς απάντηση στο ερώτημα 25 του ερωτηματολογίου προς τους ανταγωνιστές, η ίδια η προσφεύγουσα επισήμανε ότι για να εξασφαλιστεί σταθερή θέση σε κάθε σχετική εθνική αγορά, δύο κριτήρια έχουν θεμελιώδη σημασία: η αξιοπιστία του σήματος και η δομική πρόσβαση στα διάφορα δίκτυα διανομής. Λαμβανομένης υπόψη αυτής της απαντήσεως, η Επιτροπή μπόρεσε εύλογα να συναγάγει από τις διαβουλεύσεις με τρίτους ότι η χορήγηση αποκλειστικής αδειας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex αποτελούσε άμεση απάντηση στα προβλήματα που επισήμαναν οι τρίτοι, καθόσον, αντιθέτως προς την απλή απόσυρση του σήματος, μια τέτοια άδεια παρέχει τη δυνατότητα υποκαταστάσεως της Moulinex με επιχείρηση που διαθέτει ευρείας φήμης σήμα και έχει πρόσβαση στα δίκτυα διανομής.

149 Από τη δικογραφία της υποβληθείσας στην κρίση του Πρωτοδικείου υποθέσεως προκύπτει εξάλλου ότι η De'Longhi, με το από 17 Δεκεμβρίου 2001 σημείωμα «σχετικά με τις ενδεχόμενες δεσμεύσεις της SEB», επισήμανε ρητώς στην Επιτροπή ότι, «ως εναλλακτική της εκχωρήσεως, μπορεί να προταθεί δέσμευση εκ μέρους της SEB για τη χορήγηση αδειών εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex σε τρίτους αγοραστές σε όλες τις εθνικές αγορές στις οποίες η πράξη συγκεντρώσεως συνεπάγεται ιδιαίτερος σημαντικά αποτελέσματα για τον ανταγωνισμό». Ακόμη και αν, όπως ισχυρίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η De'Longhi υπήρξε λιγότερο κατηγορηματική ως προς την άποψη αυτή κατά την απάντησή της στο σχετικό με τις δεσμεύσεις ερωτηματολόγιο της 3ης Ιανουαρίου 2002, αυτό δεν σημαίνει ότι η εν λόγω άποψη αποτελεί ένδειξη ικανή να επιβεβαιώσει ότι η Επιτροπή ευλόγως και, εν πάση περιπτώσει, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη, έκρινε ότι μια δέσμευση χορηγήσεως αδειας αποτελούσε άμεση απάντηση στις προτάσεις των τρίτων, καθόσον η De'Longhi συνέστησε έντονα την επιλογή αυτή πριν την προτείνει η SEB.

150 Για όλους αυτούς τους λόγους, το τροποποιημένο κείμενο και το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων μπορούν να θεωρηθούν ως περιορισμένες τροποποιήσεις που, σύμφωνα με το σημείο 37 της ανακοινώσεως για τα διορθωτικά μέτρα, μπορούν να γίνουν δεκτές από την Επιτροπή εκτός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 447/98.

151 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί εξ ολοκλήρου.

II — Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, επιτρέποντας την πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως χωρίς να κινήσει το στάδιο II του ελέγχου, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο

Επιχειρήματα των διαδίκων

152 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, διότι δεν κίνησε, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 4064/89, το στάδιο II του ελέγχου, ενώ οι προϋποθέσεις εγκρίσεως κατά το στάδιο I δεν πληρούνταν, δεδομένου ότι οι δεσμεύσεις που πρότεινε η SEB δεν παρείχαν τη δυνατότητα ρητού αποκλεισμού τυχόν σοβαρών αμφιβολιών ως προς τη συμβατότητα της πράξεως συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά.

153 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η ανακοίνωση σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα προβλέπει ότι «οι δεσμεύσεις που υποβάλλονται στην Επιτροπή κατά το πρώτο στάδιο πρέπει να είναι επαρκείς ούτως ώστε να αποκλείουν ρητά τυχόν σοβαρές αμφιβολίες» ως προς τη συμβατότητα της πράξεως συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά. Ειδικότερα, δεσμεύσεις αναληφθείσες κατά το στάδιο I μπορούν να καταστήσουν δυνατή την έγκριση της συγκεντρώσεως χωρίς να κινήθει το στάδιο II μόνον όταν:

- τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως είναι εύκολα προσδιορίσιμα,
- οι εν λόγω δεσμεύσεις αρκούν για να αποκλείσουν ρητώς τυχόν σοβαρές αμφιβολίες και, κατά συνέπεια, έχουν σχεδιαστεί για να παράσχουν άμεση απάντηση στα προσδιορίσιμα προβλήματα ανταγωνισμού,

- οι εν λόγω δεσμεύσεις μπορούν να θεωρηθούν ως «άμεση ανταπόκριση» στα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων μεταξύ, αφενός, της Επιτροπής και, αφετέρου, των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στην αγορά και συμβαλλομένων.

154 Με την ανακοίνωσή της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, η Επιτροπή καταλήγει ως εξής:

«Οι δεσμεύσεις κατά το πρώτο στάδιο μπορούν να γίνουν αποδεκτές μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις. Το πρόβλημα ανταγωνισμού πρέπει να είναι τόσο προφανές και τα μέτρα τόσο ξεκάθαρα, ώστε να μην είναι απαραίτητη η διενέργεια εμπειριστατωμένης έρευνας.»

155 Η προσφεύγουσα αναφέρει επίσης ότι, στην προαναφερθείσα υπόθεση *Volvo κατά Scania*, η Επιτροπή απέρριψε πρόταση δεσμεύσεων υποβληθείσα από τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη, αφού διαπίστωσε τα εξής:

«Δεν εξάγεται το συμπέρασμα ότι η νέα αυτή πρόταση θα εξάλειφε φανερά και σαφώς όλα τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού. Η περιπλοκότητα των νέων προτάσεων θα καθιστούσε ανέφικτη την αποτελεσματική τους αξιολόγηση από την Επιτροπή εντός του σύντομου χρονικού διαστήματος που απέμενε μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων. Θα απαιτούνταν πρόσθετες έρευνες, ενώ θα ήταν επίσης απαραίτητο να ζητηθούν οι απόψεις των ενδιαφερομένων, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.»

156 Εν όψει των στοιχείων αυτών, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, να επιτρέψει την πράξη συ-

γκεντρώσεως κατά το στάδιο I. Η προσφεύγουσα θεωρεί, συγκεκριμένα, ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει με βεβαιότητα, ήδη κατά το στάδιο αυτό, ότι οι δεσμεύσεις που έγιναν δεκτές καθιστούσαν δυνατή την άρση όλων των αμφιβολιών ως προς τη συμβατότητα της πράξεως με την κοινή αγορά.

157 Το ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση, κατά το πέρας του σταδίου I, να αναγνωρίσει, με τον απαιτούμενο βαθμό βεβαιότητας, ότι οι αναληφθείσες δεσμεύσεις αρκούσαν για να επιλυθούν όλα τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως προκύπτει από τρία στοιχεία.

158 Πρώτον, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, απ' όσο γνωρίζει, η Επιτροπή ουδέποτε στο παρελθόν ενέκρινε την πράξη συγκεντρώσεως βασιζόμενη αποκλειστικώς σε δεσμεύσεις αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος, δεδομένου ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε πάντα τέτοιες δεσμεύσεις ως συνοδευτικό ή συμπληρωματικό μέτρο άλλων διορθωτικών μέτρων, όπως οι εκχωρήσεις στοιχείων ενεργητικού. Η προσφεύγουσα αναφέρει, σχετικώς, ότι η Επιτροπή εμμένει, με το σημείο 16 της ανακοινώσεώς της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, στο ότι «όταν το πρόβλημα ανταγωνισμού οφείλεται σε οριζόντια επικάλυψη, πρέπει να εκποιείται η καταλληλότερη δραστηριότητα». Κατά την προσφεύγουσα, δεν ήταν, κατά συνέπεια, δυνατό για την Επιτροπή να διαθέτει εμπειρία βάσει της οποίας να μπορεί να κρίνει με αρκετή βεβαιότητα αν μια απλή δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος ήταν ικανή να επιλύσει πλήρως τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού.

159 Δεύτερον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να διαθέτει αρκετή διορατικότητα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων που έγιναν αποδεκτές. Κατά την προσφεύγουσα, αντιθέτως προς μια απλή δέσμευση εκχωρήσεως, τα αποτελέσματα της οποίας μπορεί εύκολα να εκτιμήσει η Επιτροπή, η αποτελεσματικότητα μιας δεσμεύσεως χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος είναι, εκ της φύσεώς της, δυσκολότερο να εκτιμηθεί, στο μέτρο που εξαρτάται από πολλές παραμέτρους, όπως η διάρκεια ισχύος της αδείας, η διάρκεια της συνακόλουθης απαγορεύσεως χρησιμοποίησεως του σήματος, το ακριβές εύρος της αδείας. Επιπλέον, το ότι οι άδειες εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex μπορούν να χορηγηθούν, στο πλαίσιο δεσμεύσεων προβλεπόμενων από την Επιτροπή, σε διαφορετικές επιχειρήσεις ανάλογα με τα οικεία προϊόντα και τις οικείες χώρες είναι ικανό να περιπλέξει ακόμη περισσότερο την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των εν

λόγω δεσμεύσεων. Στο μέτρο αυτό, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει με αρκετή ακρίβεια, χωρίς να προσφύγει σε διαδικασία εμπειριστατωμένης έρευνας, αν ο ή οι τρίτοι κάτοχοι αδειάς είναι όντως σε θέση να αποτελέσουν πραγματικό αντιστάθμισμα έναντι της SEB-Moulinex την επαύριον της συγκεντρώσεως, για καθεμία από τις κατηγορίες προϊόντων και για κάθε οικεία χώρα.

- 160 Τρίτον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι το ερωτηματολόγιο που αποβλέπει στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του τροποποιημένου κειμένου των δεσμεύσεων που υπέβαλε η SEB απεστάλη στους ενδιαφερόμενους τρίτους στις 20 Δεκεμβρίου 2001, η δε απάντηση έπρεπε να δοθεί στις 21 Δεκεμβρίου 2001. Κατά την άποψή της, αυτή η υπερβολικά βραχεία προθεσμία απαντήσεως δεν μπορούσε, σε καμία περίπτωση, να επιτρέψει στους ερωτηθέντες τρίτους να διατυπώσουν συγκεκριμένη και στοιχειοθετημένη άποψη ως προς τα προβλέψιμα αποτελέσματα των προταθεισών δεσμεύσεων. Η προσφεύγουσα δέχεται ότι είναι δυνατόν να γίνει δεκτή μια πολύ βραχεία προθεσμία όταν πρόκειται για δεσμεύσεις τα αποτελέσματα των οποίων μπορούν να εκτιμηθούν εύκολα, όπως οι δεσμεύσεις εκχωρήσεως στοιχείων ενεργητικού. Αντιθέτως, προκειμένου για σύνθετες και, επιπλέον, σπάνια προτεινόμενες δεσμεύσεις, προθεσμία μιας ημέρας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι να διατυπώσουν στοιχειοθετημένη άποψη.
- 161 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, όταν αποφάσισε να εγκρίνει την πράξη συγκεντρώσεως κατά το πέρας του σταδίου I του ελέγχου και χωρίς να κινήσει τη διαδικασία εμπειριστατωμένης έρευνας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 162 Επιβάλλεται, εκ προοιμίου, η διαπίστωση ότι, στο μέτρο που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, διότι δεν κίνησε, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 4064/89, το στάδιο II του ελέγχου, ενώ οι δεσμεύσεις που πρότεινε η SEB δεν παρείχαν τη δυνατότητα ρητού

αποκλεισμού τυχόν σοβαρών αμφιβολιών, αμφισβητεί την οικονομικής φύσεως εκτίμηση στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή δέχθηκε τις δεσμεύσεις που πρότεινε η SEB.

- 163 Πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με την 8η αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1310/97, οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται κατά το στάδιο I πρέπει να γίνονται δεκτές «όταν το πρόβλημα ανταγωνισμού μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως και να αντιμετωπισθεί εύκολα». Ομοίως, στο σημείο 37 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα επαναλαμβάνεται ότι τα μέτρα του σταδίου I «έχουν σχεδιαστεί για να προσφέρουν μία ευθεία απάντηση σε ένα άμεσα προσδιορισμένο πρόβλημα ανταγωνισμού».
- 164 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση, όσον αφορά τη φύση των οικείων προβλημάτων ανταγωνισμού, ότι η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει άλλα προβλήματα ανταγωνισμού πλην αυτών που προσδιόρισε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 165 Συναφώς, επιβάλλεται, εξάλλου, η επισημάνση ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή στηρίχθηκε σε εμπειριστατωμένη ανάλυση του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς που προέβησαν τα κοινοποιούντα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη κατά τη διοικητική διαδικασία, τα οποία θεωρούσαν ότι η γεωγραφική διάσταση των αγορών ήταν παγκόσμια, η Επιτροπή δέχθηκε, με την 30ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο ορισμός των σχετικών γεωγραφικών αγορών ως αγορών εθνικών διαστάσεων «πρέπει να θεωρείται ο ακριβέστερος κατά το πέρασ του πρώτου σταδίου του ελέγχου». Ομοίως, για να εκτιμήσει την ανταγωνιστικότητα της νέας επιχειρήσεως μετά τη συγκέντρωση, η Επιτροπή προσέθεσε τα μερίδια αγοράς της SEB και της Moulinex, θεωρώντας ως δεδομένο ότι η Moulinex δεν σημείωσε απώλειες πωλήσεων, ενώ το πλαίσιο της εξαγοράς ήταν ικανό να επιφέρει τέτοιες απώλειες, είναι δε βέβαιο ότι η διάθεση στο εμπόριο ορισμένων τύπων προϊόντων της Moulinex είχε παύσει. Με την 42η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν μπορούσε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο «τουλάχιστον κατά το πέρασ του πρώτου σταδίου έρευνας, ο συνδυασμός των δύο επιχειρήσεων να είναι σε θέση να επαναφέρει την ανταγωνιστικότητα της Moulinex στο επίπεδο στο οποίο βρισκόταν πριν από τη δικαστική εξυγίανση».

- 166 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή προσδιόρισε με ακρίβεια τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η επίμαχη πράξη συγκεντρώσεως.
- 167 Η προσφεύγουσα προβάλλει τρία στοιχεία για να αποδείξει ότι η Επιτροπή μπορούσε να θεωρήσει με αρκετή βεβαιότητα ότι οι προταθείσες δεσμεύσεις καθιστούσαν δυνατή την άρση των αμφιβολιών ως προς τη συμβατότητα της πράξεως συγκεντρώσεως και, επομένως, εγκρίνοντας τη συγκέντρωση κατά το πέρας του σταδίου I, υπέπεσε σε πλάγη περί το δίκαιο. Τα στοιχεία αυτά αφορούν, πρώτον, τη φύση των δεσμεύσεων, δεύτερον, την επαρκή διορατικότητα που διέθετε η Επιτροπή για να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων και, τρίτον, την προθεσμία που ετάχθη στους τρίτους για να διατυπώσουν παρατηρήσεις επί των δεσμεύσεων.
- 168 Όσον αφορά, πρώτον, τη φύση των προταθεισών δεσμεύσεων, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, εν προκειμένω, οι δεσμεύσεις αυτές συνίστανται στη σύναψη τριετών αποκλειστικών συμβάσεων χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex σε εννέα κράτη μέλη, οι οποίες αφορούν τα δεκατρία οικεία προϊόντα, και στη δέσμευση του ομίλου SEB να απαγορεύσει, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της αδείας και επί τρία έτη μετά τη λήξη της, οποιαδήποτε διάθεση στο εμπόριο προϊόντων με το σήμα Moulinex.
- 169 Ούτε ο κανονισμός 4064/89 ούτε η ανακοίνωση για τα διορθωτικά μέτρα δεν προβλέπουν ρητώς το είδος δεσμεύσεων που μπορούν ή πρέπει να γίνουν δεκτές κατά το πέρας του σταδίου II ή στο πλαίσιο του σταδίου I. Μολονότι ο κανονισμός 4064/89 στόχο έχει την αποτροπή της δημιουργίας ή της ενισχύσεως δομών αγοράς δυνάμενων να παρακωλύσουν σημαντικά τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά, από τις προταθείσες δεσμεύσεις πρέπει, ωστόσο, η Επιτροπή να μπορεί να συναγάγει το συμπέρασμα ότι η επίμαχη συγκέντρωση ούτε δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση. Δεν υφίσταται επ' αυτού καμία ουσιαστική διαφορά μεταξύ των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν κατά το στάδιο I και αυτών που ανελήφθησαν κατά το στάδιο II, ακόμη και αν οι πρώτες, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν διενεργήθηκε διεξοδική έρευνα αγοράς κατά το στάδιο I, δεν πρέπει απλώς να οδηγούν στο

συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση δεν δημιουργεί ή δεν ενισχύει δεσπόζουσα θέση, αλλά πρέπει επίσης να αρκούν για τον σαφή αποκλεισμό όλων των σχετικών σοβαρών αμφιβολιών.

- 170 Ακόμη και αν η διάθεση στοιχείων ενεργητικού αποτελεί συχνά το πλέον κατάλληλο διορθωτικό μέτρο για την εύκολη άρση προβλήματος ανταγωνισμού, ιδίως σε περίπτωση οριζόντιας επικάλυψης, δεν μπορεί, εκ των προτέρων, να αποκλειστεί ότι μια σύμβαση χορηγήσεως αδείας μπορεί να αποτελέσει κατάλληλο μέτρο για την άρση των προσδιορισθέντων προβλημάτων ανταγωνισμού. Με την απόφαση της 25ης Μαρτίου 1999, T-102/96, Gencor κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-753, σκέψη 319), το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι «δεν μπορεί εκ των προτέρων να αποκλειστεί ότι ορισμένες δεσμεύσεις που εκ πρώτης όψης αφορούν τη συμπεριφορά, όπως η μη χρησιμοποίηση ενός σήματος επί ορισμένη περίοδο ή η διάθεση σε τρίτους ανταγωνιστές μέρους της ικανότητας παραγωγής της επιχειρήσεως που προκύπτει από τη συγκέντρωση ή, γενικότερα, η πρόσβαση σε ουσιώδη υποδομή υπό όρους που δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι και αυτές ικανές να εμποδίσουν τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης».
- 171 Το στοιχείο που τονίζει η προσφεύγουσα και που συνίσταται στο ότι η Επιτροπή ουδέποτε στο παρελθόν ενέκρινε πράξη συγκεντρώσεως βασιζόμενη αποκλειστικώς σε δεσμεύσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν ασκεί επιρροή. Δεν μπορεί δηλαδή να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι αποδέχθηκε τις προταθείσες από τη SEB δεσμεύσεις για τον μοναδικό λόγο ότι ουδέποτε στο παρελθόν ενέκρινε πράξη συγκεντρώσεως βασιζόμενη αποκλειστικώς σε δεσμεύσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος, αν οι δεσμεύσεις αυτές είναι ικανές να επιλύσουν αποτελεσματικώς τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού. Το ζήτημα αυτό, που άπτεται του περιεχομένου των δεσμεύσεων, θα εξεταστεί στο πλαίσιο του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων.
- 172 Από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, πολλοί τρίτοι, μεταξύ των οποίων η De'Longhi, επισήμαναν στην Επιτροπή ότι μια σύμβαση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος ενδέχεται, υπό ορισμένες συνθήκες, να είναι αρκετή για την επίλυση των προσδιορισθέντων, στην προκειμένη περίπτωση, προβλημάτων ανταγωνισμού (βλ. ανωτέρω σκέψη 149).

- 173 Δεν αμφισβητείται ότι τα σήματα έχουν πρωταρχική σημασία στον τομέα στον οποίο επιπίπτει η πράξη συγκεντρώσεως και αποτελούν έναν από τους κύριους παράγοντες επιλογής για τους τελικούς καταναλωτές. Οι προσφορές εξαγοράς της Moulinex αφορούσαν άλλωστε σχεδόν αποκλειστικώς τα σήματα του ομίλου αυτού και όχι τις μονάδες παραγωγής, δεδομένου ότι η ίδια η προσφεύγουσα εκδήλωσε ενδιαφέρον κυρίως για την αγορά του σήματος Ktups. Δεν αμφισβητείται ότι, εν προκειμένω, η εκχώρηση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων θα είχε επουσιώδεις μόνο συνέπειες στη δομή του ανταγωνισμού. Η δε απαίτηση περί εκχωρήσεως άυλων περιουσιακών στοιχείων και συγκεκριμένα δικαιωμάτων επί σημάτων συνεπαγόταν, κατ' ουσίαν, μερική απαγόρευση της συγκεντρώσεως, η οποία θα ήταν αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας, αν οι δεσμεύσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος ήταν ικανές να αποτρέψουν τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως της SEB-Moulinex.
- 174 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να καθορίσει αν ο ή οι τρίτοι κάτοχοι αδείας ήταν σε θέση να αντιδράσουν πραγματικά έναντι της SEB-Moulinex. Σκόπιμη είναι, συναφώς, η παρατήρηση ότι, αντιθέτως, η Επιτροπή περιέλαβε στο τελικό κείμενο των δεσμεύσεων μια αιτιολογική σκέψη αφορώσα την ιδιότητα του κατόχου αδείας και επέβαλε την υποχρέωση η επιλογή του/των δικαιούχου/ων της αδείας να προϋποθέτει τη συναίνεσή της και να αφορά επιχειρηματίες δραστήριους και ανεξάρτητους, που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για να ασκήσουν ουσιαστικό ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.
- 175 Τέλος, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από τις δεσμεύσεις που πρότεινε η SEB προκύπτει ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν πολλοί κάτοχοι αδείας στην ίδια χώρα, καθόσον οι δεσμεύσεις προβλέπουν ρητώς, στο μεν σημείο 1, στοιχείο α', ότι η άδεια είναι αποκλειστική σε καθένα από τα οικεία κράτη μέλη, στο δε σημείο 1, στοιχείο γ', ότι η άδεια αφορά όλες τις μικρές ηλεκτρικές συσκευές οικιακής χρήσεως και ότι ούτε ο κάτοχος αδείας ούτε η SEB θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το σήμα Moulinex για άλλα προϊόντα.
- 176 Όσον αφορά, δεύτερον, την αιτίαση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να έχει αρκετή διορατικότητα ως προς την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων που έγιναν δεκτές, αρκεί η επισήμανση ότι, ακόμη και αν η αποτελεσματικότητα αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να

ελεγχθούν δυσκολότερα απ' ό,τι η εκχώρηση στοιχείων ενεργητικού, δεν μπορεί ωστόσο να αποκλειστεί, εκ των προτέρων, το ενδεχόμενο η Επιτροπή να είναι σε θέση να εκτιμήσει τις κρίσιμες παραμέτρους στο πλαίσιο του σταδίου I του ελέγχου.

177 Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι η Επιτροπή έλαβε ειδικώς υπόψη όλα τα κριτήρια που αναφέρει η προσφεύγουσα και μπόρεσε να ελέγξει την αποτελεσματικότητά τους στην αγορά. Κατόπιν της εκ μέρους της εξετάσεως και των απαντήσεων των ερωτηθέντων σχετικών τρίτων, η Επιτροπή ήταν, συνεπώς, σε θέση να προσδιορίσει καλύτερα τις ανεπάρκειες των αρχικών προταθεισών δεσμεύσεων και να επιφέρει σ' αυτές τις αναγκαίες βελτιώσεις όσον αφορά τη διάρκεια ισχύος της αδείας, τη διάρκεια της συνακόλουθης απαγορεύσεως χρησιμοποίησεως του σήματος και το ακριβές εύρος της αδείας. Το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων προβλέπει, ειδικότερα, τα εξής:

- την παράταση στα δύο έτη της διάρκειας ισχύος της συμβάσεως χορηγήσεως αδείας και της διάρκειας ισχύος της μεταγενέστερης απαγορεύσεως ασκήσεως ανταγωνισμού, των οποίων η αρχικώς προβλεπόμενη διάρκεια ήταν τρία έτη και ένα έτος, αντιστοίχως (σημείο 1, στοιχείο γ', πρώτο εδάφιο, των δεσμεύσεων)·
- την επέκταση των συμβάσεων χορηγήσεως αδείας σε όλα τα σχετικά προϊόντα και την επιβληθείσα στη SEB απαγόρευση διαθέσεως όλων των προϊόντων (ακόμη και των μη σχετικών) υπό το σήμα Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη (σημεία 1, στοιχείο α', και 1, στοιχείο γ', δεύτερο εδάφιο, των δεσμεύσεων)·
- την κατάργηση της επιβληθείσας στους κατόχους αδείας υποχρέωσης εφοδιασμού από τη SEB με ορισμένα σχετικά προϊόντα (με την επιφύλαξη της ειδικής περιπτώσεως της Γερμανίας) (σημείο 1, στοιχείο δ', των δεσμεύσεων)·
- την υποχρέωση των υποψηφίων κατόχων αδείας να είναι παρόντες ή δυνητικώς παρόντες, από άποψη ασκήσεως εμπορικής δραστηριότητας, στην αγορά (σημείο 1, στοιχείο ζ', των δεσμεύσεων).

178 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι δεσμεύσεις ήταν τόσο ευρείες και περίπλοκες ώστε ήταν αδύνατο για την Επιτροπή να καθορίσει, με τον προσδοκώμενο βαθμό βεβαιότητας, ότι θα ήταν δυνατή η αποκατάσταση του ουσιαστικού ανταγωνισμού στην αγορά, καθόσον το τελικό κείμενο των δεσμεύσεων αντανακλά, σε μεγάλο βαθμό, τις επικρίσεις που απηύθυναν οι τρίτοι. Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι, για τον ίδιο λόγο, οι δεσμεύσεις που δέχθηκε η Επιτροπή ήταν αρκετά συγκεκριμένες ώστε να καταστεί δυνατή για την Επιτροπή η εκτίμηση όλων των στοιχείων τους.

179 Όσον αφορά, τρίτον, τον χρόνο που διατίθεται στους τρίτους για να υποβάλουν τα σχόλιά τους, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή, με το σημείο 34 της ανακοινώσεώς της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα προβλέπει τα εξής:

«34 Προκειμένου να αποτελέσουν τη βάση για τη λήψη απόφασης δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2, οι προτάσεις για δεσμεύσεις πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) να υποβάλλονται σε εύθετο χρόνο, το αργότερο κατά την τελευταία ημέρα της προθεσμίας των τριών εβδομάδων,

[...]

Συγχρόνως με την υποβολή των δεσμεύσεων, τα μέρη θα διαβιβάσουν και το μη εμπιστευτικό κείμενο των δεσμεύσεων, με σκοπό την εξέταση της αγοράς».

- 180 Η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται διότι έπρεπε να υποβάλει στις 21 Δεκεμβρίου 2001 τις παρατηρήσεις της επί του τροποποιημένου κειμένου των δεσμεύσεων που της υποβλήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2001. Όπως επισημαίνει ωστόσο η Επιτροπή, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η αιτίαση αυτή είναι αβάσιμη, καθόσον το έγγραφο της Επιτροπής αναφέρει ρητώς ότι η ταχθείσα προθεσμία παρερχόταν στις 2 Ιανουαρίου 2002 και όχι στις 21 Δεκεμβρίου 2001. Συνεπώς, οι τρίτοι, στους οποίους συγκαταλέγεται και η προσφεύγουσα, διέθεταν προθεσμία δώδεκα ημερών για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του τροποποιημένου κειμένου των δεσμεύσεων. Η προθεσμία αυτή είναι προφανώς περισσότερο από επαρκής, εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της ταχύτητας της διαδικασίας ελέγχου των συγκεντρώσεων. Έτσι, στην προπαρατεθείσα απόφαση Kayserberg κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο κύρωσε την προθεσμία ενός εικοσιτετραώρου που χορηγήθηκε στους τρίτους για να λάβουν θέση ως προς το νέο κείμενο των δεσμεύσεων. Επιβάλλεται επίσης η παρατήρηση ότι, μολονότι η προσφεύγουσα διαψεύδει ότι αυτή ήταν η πραγματική προθεσμία που της ετάχθη για να σχολιάσει τις τελευταίες προτάσεις δεσμεύσεων, αντιθέτως, δεν αμφισβητεί ότι, παρά τη σύντομη προθεσμία που της ετάχθη, ήταν σε θέση να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις επί του τροποποιημένου κειμένου των δεσμεύσεων. Τέλος, η προσφεύγουσα δεν επικαλείται κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ο λόγος για τον οποίο θεώρησε ότι, αν διέθετε μεγαλύτερη προθεσμία, θα μπορούσε να προσκομίσει στοιχεία ικανά να τροποποιήσουν την προσβαλλόμενη απόφαση. Είναι, συναφώς, σκόπιμη η επισήμανση ότι οι επικρίσεις που απηύθυνε η προσφεύγουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου ταυτίζονται κατ' ουσίαν με αυτές που διατύπωσε κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση έχοντας πλήρη επίγνωση της υποθέσεως, αφού έλαβε χρήσιμες συμβουλές από τους τρίτους όσον αφορά τα προτεινόμενα για την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού μέτρα.
- 181 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ούτε τα επίμαχα προβλήματα ανταγωνισμού ούτε η φύση των προταθειών από τη SEB δεσμεύσεων ούτε η ταχθείσα στους τρίτους προθεσμία μπορούσαν να αποτρέψουν την Επιτροπή από το να θεωρήσει ότι οι σοβαρές αμφιβολίες είχαν εξαλειφθεί κατά το πέρας του σταδίου I του ελέγχου.
- 182 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να κινήσει το στάδιο II του ελέγχου, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο πρέπει να απορριφθεί.

III — *Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την ύπαρξη προ-
δήλου σφάλματος εκτιμήσεως οφειλομένου στην ανεπάρκεια των δεσμεύσεων
να άρουν τα ανακύψαντα προβλήματα ανταγωνισμού*

183 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, διότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η SEB δεν αρκούν για να αρθούν τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως.

184 Αυτός ο λόγος ακυρώσεως υποδιαιρείται σε πέντε σκέλη. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, στο μέτρο που:

— η δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν είναι, εκ της φύσεώς της, ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως,

— η διάρκεια ισχύος των δεσμεύσεων είναι ανεπαρκής,

— η δέσμευση εφοδιασμού στη γερμανική αγορά και οι σχετικές με τη δυνατότητα εφοδιασμού προϋποθέσεις για όλους τους κατόχους αδείας θα έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσεως της SEB-Moulinex,

- το ότι η Επιτροπή δέχθηκε ότι το γεγονός ότι το ίδιο σήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διαφορετικές επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μπορεί να προκαλέσει συμπαιγνίες μεταξύ της SEB-Moulinex και του/των τρίτου/ων κατόχου/ων αδείας,

- ουδεμία δέσμευση επιβλήθηκε σε αγορές που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού.

185 Η De'Longhi υποστηρίζει εξάλλου ότι οι δεσμεύσεις προκαλούν κατανομή αγοράς όσον αφορά το σήμα Moulinex.

Επί του πρώτου σκέλους, που αντλείται από το ότι μια δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν είναι, εκ φύσεως, ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η συγκέντρωση

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

186 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν είναι, εκ φύσεως, ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που ανακύπτουν εν προκειμένω. Έτσι, μια απλή δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν μπορεί να αντισταθμίσει τις αρνητικές συνέπειες ενός μεριδίου αγοράς της τάξεως του 40 % στο σύνολο της αγοράς των ηλεκτρικών μικροσυσκευών κουζίνας, εκτός Γαλλίας.

187 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η ίδια η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, τονίζει ότι:

- όταν το πρόβλημα ανταγωνισμού οφείλεται σε οριζόντια επικάλυψη, πρέπει να εκποιείται η καταλληλότερη δραστηριότητα (σημείο 16),
- σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ένας συνδυασμός εκποιούμενων στοιχείων που περιλαμβάνει εμπορικά σήματα και στοιχεία του ενεργητικού που συνδέονται με την παραγωγή μπορεί να είναι αρκετός για να δημιουργήσει συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Υπό τέτοιες συνθήκες πάντως, θα πρέπει «να πεισθεί η Επιτροπή ότι ο αγοραστής θα μπορούσε αποτελεσματικά και άμεσα να ενοποιήσει τα εν λόγω στοιχεία του ενεργητικού» (σημείο 18).

188 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, απεναντίας, η Επιτροπή, στο πλαίσιο της εν λόγω ανακοινώσεως, δεν θεωρεί ότι μια άδεια εκμεταλλεύσεως σήματος μπορεί να είναι ικανή να επιλύσει, αφ' εαυτής, προβλήματα οριζόντιας επικάλυψης. Η Επιτροπή, εξάλλου, ουδέποτε στο παρελθόν επέβαλε, ως δέσμευση, την υποχρέωση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος, χωρίς να συνοδεύσει το μέτρο αυτό με άλλα διορθωτικά μέτρα, όπως την εκχώρηση σημάτων και δραστηριοτήτων, την εκχώρηση εγκαταστάσεων παραγωγής, τη μεταφορά μέρους του εμπορικού και διοικητικού προσωπικού καθώς και του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στην εκχωρηθείσα βιομηχανική εγκατάσταση [βλ., για παράδειγμα, την απόφαση 96/435/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Ιανουαρίου 1996, σχετικά με διαδικασία, βάσει του κανονισμού 4064/89 του Συμβουλίου, για την κήρυξη μιας συγκέντρωσης συμβιβάσιμης προς την κοινή αγορά και τη λειτουργία της Συμφωνίας EOX (Υπόθεση IV/M.623 — Kimberly-Clark/Scott) (ΕΕ L 183, σ. 1)].

189 Η προσφεύγουσα αναφέρει, ως παράδειγμα, την απόφαση της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 2001, περί του συμβατού μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά (Υπόθεση N IV/M.2337 — Nestlé/Ralston Purina, ΕΕ C 239, σ. 8), με την οποία η Επιτροπή επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων εκχωρήσεως σημάτων ικανών να εξάλειψουν τις οριζόντιες επικαλύψεις δραστηριοτήτων των διαδίκων και να

αντικαταστήσουν τη νέα επιχείρηση σε επίπεδο μεριδίου αγοράς αντίστοιχου με αυτό που η Ralston Purina κατείχε πριν από την πράξη συγκεντρώσεως. Επιπλέον, η Επιτροπή επέβαλε υποχρέωση εκχωρήσεως του συνόλου των προϊόντων της κατηγορίας που αφορούν οι δεσμεύσεις, ώστε να μπορέσει ο αποκτήσας το σήμα να αποφύγει τον έμμεσο ανταγωνισμό της Nestlé/Ralston Purina. Αντίστοιχα μέτρα έλαβε η Επιτροπή στην προαναφερθείσα υπόθεση Kimberly-Clark/Scott.

- 190 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι μια δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν είναι ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η πράξη συγκεντρώσεως.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 191 Επιβάλλεται η υπενθύμιση, καταρχάς, ότι, αφενός, όπως επισημάνθηκε στο πλαίσιο της εξετάσεως του προηγούμενου λόγου ακυρώσεως, τίποτα δεν αποκλείει εκ των προτέρων το ενδεχόμενο μια δέσμευση συμπεριφοράς όπως η δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος να είναι ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί μια συγκέντρωση και, αφετέρου, ότι το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι αν η Επιτροπή έχει ήδη αποδεχθεί πράξεις συγκεντρώσεως αποκλειστικώς βάσει δεσμεύσεων χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος, αλλά αν τέτοιες δεσμεύσεις ήταν, στην προκειμένη περίπτωση, ικανές να αποτρέψουν τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως.

- 192 Είναι γεγονός, συναφώς, ότι τα σήματα αποτελούν τον πρωταρχικό παράγοντα ανταγωνισμού στις επίμαχες αγορές. Πολλοί παραγωγοί, εξάλλου, επέλεξαν να αναθέσουν εν όλω ή εν μέρει την κάλυψη των αναγκών της παραγωγής σε εξωτερικούς φορείς και να διατηρήσουν μόνον τα σήματα, τους υπευθύνους πωλήσεων και τις ομάδες μάρκετινγκ.

- 193 Εξάλλου, είναι γεγονός ότι, δεδομένου ότι η μέση διάρκεια ζωής των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως είναι τα τρία έτη, μια άδεια εκμεταλλεύσεως

σήματος πενταετούς διάρκειας, συνοδευόμενη από πρόσθετη προθεσμία τριών ετών κατά τη διάρκεια της οποίας η SEB απαγορεύει οποιαδήποτε διάθεση στο εμπόριο μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως με το σήμα Moulinex, είναι ικανή να επιτρέψει στους κατόχους αδείας να μεταφέρουν τους πελάτες της Moulinex στο δικό τους σήμα. Αυτό ενισχύεται από το ότι, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις, ο ή οι κάτοχοι αδείας πρέπει να είναι δραστήριοι, ανεξάρτητοι, να διαθέτουν τα αναγκαία προσόντα για την άσκηση ουσιαστικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και, εν πάση περιπτώσει, να έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή.

- 194 Επιβάλλεται, επίσης, η υπενθύμιση ότι η χορήγηση αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος αποτελεί μέτρο το οποίο επέλεξαν και ζήτησαν τρίτοι, μη συμμετέχοντες στην πράξη συγκεντρώσεως. Το μέτρο αυτό θεωρήθηκε, επομένως, κατάλληλο για την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού που ανέκλυψαν εν προκειμένω.
- 195 Κατά συνέπεια, με την επιφύλαξη του ζητήματος αν η διάρκεια της δεσμεύσεως είναι επαρκής, το οποίο θα εξεταστεί κατωτέρω, οι δεσμεύσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος που προτείνει η SEB είναι ικανές να επιλύσουν τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η επίμαχη πράξη συγκεντρώσεως.
- 196 Το συμπέρασμα αυτό αμφισβητείται με τα παραδείγματα που παραθέτει η προσφεύγουσα. Αφενός, πολλοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας στηρίζονται σε εσφαλμένες εκτιμήσεις επί των πραγματικών περιστατικών. Έτσι, τα μέσα μερίδια αγοράς της SEB-Moulinex στον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως στην Ευρώπη είναι κατώτερα του 30 %, επομένως δεν ανέρχονται στο 40 %. Ομοίως, στην υπόθεση Nestlé/Ralston Purina, η Επιτροπή δεν επέβαλε υποχρέωση εκχωρήσεως σημάτων προκειμένου για τις ισπανικές αγορές, αλλά δέχθηκε, ως μία από τις δύο επιλογές, δεσμεύσεις με τις οποίες οι συμβαλλόμενοι δέχονταν να χορηγήσουν άδειες εκμεταλλεύσεως σήματος συνολικής διάρκειας οκτώ ετών (σε δύο στάδια), γεγονός που καθιστούσε δυνατή την καθιέρωση του νέου σήματος στην αγορά (68η αιτιολογική σκέψη της προπαρατεθείσας αποφάσεως Nestlé/Ralston Purina). Αφετέρου, εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι οι αγορές και τα προβλήματα που προκάλεσαν αυτές οι συγκεντρώσεις είχαν χαρακτηριστικά

σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με αυτά της παρούσας υποθέσεως. Αν θεωρηθεί αποδεδειγμένο ότι η Επιτροπή έκρινε ότι δεσμεύσεις που αφορούν μόνο συμβάσεις εκμεταλλεύσεως σήματος δεν ήταν ικανές να επιλύσουν τα ανακύψαντα προβλήματα ανταγωνισμού, αυτό δεν σημαίνει ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις δεν αρκούν για να αποσοβηθούν οι κίνδυνοι δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως, η οποία απορρέει από άλλη συγκέντρωση, πραγματοποιηθείσα σε άλλη αγορά με διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Επί του δευτέρου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, αποδεχόμενη δεσμεύσεις ανεπαρκούς διάρκειας, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

197 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η διάρκεια των δεσμεύσεων που αποδέχθηκε η Επιτροπή είναι ανεπαρκής. Κατά την προσφεύγουσα, η επιστροφή σε ουσιαστικό ανταγωνισμό συνεπάγεται ότι ο ενδεχόμενος νέος κάτοχος του σήματος Moulinex διαθέτει τα αναγκαία για την ανάπτυξη των οικείων σημάτων μέσα και ενθαρρύνεται προς αυτή την κατεύθυνση. Με την προσβαλλόμενη απόφαση (36η αιτιολογική σκέψη), εξάλλου, η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε ότι «το σήμα είναι ένας από τους κύριους παράγοντες επιλογής για τους τελικούς καταναλωτές και, επομένως, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως». Κατά την BaByliss, η άποψη αυτή δικαιολογείται από το ότι, σε έναν τομέα στον οποίο τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά δεν αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την αγορά του προϊόντος από τον καταναλωτή, η δημόσια εικόνα του σήματος διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο για την εκ μέρους των παραγωγών επιβράβευση της εμπιστοσύνης των πελατών.

198 Στο πλαίσιο αυτό, η φήμη του σήματος είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία των σχετικών αγορών και η διατήρησή της σε υψηλό επίπεδο προϋποθέτει επαχθείς διαφημιστικού χαρακτήρα επενδύσεις, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνήθειες των καταναλωτών και να αρθούν τα εμπόδια που άπτονται της φήμης των

επιχειρηματιών που καταλαμβάνουν σταθερή θέση στην αγορά. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, τέτοιες επενδύσεις μπορούν να αποσβεστούν μόνο σε πολύ μακροχρόνιες περιόδους και στο μέτρο που όλα τα κέρδη από τις επενδύσεις αποδίδονται στους επιχειρηματίες που τις πραγματοποίησαν. Συνεπώς, ενώ οι επιχειρήσεις που ήδη δραστηριοποιούνται στην αγορά χρειάζονται λιγότερη διαφήμιση, καθόσον επιδιώκουν να διατηρήσουν την καθιερωμένη εικόνα τους, δεν ισχύει το ίδιο για τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις, ιδίως όταν πρόκειται για ισχυρούς ομίλους που περιλαμβάνουν σήματα μεγάλης φήμης.

- 199 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από τις οικονομικές στατιστικές προκύπτει με μεγάλη σαφήνεια ότι ένας λογικός βιομήχανος πρέπει να πραγματοποιεί συστηματικώς μικρότερες επενδύσεις, αναμένοντας ότι ένα τουλάχιστον μέρος των επενδύσεων θα αποφέρει κέρδη. Κατά συνέπεια, ένας νέος αγοραστής που δεν είναι κάτοχος των σημάτων και που, επομένως, πρέπει να προβεί σε επενδύσεις για να ενισχύσει τη φήμη τους, γνωρίζοντας συγχρόνως ότι θα χρειαστεί, σε μεταγενέστερο στάδιο, να τα εκχωρήσει σε κάποιον ανταγωνιστή, δεν ενθαρρύνεται να διατηρήσει ή να ενισχύσει τα εν λόγω σήματα. Συνέπεια αυτού θα ήταν η πολύ έντονη αποδυνάμωση των αγορασθέντων σημάτων. Η διάρκεια ισχύος της αδείας και η περίοδος απαγορεύσεως που πρέπει να ακολουθήσει είναι, επομένως, καθοριστική για την αποτελεσματικότητα της δεσμεύσεως.
- 200 Η προσφεύγουσα επισημαίνει, ως παράδειγμα, ότι στην προαναφερθείσα υπόθεση Kimberly-Clark/Scott, στην οποία η επιχείρηση που αποτέλεσε αντικείμενο της συγκεντρώσεως καταλάμβανε ηγετική θέση στην αγορά χαρτιού υγιεινής στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, με συνολικό μερίδιο αγοράς μεταξύ του 50 % και του 60 %, η Επιτροπή επέβαλε υποχρέωση συνάψεως συμβάσεως χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως των σχετικών σημάτων συνολικής διάρκειας δεκαπέντε ετών.
- 201 Η απόφαση C (2001) 3014 τελικό της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2001, με την οποία μια πράξη συγκεντρώσεως κηρύχθηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία του ΕΟΧ (υπόθεση COMP/M.2283 — Schneider/Legrand), κάνει ρητώς λόγο για τη θεωρία αυτή, όταν προβαίνει στην εξής διαπίστωση:

«Η έρευνα της Επιτροπής επιβεβαίωσε το μειονέκτημα που συνιστά η έλλειψη δυνατότητας εκμεταλλεύσεως εξ αρχής του ίδιου σήματος και κατέδειξε ότι ένας

νέος αγοραστής θα χρειαζόταν μακρά περίοδο (της τάξεως των επτά ετών) για να περατώσει την αντικατάσταση του προτεινόμενου σήματος. Παράλληλα, από την έρευνα της Επιτροπής προκύπτει ότι ένας νέος αγοραστής θα έπρεπε να προστατεύεται με ρήτρες απαγορεύσεως της εισόδου στις σχετικές αγορές με το αρχικό σήμα για περίοδο άνω των δέκα ετών».

- 202 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι τα στοιχεία που επικαλείται η Επιτροπή για να αποδείξει ότι οι προταθείσες στην υπόθεση Schneider Legrand δεσμεύσεις ήταν ανεπαρκείς μπορούν να εφαρμοστούν ως έχουν στην προκειμένη περίπτωση.
- 203 Συνεπώς, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν δέχθηκε, εν προκειμένω, ότι η δέσμευση χορηγήσεως πενταετούς διάρκειας αδειάς εκμεταλλεύσεως σήματος, συνοδευόμενη από τη δέσμευση της SEB να μη χρησιμοποιήσει το σήμα Moulinex για τρία επιπλέον έτη «δίδει στον κάτοχο αδειάς τη δυνατότητα να καταστήσει δυνατή τη μετάβαση των προϊόντων από το σήμα Moulinex στο δικό του σήμα με περιορισμένες απώλειες στα κέρδη της SEB, όταν η SEB θα είναι σε θέση να εισαγάγει εκ νέου το σήμα Moulinex στις οικείες αγορές».
- 204 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη SEB, αμφισβητεί ότι, αποδεχόμενη δεσμεύσεις των οποίων η διάρκεια υποτίθεται ότι ήταν ανεπαρκής, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 205 Για να εξεταστούν οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με τη διάρκεια των δεσμεύσεων, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο α', δεύτερο εδάφιο, των δεσμεύσεων, οι δεσμεύσεις αυτές σκοπό έχουν να επιτραπεί η χρήση του σήματος Moulinex σε συνδυασμό με το ίδιο σήμα του κατόχου αδειάς,

προκειμένου να παρασχεθεί στον κάτοχο αδείας η δυνατότητα, κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη αυτής της περιόδου «co-branding», να εισαγάγει ή να ενισχύσει τη θέση του σήματός του στην οικεία αγορά. Προς τούτο, κατά τη διάρκεια ισχύος των αδειών εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex, ο κάτοχος αδείας θα δικαιούται είτε να χρησιμοποιήσει αμέσως το σήμα Moulinex σε συνδυασμό με το δικό του σήμα, είτε να χρησιμοποιήσει μόνον αυτό το σήμα, προσωρινώς, προκειμένου να προβεί σε «co-branding». Σύμφωνα με την ίδια αυτή διάταξη, ο κάτοχος αδείας έχει επίσης την ευχέρεια να μεταβεί από το «co-branding» στο δικό του σήμα σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια ισχύος της αδείας.

- 206 Επιβάλλεται επίσης να υπομνησθεί ότι, για να εξασφαλιστεί η εκπλήρωση του στόχου αυτού, οι δεσμεύσεις προβλέπουν, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο ζ', τρίτο εδάφιο, ότι οι κάτοχοι αδείας πρέπει να είναι επιχειρηματίες με δικό τους σήμα δυνάμενο να συνδεθεί με το σήμα Moulinex, με εξαίρεση τους επιχειρηματίες που έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη λιανική πώληση.
- 207 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο στόχος των δεσμεύσεων δεν είναι να επιτραπεί σε καθέναν από τους κατόχους αδείας η εκμετάλλευση του σήματος Moulinex, αυτού καθαυτού, αλλά να επιτραπεί σ' αυτούς, κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου κατά την οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν το σήμα τους σε συνδυασμό με το σήμα Moulinex, να εξασφαλίσουν τη μετάβαση από το σήμα Moulinex στα σήματα των κατόχων αδείας, ώστε τα σήματα αυτά να μπορούν να ασκήσουν ουσιαστικό ανταγωνισμό στο σήμα Moulinex πέραν της εν λόγω μεταβατικής περιόδου, όταν η SEB θα δικαιούται εκ νέου να χρησιμοποιεί το σήμα Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη.
- 208 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, οι δεσμεύσεις δεν έχουν ως σκοπό να εισαχθεί νέο σήμα στα εννέα οικεία κράτη μέλη, αλλά να επιτραπεί στους κατόχους αδείας να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν το σήμα τους ως πραγματικά ανταγωνιστικό σήμα του σήματος Moulinex.
- 209 Εξάλλου, δεδομένου ότι ο στόχος των δεσμεύσεων είναι να επιτραπεί στους κατόχους αδείας να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν το σήμα τους ως πραγματικά αντα-

γωνιστικό σήμα του σήματος Moulinex, δεν ασκεί επιρροή το στοιχείο που επικαλείται η προσφεύγουσα, ότι δηλαδή, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού μεριδίου που κατέχει σήμερα στην αγορά, του χαρτοφυλακίου σημάτων της και της φήμης του σήματος Moulinex, η SEB θα είναι σε θέση να εισαγάγει εκ νέου με ευκολία το σήμα Moulinex στα εν λόγω εννέα κράτη μέλη. Συγκεκριμένα, το ζήτημα δεν είναι αν η SEB θα είναι σε θέση να εισαγάγει εκ νέου το σήμα Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη, ζήτημα το οποίο πρέπει, εξάλλου, να ληφθεί υπόψη κατά τον έλεγχο της επάρκειας των δεσμεύσεων που έγιναν δεκτές με την προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά αν οι κάτοχοι αδείας θα είναι σε θέση να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν τη θέση τους ως ουσιαστικών ανταγωνιστών της SEB.

- 210 Επομένως, επιβάλλεται να εξακριβωθεί αν η μεταβατική περίοδος που όρισαν οι δεσμεύσεις αρκεί για την επίτευξη αυτού του σκοπού.
- 211 Συναφώς, επιβάλλεται, πρώτον, να επισημανθεί ότι, κατά το σημείο 1, στοιχείο γ, πρώτο εδάφιο, των δεσμεύσεων, καθεμία από τις συμβάσεις χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη θα είναι πενταετούς διάρκειας. Εξάλλου, κατά την ίδια διάταξη και κατά το σημείο 1, στοιχείο γ, δεύτερο εδάφιο, απαγορεύεται στη SEB, κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως χορηγήσεως αδείας και επί πέντε έτη μετά τη λήξη της ισχύος της, να διαθέτει στο εμπόριο με το σήμα Moulinex, στα εννέα οικεία κράτη μέλη, μικρές ηλεκτρικές συσκευές οικιακής χρήσεως εμπόρουσες σε μια από τις δεκατρείς επίμαχες κατηγορίες προϊόντων, καθώς και άλλες συσκευές οικιακής χρήσεως που δεν περιλαμβάνονται σ' αυτές τις ομάδες προϊόντων, όπως οι ηλεκτρικές σκούπες ή οι φούρνοι μικροκυμάτων.
- 212 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η συνολική διάρκεια των δεσμεύσεων βάσει των οποίων η SEB δεν θα μπορέσει να διαθέσει στο εμπόριο προϊόντα με το σήμα Moulinex δεν είναι πενταετής, αλλά οκταετής, δηλαδή ισούται με τα πέντε έτη μας πρώτης περιόδου κατά την οποία ο κάτοχος αδείας έχει αποκλειστικό δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex, μόνου ή σε συνδυασμό με το δικό του σήμα, συν τα τρία έτη μας δεύτερης περιόδου κατά την οποία η SEB απαγορεύει κάθε είδους εμπόριο με το σήμα SEB στις επίμαχες χώρες. Κατά συνέπεια, επί οκτώ έτη η SEB θα στερείται δικαίωματος εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex στα οικεία κράτη μέλη.

- 213 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει επίσης ότι θα παύσει κάθε χρήση του σήματος Moulinex, στα εννέα οικεία κράτη μέλη, για τουλάχιστον τρία έτη και, τουλάχιστον θεωρητικώς, για οκτώ έτη κατ' ανώτατο όριο. Σύμφωνα δηλαδή με τις δεσμεύσεις αυτές, κάθε κάτοχος αδείας εξακολουθεί να έχει την ευχέρεια να επιλέξει τον χρόνο κατά τον οποίο θα αποφασίσει να μεταβεί από το «co-branding» στο δικό του σήμα. Με το υπόμνημα παρεμβάσεως, η SEB επισήμανε σχετικώς στο Πρωτοδικείο ότι οι σημερινοί υποψήφιοι για την απόκτηση αδείας σκόπευαν να μεταβούν από το «co-branding» στο δικό τους σήμα ύστερα από περίοδο τριών έως τεσσάρων ετών, με συνέπεια την εξαφάνιση της Moulinex, στα οικεία κράτη μέλη, για περίοδο πέντε περίπου ετών.
- 214 Αυτή η απουσία του σήματος Moulinex από τα σημεία πωλήσεως θα παράσχει στους κατόχους αδείας τη δυνατότητα να εδραιώσουν τη φήμη του δικού τους σήματος. Επιπλέον, μια τέτοια απουσία συνεπάγεται επίσης ότι η SEB δεν θα είναι σε θέση να ανακτήσει αυτομάτως τις θέσεις που κατέχει η Moulinex όταν θα μπορέσει να εισαγάγει εκ νέου το σήμα στις επίμαχες αγορές, μετά το πέρας της περιόδου απαγορεύσεως χρησιμοποίησεως του εν λόγω σήματος.
- 215 Εξάλλου, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, με την 140ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε, χωρίς η προσφεύγουσα να εγείρει σχετικώς αντιρρήσεις, ότι η διάρκεια ζωής των προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως είναι κατά μέσο όρο τρία έτη.
- 216 Επομένως, η διάρκεια των δεσμεύσεων θα καλύπτει σχεδόν περίοδο αντιστοιχούσα σε τρεις κύκλους προϊόντων, ενώ η περίοδος κατά την οποία θα παύσει κάθε χρήση του σήματος Moulinex ατιστοιχεί τουλάχιστον σε έναν κύκλο προϊόντων.
- 217 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η Επιτροπή ορθώς τόνισε, χωρίς η προσφεύγουσα να προβάλει σχετικές αντιρρήσεις, ότι, σε αγορά παραπλήσια με αυτή των οικείων προϊόντων, δηλαδή στην αγορά των προϊόντων μεγάλων ηλεκτρικών

συσκευών οικιακής χρήσεως, η Whirlpool πραγματοποίησε επιτυχώς τη μετάβαση από το σήμα Philips στο σήμα Whirlpool σε διάστημα τριών ετών, από το 1990 έως το 1993, διάστημα που αντιστοιχεί στον κύκλο ζωής του προϊόντος. Η μετάβαση αυτή πραγματοποιήθηκε μολονότι το σήμα Philips εξακολούθησε να υφίσταται στην αγορά και να υποστηρίζεται από τη Philips σε συγγενείς αγορές. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης, ως συγκριτικό παράδειγμα, ότι σε αγορές όμοιων προϊόντων η Dyson κατέλαβε ηγετική θέση στη βρετανική αγορά ηλεκτρικών σκουπών σε λιγότερο από πέντε έτη, η Colgate απέκτησε σημαντικό μερίδιο αγοράς στη γαλλική αγορά ηλεκτρικής οδοντόβουρτσας εντός διαστήματος ενός έτους και η Moulinex, που αρχικώς δεν ήταν παρούσα στον τομέα των ηλεκτρικών συσκευών ψησίματος (συσκευές για ανεπίσημα γεύματα), κατόρθωσε εντός πέντε ετών να αποκτήσει ποσοστό μεριδίου αγοράς από 5 έως 15 % στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

- 218 Επιβάλλεται επίσης η παρατήρηση ότι η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της σχετικά με τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα και είναι αναγκαίοι για τις συγκεντρώσεις (ΕΕ 2001, C 188, σ. 5, σημείο 15), επισήμανε ότι, σε περίπτωση μεταβίβασης επιχειρήσεως, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού που επιβάλλονται στον πωλητή για να εξασφαλιστεί η μεταφορά στον αγοραστή της πλήρους αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού δικαιολογούνται κατ' ανώτατο όριο για τρία έτη, όταν η μεταβίβαση της επιχειρήσεως περιλαμβάνει στοιχεία φήμης, πελατείας και τεχνογνωσίας και για δύο έτη όταν η μεταβίβαση περιλαμβάνει μόνο τη φήμη και την πελατεία. Εν προκειμένω πάντως η διάρκεια της περιόδου κατά την οποία απαγορεύεται στη SEB να χρησιμοποιεί το σήμα Moulinex στα εδάφη των κατόχων αδείας είναι οκτώ έτη.
- 219 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ο κάτοχος αδείας όχι μόνο δεν θα πραγματοποιεί συστηματικώς μικρότερες επενδύσεις, λόγω του ότι δεν θα είναι ο δικαιούχος του σήματος, αλλά, αντιθέτως, θα επιδιώξει σημαντικές επενδύσεις προς ενίσχυση του δικού του σήματος, του οποίου θα είναι δικαιούχος, αφού πρώτα στηριχθεί στο σήμα Moulinex για να προωθήσει ή να ενισχύσει το δικό του σήμα. Δεδομένου ότι σκοπός των δεσμεύσεων δεν είναι η εκμετάλλευση του σήματος Moulinex για περίοδο πέντε ετών, αλλά η μετάβαση από το σήμα Moulinex σε άλλα σήματα, ο ή οι κάτοχοι αδείας θα έχουν, συνεπώς, συμφέρον να επενδύσουν στο δικό τους σήμα προκειμένου να παρατείνουν χρονικώς τα οφέλη που αντλούν από την εκμετάλλευση του σήματος Moulinex κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών. Η περίοδος συνυπάρξεως των δύο σημάτων δεν είναι, επομένως, αναγκαίο στάδιο για τη μετάβαση στο ίδιο σήμα του κατόχου αδείας. Υπό τις συνθήκες αυτές, η απόδοση των επενδύσεων θα μπορέσει να επιτευχθεί μετά την οκταετή προθεσμία που προβλέπουν οι δεσμεύσεις και δεν θα παύσει όταν θα καταστεί εκ νέου δυνατή για τη SEB η εκμετάλλευση του σήματος Moulinex.

- 220 Δεύτερον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο ζ', πρώτο εδάφιο, οι κάτοχοι αδειάς πρέπει να είναι «επιχειρηματίες που ασκούν σήμερα εμπορική δραστηριότητα στον τομέα ή που μπορούν ενδεχομένως να εισαχθούν στον τομέα αυτό, δραστήριοι, ανεξάρτητοι, αποδεδειγμένοι από τον όμιλο SEB, με τις ικανότητες και τα κίνητρα που απαιτούνται για να ασκήσουν ουσιαστικό και θεμιτό ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές». Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε ανωτέρω, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο ζ', τρίτο εδάφιο, για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του σκοπού αυτού, οι κάτοχοι αδειάς πρέπει να έχουν δικό τους σήμα δυνάμενο να συνδυασθεί με το σήμα Moulinex, με εξαίρεση τους επιχειρηματίες που έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη λιανική πώληση.
- 221 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διατάξεις αυτές, περιορίζοντας τη χορήγηση των αδειών σε επιχειρηματίες ήδη παρόντες στην αγορά, ή δυνάμενους να εισέλθουν στην αγορά σε σύντομο χρόνο, και κατέχοντες δικό τους σήμα, μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικώς στην ανταγωνιστικότητα των κατόχων αδειών εντός της προβλεπόμενης από τις δεσμεύσεις προθεσμίας. Η δυνατότητα αυτή ενισχύεται επιπλέον από το ότι οι επιχειρηματίες που έχουν ως κύρια δραστηριότητα το λιανικό εμπόριο, μολονότι διαθέτουν δικά τους σήματα, αποκλείονται εντούτοις, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο ζ', τρίτο εδάφιο, των δεσμεύσεων, από τον κύκλο των δυνητικών δικαιούχων αδειάς εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex. Συγκεκριμένα, με την 27η αιτιολογική σκέψη, στοιχείο δ', και την 37η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε, χωρίς η προσφεύγουσα να προβάλει σχετικές αντιρρήσεις, ότι τα σήματα που κατέχουν οι επιχειρηματίες αυτοί, ήτοι τα «σήματα διανομέων», δεν χρησιμοποιούνται ευρέως στις επίμαχες αγορές.
- 222 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, όταν έκρινε ότι η διάρκεια των δεσμεύσεων είναι επαρκής για να επιτραπεί στους κατόχους αδειάς εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν το σήμα τους ως πραγματικά ανταγωνιστικό σήμα του σήματος Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη.
- 223 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας όσον αφορά τη διάρκεια των δεσμεύσεων πρέπει να απορριφθούν.

- 224 Το συμπέρασμα αυτό δεν θίγεται από τις δύο αποφάσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, τα χαρακτηριστικά των δύο αγορών τις οποίες αφορούν οι υποθέσεις Kimberly-Clark/Scott και Schneider Legrand δεν είναι παρεμφερή προς αυτά των αγορών της παρούσας υποθέσεως, οπότε, όπως προαναφέρθηκε, η σύγκριση που επιχειρεί η προσφεύγουσα δεν ασκεί επιρροή.
- 225 Έτσι, στην υπόθεση Kimberly-Clark/Scott, η μακρά διάρκεια των δεσμεύσεων (άδεια μέγιστης διάρκειας δέκα ετών συνοδευόμενη από πενταετή περίοδο απαγορεύσεως της χρησιμοποίησεως του σήματος) ήταν δικαιολογημένη, κατά τον σχετικό ισχυρισμό της Επιτροπής τον οποίο δεν αντικρούει η Kimberly-Clark, διότι η είσοδος νέου σήματος στην αγορά χαρτιού υγιείας, χαρτιού κουζίνας και χαρτομάντηλων ήταν ιδιαίτερος δυσχερής, στο μέτρο που υπήρχαν δύο μόνο σημαντικά σήματα (Kleenex και Andrex), ενώ τα λοιπά σήματα δεν προωθούνταν σε μεγάλο βαθμό και δεν τύγγχαναν μεγάλης εμπιστοσύνης εκ μέρους των πελατών. Αντιθέτως, στην παρούσα υπόθεση, υπάρχουν στην αγορά καθιερωμένα σήματα, στα οποία θα μπορούσαν να μεταβούν οι πελάτες του σήματος Moulinex.
- 226 Ομοίως, στην υπόθεση Schneider Legrand, πέραν του ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, η πρόταση των συμβαλλομένων να παρασχεθεί δυνατότητα χρησιμοποίησεως περισσότερων του ενός σημάτων για τρία έτη απορρίφθηκε, διότι από την έρευνα αγοράς προέκυψε ότι ο νέος κάτοχος του σήματος θα χρειαστεί περίοδο επτά σχεδόν ετών για να επιτύχει την αντικατάσταση με το προταθέν σήμα, καθόσον, ενώ οι ηλεκτρικές συσκευές «χαμηλής τάσεως» έχουν πολύ μεγάλη διάρκεια ζωής, η διάρκεια ζωής των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως είναι σύντομη. Επιπλέον, η Schneider πρότεινε να διαιρεθεί το σήμα και να χρησιμοποιηθεί, εντός της ίδιας εθνικής αγοράς, τόσο από την ίδια όσο και από τον κάτοχο σήματος, ενώ, εν προκειμένω, δεν θα υπάρχουν στην ίδια αγορά προϊόντα με το σήμα Moulinex προερχόμενα από δύο διαφορετικές επιχειρήσεις, στο μέτρο που οι δεσμεύσεις προβλέπουν χορήγηση αποκλειστικής αδειάς και συνακόλουθη απαγόρευση χρησιμοποίησεως του σήματος Moulinex.

Επί του τρίτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η δέσμευση εφοδιασμού στη γερμανική αγορά και οι σχετικές με τη δυνατότητα εφοδιασμού προϋποθέσεις για όλους τους κατόχους αδείας θα έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσεως της SEB-Moulinex

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 227 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, όσον αφορά τα πολυμίξερ στη Γερμανία, η υποχρέωση του κατόχου αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex να εφοδιάζεται, επί δύο έτη, με όλες τις επιίπτουσες σ' αυτή την κατηγορία προϊόντων συσκευές από τη SEB, που αντιστοιχούν στο 65 % των πωλήσεων που πραγματοποίησε η Moulinex στην εν λόγω κατηγορία προϊόντων το 2000, είναι ικανή να ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη θέση της SEB-Moulinex στη γερμανική αγορά.
- 228 Πρώτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η υποχρέωση αυτή εξασφαλίζει στη SEB-Moulinex εγγυημένη δυνατότητα διαθέσεως της παραγωγής της. Στο μέτρο αυτό, καθιστά δυνατό για τη SEB-Moulinex να επωφεληθεί ανώτατων οικονομικών κλίμακας και συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στη μείωση του οριακού κόστους παραγωγής.
- 229 Δεύτερον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι το γεγονός ότι η SEB δέχεται να εφοδιάσει τον κάτοχο αδείας υπό τις μέσες οικονομικές συνθήκες εσωτερικής εκχωρήσεως που εφαρμόζονται εντός του ομίλου SEB, μεταξύ βιομηχανιών και εμπορικών θυγατρικών εταιριών, στο/α οικείο/α έδαφος/εδάφη θα αποτρέψει τον κάτοχο αδείας από το να προσφύγει στις λιγότερο δαπανηρές πηγές εφοδιασμού που μπορεί να εντοπίσει. Συνεπώς, ο κάτοχος αδείας μπορεί να ασκήσει ανταγωνισμό στο πεδίο των τιμών έναντι της SEB μόνον κινούμενος εντός των περιθωρίων του.

- 230 Τρίτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το μέτρο αυτό είναι ικανό να αποθαρρύνει πλήρως τον κάτοχο αδείας από το να υποβάλει προσφορά η οποία συνιστά καινοτομία από τεχνολογικής απόψεως, στο μέτρο που παρέχει στη SEB, ηγετική επιχείρηση στην αγορά, τη δυνατότητα να καθορίσει τις τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα διάφορα προϊόντα, καταργώντας με τον τρόπο αυτό τον ανταγωνισμό όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των προϊόντων.
- 231 Τέταρτο και τελευταίο, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το μέτρο αυτό δεν είναι απαραίτητο για την άσκηση των δραστηριοτήτων του κατόχου αδείας. Ειδικότερα, θεωρεί ότι το γεγονός ότι παρασχέθηκε στον κάτοχο αδείας η δυνατότητα να εφοδιάζεται από τη SEB, όπως προβλέπεται για τις άλλες χώρες, αρκεί, αφ' εαυτού, για να καταστεί δυνατή η άσκηση της δραστηριότητάς του, ακόμη και αν δεν διαθέτει το αναγκαίο για την παραγωγή δυναμικό.
- 232 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα καταλήγει ότι η Επιτροπή, αποδεχόμενη δέσμευση ικανή να ενισχύσει τη θέση της SEB-Moulinex στη γερμανική αγορά, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 233 Επικουρικώς, η προσφεύγουσα τονίζει ότι οι πτυχές της δεσμεύσεως περί εφοδιασμών με προϊόντα της SEB-Moulinex θα μπορούσαν να περιορίσουν ακόμη περισσότερο τον ανταγωνισμό βάσει των τιμών στους επιμέρους τομείς των σχετικών αγορών.
- 234 Αφενός, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η δέσμευση προβλέπει τη δυνατότητα του κατόχου αδείας να εφοδιάζεται από τη SEB-Moulinex για ένα ή περισσότερα σχετικά προϊόντα ή χώρες. Ωστόσο, στην περίπτωση που ο κάτοχος αδείας πρόκειται να προμηθευτεί από τη SEB τα προϊόντα Moulinex, «αυτή η προμήθεια θα έπρεπε, επομένως, να αντιστοιχεί, το 2000, στο 65 % των πωλήσεων προϊόντων με το σήμα Moulinex» (132η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την άποψη της BaByliss, η υποχρέωση αυτή εξασφαλίζει στη SEB εγγυημένη δυνατότητα διαθέσεως των προϊόντων της, ενώ στερεί από τον κάτοχο αδείας την ελευθερία να επιλέξει μεταξύ των διαθέσιμων πηγών εφοδιασμού.

- 235 Αφετέρου, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η επιβολή στον κάτοχο αδείας υποχρέωσης εφοδιασμού από τη SEB-Moulinex ύψους, τουλάχιστον, 65 % των πωλήσεων που πραγματοποίησε η Moulinex το 2000 μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εναρμόνιση των τιμών πωλήσεως της SEB-Moulinex και του κατόχου αδείας όσον αφορά τα οικεία προϊόντα. Κατά την προσφεύγουσα, ο κάτοχος αδείας θα μοιραστεί με τη SEB-Moulinex, στην πραγματικότητα, το συνολικό ποσό αυτού του κόστους παραγωγής, και σε πιθανότατα πολύ σημαντικό ποσοστό των συνολικών αναγκών του για το οικείο προϊόν. Αυτός ο βαθμός ομοιότητας των δομών κόστους μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αυτόματη ή προσυνηνοημένη αναπροσαρμογή των τιμών πωλήσεως των σχετικών προϊόντων, στο μέτρο που ο ανταγωνισμός επί των τιμών θα μπορεί πλέον να ασκηθεί μόνον όσον αφορά τα έξοδα διαθέσεως στο εμπόριο και το επίπεδο του περιθωρίου του κατόχου αδείας. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι όσο πιο συγκεντρωτική είναι η αγορά σε ένα από τα στάδια που έπονται εκείνου της πωλήσεως του τελικού προϊόντος τόσο ενισχύεται ο κίνδυνος συνέργειας. Η Επιτροπή επισημαίνει ρητώς την ύπαρξη τέτοιου κινδύνου στις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή τον άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας (ΕΕ 2001, C 3, σ. 2).
- 236 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η δέσμευση εφοδιασμού στη γερμανική αγορά θα έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσεως της SEB-Moulinex στη γερμανική αγορά.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 237 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα αμφισβητεί, αφενός, την επιβληθείσα στον κάτοχο γερμανικής αδείας υποχρέωση εφοδιασμού όσον αφορά τα πολυμίξερ και, αφετέρου, τη δυνατότητα όλων των κατόχων αδείας στα εννέα κράτη μέλη να συνάψουν σύμβαση εφοδιασμού για κάποιο από τα προϊόντα που αφορά η απόφαση.

- 238 Όσον αφορά την υποχρέωση εφοδιασμού που επιβάλλεται στον κάτοχο αδείας στη Γερμανία, επιβάλλεται η υπενθύμιση, καταρχάς, ότι, σύμφωνα με την απόφαση, την οποία δεν διαψεύδει η προσφεύγουσα επί του σημείου αυτού, η εν λόγω υποχρέωση σκοπεί στη διαφύλαξη της βιομηχανικής δραστηριότητας που ασκείται στις εγκαταστάσεις, προκειμένου να εξασφαλιστεί το σχετικό με τη δραστηριότητα αυτή επίπεδο εργασίας.
- 239 Επιβάλλεται, ακολούθως, η παρατήρηση ότι η υποχρέωση αυτή αφορά ένα μόνο προϊόν, τα πολυμίξερ, σε μία μόνο χώρα και για περιορισμένη περίοδο δύο ετών. Επιβάλλεται, επίσης, η παρατήρηση ότι η Επιτροπή δεν διαπίστωσε την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως της SEB-Moulinex στην εν λόγω αγορά πολυμίξερ στη Γερμανία, δεδομένου ότι η νέα επιχείρηση κατέχει ποσοστό μόλις 20 έως 30 % της εν λόγω αγοράς. Πρέπει, επιπλέον, να επισημανθεί ότι η υποχρέωση εφοδιασμού αφορά μόνον το 65 % των πωλήσεων που πραγματοποίησε η Moulinex το 2000, οπότε ο κάτοχος αδείας εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να εφοδιαστεί από τρίτο ή να παραγάγει ο ίδιος το σχετικό προϊόν για τις λοιπές πωλήσεις του. Η τεχνολογική καινοτομία δεν παρακωλύεται, συνεπώς, στο μέτρο που τίποτα δεν εμποδίζει τον κάτοχο αδείας να προωθήσει τα προϊόντα του σε συνδυασμό με τα προϊόντα που απέκτησε από τη SEB και προς αντικατάσταση των συσκευών που προμηθεύτηκε από τη SEB, λαμβανομένης υπόψη της σύντομης διάρκειας της δεσμεύσεως εφοδιασμού.
- 240 Τέλος, η ρήτρα των δεσμεύσεων που προβλέπει ότι η εκ μέρους της SEB εκχώρηση στον κάτοχο αδείας πρέπει να εμπίπτει σε τιμή πωλήσεως αντιστοιχούσα στη βιομηχανική τιμή αγοράς προσαυξημένη με τα έξοδα όχι μόνο δεν θίγει την ανταγωνιστικότητα του κατόχου αδείας, αλλά, απεναντίας, είναι ικανή να του εξασφαλίσει προνομακική τιμή. Εν πάση περιπτώσει, αντιθέτως προς τα συμπεράσματα που συνάγονται από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας, η SEB δεν είναι ανταγωνιστής του κατόχου αδείας στον οποίο έχει επιβληθεί η εν λόγω υποχρέωση εφοδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα Moulinex, καθόσον, λόγω των δεσμεύσεων, η SEB δεν μπορεί να διαθέσει στη γερμανική αγορά κανένα προϊόν Moulinex κατά τη διάρκεια ισχύος της αδείας και επί τρία έτη μετά τη λήξη της.
- 241 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η περιορισμένη υποχρέωση εφοδιασμού που προβλέπει η δέσμευση δεν συνεπάγεται την ενίσχυση της θέσεως της SEB-Moulinex ούτε θίγει την αποτελεσματικότητα της αδείας.

- 242 Όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με τον εφοδιασμό από τη SEB σε άλλες αγορές πλην της αγοράς των πολυμίξερ στη Γερμανία, αρκεί η παρατήρηση ότι δεν πρόκειται για υποχρέωση των κατόχων αδειάς, αλλά για απλή δυνατότητα που οι κάτοχοι αδειάς είναι ελεύθεροι να ασκήσουν ανάλογα με τα συμφέροντά τους. Ως προς το ότι, σε περίπτωση ασκήσεως της δυνατότητας αυτής, οι κάτοχοι αδειάς υποχρεούνται να αγοράσουν συγκεκριμένες ελάχιστες ποσότητες, αυτό δεν είναι ικανό να θίξει το γεγονός ότι η εν λόγω ρήτρα δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.
- 243 Συνεπώς, η αιτίαση της προσφεύγουσας είναι απορριπτέα.

Επί του τετάρτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή δέχθηκε ότι το γεγονός ότι το ίδιο σήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διαφορετικές επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μπορεί να προκαλέσει συμπαιγνίες μεταξύ της SEB-Moulinex και του/των τρίτου/ων κατόχου/κατόχων αδειάς

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 244 Κατά την προσφεύγουσα, το ότι η Επιτροπή δέχθηκε ότι το ίδιο σήμα μπορούν να εκμεταλλευθούν διαφορετικές επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως είναι ικανό να προκαλέσει συμπαιγνίες μεταξύ της SEB-Moulinex και του/των κατόχου/κατόχων αδειάς.
- 245 Η προσφεύγουσα θεωρεί, πράγματι, ότι δεν είναι δυνατόν να επιμερισθεί η εκμετάλλευση ενός ενιαίου σήματος στο έδαφος των κρατών μελών, χωρίς να καθιερωθεί σύστημα συντονισμού σε επίπεδο εμπορίου, μάρκετινγκ και διαφημίσεως και χωρίς να διακυβευθεί η διαχρονικότητα του εν λόγω σήματος. Την άποψη αυτή διατυπώνει

ρητώς, μεταξύ άλλων, ο Γάλλος Υπουργός Εθνικής Οικονομίας στην υπόθεση Pernod-Ricard/Coca-Cola (υπουργική απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1999 περί του σχεδίου αγοράς, εκ μέρους της εταιρίας Coca-Cola, των στοιχείων ενεργητικού του ομίλου Pernod-Ricard σχετικά με τα αναψυκτικά με το σήμα Orangina) και κυρώνει το γαλλικό Conseil d'État (απόφαση του Conseil d'État της 6ης Οκτωβρίου 2000, εταιρία Pernod-Ricard). Ομοίως, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, κατά παράδοση, η Επιτροπή τονίζει την αναγκαιότητα συντονισμού της εμπορικής πρακτικής και της πρακτικής μάρκετινγκ σε ιδιαιτέρως συγγενείς αγορές (προπαρατεθείσα απόφαση Schneider/Legrand, 796η αιτιολογική σκέψη).

- 246 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις πιθανότητες συμπαιγνίας που απορρέουν από το ότι οι άδειες εκμεταλλεύσεως σήματος μπορούν να κατανεμηθούν σε διαφορετικές επιχειρήσεις σε συνάρτηση με τις οικείες χώρες και τα σχετικά προϊόντα.
- 247 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 248 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, αναμφισβήτητα, οι αγορές των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως είναι αγορές εθνικών διαστάσεων. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην 27η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως: τα «χαρκτηριστικά» των προϊόντων ενδεχομένως διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών λόγω των ιδιαιτεροτήτων και των προτιμήσεων των καταναλωτών, οι σχέσεις μεταξύ πελατών και προμηθευτών δημιουργούνται κυρίως σε εθνική βάση, οι περισσότεροι από τους παραγωγούς προϊόντων γνωστού σήματος διαθέτουν ίδιες τοπικές οργανώσεις πώλησεως ανά κράτος μέλος και οι δομές διανομής διαμορφώνονται σε εθνικό επίπεδο.

249 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι το ίδιο σήμα μπορούν να εκμεταλλευτούν διαφορετικοί επιχειρηματίες στα διάφορα κράτη μέλη, καθένas από τους οποίους διαθέτει ίδια οργάνωση και στρατηγική στον τομέα του μάρκετινγκ, της διαφημίσεως και της οργάνωσης των πωλήσεων, ο δε κάτοχος αδείας θα μπορεί να διαχειριστεί το σήμα Moulinex ανεξαρτήτως της SEB και να προωθήσει το δικό του σήμα χωρίς να είναι αναγκαίος ο συντονισμός του με τη SEB ή με τους λοιπούς κατόχους σήματος.

250 Εξάλλου, η SEB δεν θα μπορεί ούτε να χορηγήσει άδεια σε άλλο κάτοχο αδείας για το ίδιο έδαφος ούτε να εκμεταλλεύεται η ίδια το σήμα Moulinex στο εν λόγω έδαφος. Επομένως, δεν θα υφίσταται λόγος συντονισμού των ανταγωνιστικών συμπεριφορών όσον αφορά το σήμα Moulinex. Επίσης, στην επιλογή των κατόχων αδείας θα πρέπει να συναινέσει και η Επιτροπή. Τέλος, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να μεριμνήσει ώστε να αποσοβηθούν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι συντονισμού των συμπεριφορών μεταξύ κατόχων αδείας που επικαλείται η προσφεύγουσα.

251 Κατά συνέπεια, η αιτίαση της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί.

252 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να αμφισβητηθεί βάσει των υποθέσεων που επικαλείται η προσφεύγουσα, καθόσον τα χαρακτηριστικά των σχετικών αγορών στις δύο περιπτώσεις είναι εντελώς διαφορετικά. Στην υπόθεση Pernod-Ricard/Coca-Cola, δεν έχει αποδειχθεί η ανεξαρτησία του κατόχου αδείας, ενώ, εν προκειμένω, ο κάτοχος αδείας πρέπει να είναι ανεξάρτητος για να μπορέσει να εγκριθεί από την Επιτροπή. Επίσης, σύμφωνα με το Conseil d'État, οι δύο αγορές αεριούχων μη οιοπνευματωδών ποτών «εκτός οικίας» και «οικογενειακής καταναλώσεως» στη Γαλλία δεν ήταν «στεγανοποιημένες» και επρόκειτο για δύο αγορές συναφών προϊόντων και όχι για δύο γεωγραφικώς διακεκριμένες μεταξύ τους αγορές εθνικών διαστάσεων και χαρακτηριστικών, όπως εν προκειμένω. Επίσης, ο κίνδυνος συντονισμού μεταξύ του κατόχου αδείας και της εταιρίας Coca-Cola ουδόλως αποκλειόταν, δεδομένου ότι ο δικαιούχος του σήματος εξακολουθούσε να ασκεί τον έλεγχο ποιότητας των προϊόντων και επιλαμβανόταν της συσκευασίας και της διαφημίσεως. Η κατάσταση αυτή, επομένως, δεν είναι παρεμφερής με την επίμαχη πράξη συ-

γκεντρώσεις, καθόσον οι διάφορες εθνικές αγορές είναι διακεκριμένες μεταξύ τους και οι κάτοχοι αδείας θα έχουν την ευχέρεια να ασκήσουν τον έλεγχο ποιότητας των προϊόντων και να επιληφθούν της συσκευασίας και της διαφημίσεως και τη δυνατότητα να προωθήσουν το σήμα τους προς εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους.

253 Κατά συνέπεια, το τέταρτο σκέλος του παρόντος λόγου ακυρώσεως δεν ευσταθεί.

Επί του πέμπτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή επέτρεψε τη συγκέντρωση χωρίς ανάληψη δεσμεύσεων στις αγορές που παρουσιάζουν προβλήματα ανταγωνισμού

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

254 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν επέβαλε καμία δέσμευση στις αγορές που παρουσιάζουν, ωστόσο, σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού. Αναφέρει, για παράδειγμα, ότι δεν επιβλήθηκε καμία υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων όσον αφορά την ιταλική αγορά, ενώ η SEB-Moulinex κατείχε, κατά το πέρας της πράξεως συγκεντρώσεως, μερίδιο αγοράς της τάξεως του 65-75 % στην αγορά βραστήρων και της τάξεως του 40-50 % στις αγορές συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και πολυμίξερ. Ομοίως, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, στη Νορβηγία, η SEB-Moulinex κατείχε, κατά το πέρας της πράξεως συγκεντρώσεως, μερίδιο αγοράς της τάξεως του 55-65 % στην αγορά συσκευών για τηγάνισμα, μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και της τάξεως του 70 % στις αγορές μικροφούρνων.

255 Κατά την προσεύγουσα, επίσης προβληματικές καταστάσεις διαπιστώθηκαν στις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας.

- 256 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι δεσμεύσεις που απαιτεί η Επιτροπή δεν αρκούν για την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού που προκαλεί η συγκέντρωση.
- 257 Η προσφεύγουσα αναφέρει, ως συγκριτικό παράδειγμα, ότι, στην περίπτωση ανάλογου μεριδίου αγοράς σε άλλους τομείς, η Επιτροπή επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων. Όπως επισημαίνει, στην Πορτογαλία επιβλήθηκε σχετική υποχρέωση, ενώ η SEB-Moulinex κατείχε, κατά το πέρας της πράξεως συγκεντρώσεως, μερίδιο αγοράς της τάξεως του 65-75 % στην αγορά μικροφούρνων, συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και πολυμίξερ και της τάξεως του 40-50 % στην αγορά ηλεκτρικών συσκευών για καφέ και συσκευών για τηγάνισμα. Επιπλέον, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι η Επιτροπή αποδέχθηκε δεσμεύσεις σε τομείς αγορών στους οποίους η νέα επιχείρηση κατείχε μικρότερο μερίδιο αγοράς.
- 258 Προς απάντηση στη γραπτή ερώτηση με την οποία το Πρωτοδικείο κάλεσε την προσφεύγουσα να διευκρινίσει τις αιτιάσεις της όσον αφορά τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας, η προσφεύγουσα εκθέτει τα ακόλουθα.
- 259 Όσον αφορά την Ισπανία, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η συγκέντρωση εξσφάλισε στη SEB-Moulinex θέση αγοράς υπερβαίνουσα το 35 %, ενδεχομένως και το 40 %, του μεριδίου αγοράς σε τέσσερις αγορές μικροσυσκευών κουζίνας. Η Επιτροπή κατέληξε, εντούτοις, στο πλαίσιο της αναλύσεώς της, ότι η συγκέντρωση στην ισπανική αγορά είναι συμβατή με την κοινή αγορά, επισημαίνοντας τα εξής:

— η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να συμπεριφερθεί κατά τρόπο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό, στο μέτρο που αντιμετωπίζει σημαντικούς ανταγωνιστές,

- κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό στις οικείες αγορές τιμωρείται με τη μείωση των αγορών προϊόντων της SEB-Moulinex στις άλλες αγορές, πλην των αγορών βραστήρων και επιτραπέζιων φούρνων, στις οποίες η νέα επιχείρηση πραγματοποιεί ποσοστό 85-95 % του κύκλου εργασιών της.

260 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι δεν υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της συγκέντρωσης με την κοινή αγορά, στοιχείο που θα καθιστούσε δυνατό τον αποκλεισμό της επιβολής δεσμεύσεων στη χώρα αυτή, στο μέτρο που:

- σε καθένα από τα κράτη μέλη που εξετάζονται κυρίως στην προσβαλλόμενη απόφαση (Πορτογαλία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Ελλάδα), η Επιτροπή κατέληξε ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες που καθιστούν αναγκαία την επιβολή δεσμεύσεων, στηριζόμενη ιδίως στην αξία που αντιπροσώπευαν οι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε συνολικό μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 % επί της συνολικής αξίας των αγορών της κατηγορίας «κουζίνα» (Πορτογαλία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Ελλάδα) — η Επιτροπή μπόρεσε έτσι να διαπιστώσει ότι στο Βέλγιο, για παράδειγμα, οι έξι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % μετά τη συγκέντρωση αντιπροσώπευαν, συνολικώς, το 44 % της αξίας του συνόλου των σχετικών αγορών της κατηγορίας «κουζίνα»,
- ειδικότερα, όσον αφορά την Ελλάδα, η Επιτροπή επέβαλε στη SEB υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων παρόλο που, μεταξύ άλλων, οι τέσσερις αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε συνολικό μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % αντιπροσώπευαν, σε αξία, το 24 % του συνόλου των αγορών της κατηγορίας κουζίνα.

261 Επομένως, κατά την προσφεύγουσα, όσον αφορά την Ισπανία, η Επιτροπή δεν μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν ελλοχεύει κίνδυνος αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών της SEB-Moulinex στις σχετικές αγορές, χωρίς να

υπολογίσει με ακρίβεια την αξία που αντιπροσώπευαν οι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % στην Ισπανία σε σχέση με το σύνολο των αγορών της κατηγορίας «κουζίνα». Η Επιτροπή περιορίστηκε πάντως, στο πλαίσιο της ανάλυσής της, στον υπολογισμό του μέρους που αντιπροσώπευαν δύο μόνον από τις αγορές, στις οποίες η SEB-Moulinex καταλάμβανε σημαντική θέση (οι αγορές των βραστήρων και των επιτραπέζιων φούρνων), στον συνολικό κύκλο εργασιών που πραγματοποιεί η SEB-Moulinex στο σύνολο των αγορών της κατηγορίας κουζίνα. Η εκτίμηση της Επιτροπής είναι, επομένως, εσφαλμένη, στο μέτρο που παρέλειψε να λάβει υπόψη, κατά τον υπολογισμό της, τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε στις αγορές πολυμίξερ και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα, ενώ η θέση της SEB-Moulinex στις αγορές αυτές ήταν της τάξεως του 55-65 % και 35-45 %, αντιστοίχως.

262 Για όλους αυτούς τους λόγους, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε, βασιζόμενη μόνο στα στοιχεία που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, να συναγάγει το συμπέρασμα ότι η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως SEB-Moulinex δεν ήγειρε καμία σοβαρή αμφιβολία ως προς τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά στην Ισπανία και να μην επιβάλλει, επομένως, υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων στη χώρα αυτή.

263 Τα επιχειρήματα αυτά που εκθέτει η προσφεύγουσα ισχύουν, *mutatis mutandis*, και για τον ανταγωνισμό στη φινλανδική αγορά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν υπολόγισε την αξία που αντιπροσώπευαν οι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε συνολικό μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 % επί της συνολικής αξίας των αγορών της κατηγορίας «κουζίνα». Επιπλέον, η Επιτροπή περιορίστηκε στο να εκτιμήσει τον ανταγωνισμό στην αγορά των συσκευών για φρυγανιές, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι ελλοχεύει σοβαρός κίνδυνος για τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές στη Φινλανδία, χωρίς να λάβει υπόψη την ύπαρξη τριών άλλων αγορών προϊόντων στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % μετά τη συγκέντρωση (στην αγορά των μικροφούρνων: 35-45 %, στην αγορά των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο: 40-50 % και στην αγορά των συσκευών μπάρμπεκιου: 40-50 %). Επίσης, η Επιτροπή δεν ανέφερε, αντιθέτως προς την περίπτωση της ανάλυσής της σχετικά με την ελληνική αγορά, ότι η νέα επιχείρηση κατείχε επίσης ισχυρή θέση στην αγορά των πολυμίξερ στη Φινλανδία (30-40 %).

- 264 Όσον αφορά την Ιταλία, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι όμοια επιχειρήματα μπορούν να αντιπαχθούν στην ανάλυση ανταγωνισμού που πραγματοποίησε η Επιτροπή στο εν λόγω κράτος μέλος. Κατά την προσφεύγουσα, μολονότι η Επιτροπή αναφέρθηκε στην αξία που αντιπροσώπευαν οι αγορές βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στην Ιταλία σε σχέση με την αξία του συνόλου των προϊόντων της κατηγορίας «κουζίνα», παρέλειψε να λάβει υπόψη την αγορά των πολυμίξεο, στην οποία η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 %. Όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπορούσε, υπό τις συνθήκες αυτές, να συναγάγει ευλόγως το συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση δεν ήγγιζε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά στην Ιταλία.
- 265 Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε στη βρετανική αγορά όλα τα κριτήρια περί αξίας και/ή κύκλου εργασιών, τα οποία δέχθηκε, εξάλλου, στο πλαίσιο της αναλύσεως που πραγματοποίησε σχετικά με τον ανταγωνισμό στις άλλες χώρες. Η Επιτροπή παρέλειψε, επομένως, να υπολογίσει την έκταση των κινδύνων που ενείχε η πράξη συγκεντρώσεως για τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, περιοριζόμενη στην εφαρμογή του ανώτατου ορίου εξετάσεως του (40 %) και στην επισήμανση ότι υφίσταται ανταγωνιστής με μερίδιο αγοράς της τάξεως του 15-25 % και περιορισμένη επικάλυψη δραστηριότητας, προκειμένου να αποσοβήσει κινδύνους σε βάρος του ανταγωνισμού, ουδόλως ανέλυσε τις συνέπειες που συνεπάγεται για τον ανταγωνισμό, μετά την οικεία συγκέντρωση, ο συνδυασμός σημαντικών θέσεων αγοράς της SEB-Moulinex στις αγορές των συσκευών για ηγγάνισμα (30-40 %), των χυτρών (30-40 %) και των σίδερων σιδερώματος (35-45 %).
- 266 Η Επιτροπή αμφισβητεί τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι δεν ανελήφθη καμία δέσμευση σε αγορές που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού.
- 267 Η Επιτροπή επισημαίνει καταρχάς ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από την 137η αιτιολογική σκέψη προκύπτει ότι «η SEB τελειοποίησε τις δεσμεύσεις της επεκτείνοντας την άδεια εκμεταλλεύσεως σήματος στο σύνολο των προϊόντων μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως για [...] τη Νορβηγία».

- 268 Ακολουθώς, όσον αφορά την ιταλική αγορά, η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να στηριχθεί αποκλειστικώς στα μερίδια αγοράς που κατέχει η επιχείρηση στις αγορές πολυμίξερ, συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και βραστήρων προκειμένου να συνηγορήσει υπέρ της αναγκαιότητας αναλήψεως δεσμεύσεων. Για να καθοριστει αν η πράξη συγκεντρώσεως δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα θέση στην κοινή αγορά πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία. Έτσι, στην αγορά των πολυμίξερ τρεις σημαντικοί ανταγωνιστές είναι ικανοί να αντιμετωπίσουν τη νέα επιχείρηση. Ομοίως, όπως προκύπτει από την απόφαση, η θέση των συμβαλλομένων στις αγορές των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και των βραστήρων στην Ιταλία πρέπει να μετριάσει, στον βαθμό που ορισμένοι ανταγωνιστές των συμβαλλομένων κατέχουν σημαντικές θέσεις σε πολλές άλλες αγορές, όπως στις αγορές των επιτραπέζιων φούρνων, των συσκευών για τηγάνισμα ή των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο. Η Επιτροπή φρονεί ότι κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό στις αγορές των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και των βραστήρων θα τιμωρείται με τη μείωση των αγορών προϊόντων της SEB και της Moulinex στις άλλες αγορές.
- 269 Εξάλλου, η κατάσταση στις αγορές αυτές, με την οποία ασχολείται ιδιαίτερωσ η προσφεύγουσα, είναι εντελώς διαφορετική από την κατάσταση στην Πορτογαλία, στο μέτρο που, στην πορτογαλική αγορά, η νέα επιχείρηση κατέχει μερίδια αγοράς ανώτερα του 40 % σε δέκα από τις ένδεκα κατηγορίες προϊόντων. Η νέα επιχείρηση συγκέντρωσε στην Πορτογαλία ασύγκριτη ισχύ σε όλες σχεδόν τις σχετικές αγορές προϊόντων, η οποία δεν μπορούσε να αντιμετωπιστεί ούτε από άλλους παραγωγούς ούτε από τους προμηθευτές.
- 270 Τέλος, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα προβλήματα ανταγωνισμού στις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας δεν μπορεί να γίνει δεκτό σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, στο μέτρο που στερείται οποιασδήποτε εξηγήσεως ή αιτιολογίας.
- 271 Προς απάντηση στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υπενθυμίζει καταρχάς ότι η συλλογιστική που ακολουθήσε για να συναγάγει το συμπέρασμα, αφενός, ότι η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών στην Πορτογαλία, στην Ελλάδα, στο

Βέλγιο, στις Κάτω Χώρες, στη Γερμανία, στην Αυστρία, στη Δανία, στη Σουηδία και στη Νορβηγία δικαιολογούσε την επιβολή υποχρεώσεως αναλήψεως δεσμεύσεων προκειμένου για όλες τις αγορές προϊόντων των εννέα αυτών χωρών και, αφετέρου, ότι δεν ήταν αναγκαία η επιβολή υποχρεώσεως αναλήψεως δεσμεύσεων προκειμένου για την Ιταλία, την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία καθώς και τη Φινλανδία, δεδομένου ότι στις χώρες αυτές δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών.

272 Η Επιτροπή, πριν επιμερίσει τον συλλογισμό της σε τέσσερα στάδια, επισημαίνει ότι, για να πραγματοποιήσει την ανάλυσή της, στηρίχθηκε στην πρακτική της λήψεως αποφάσεων και στα σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς στοιχεία που της προσκομίστηκαν στο πλαίσιο της έρευνάς της.

273 Έτσι, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δύο στοιχεία είναι ουσιώδη για τη λειτουργία του ανταγωνισμού στις οικείες αγορές: η ύπαρξη αναγνωρισμένου σήματος (36η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης) και η δυνατότητα προσβάσεως στους πελάτες-μεταπωλητές (βλ., για παράδειγμα, την 35η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης), τα οποία συμπίπτουν για όλες τις κατηγορίες προϊόντων.

274 Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο, η Επιτροπή παραπέμπει στην απόφασή της 98/602/EK, της 15ης Οκτωβρίου 1997, με την οποία μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με τη λειτουργία της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση IV/M.938 — Guinness/Grand Metropolitan) (ΕΕ 1998, L 288, σ. 24). Σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 38 επ. της εν λόγω απόφασης, «ο κάτοχος ενός χαρτοφυλακίου σημάτων με ηγετική θέση μπορεί να απολαύει διαφόρων πλεονεκτημάτων» και, ειδικότερα, «η θέση του έναντι των πελατών του είναι ισχυρότερη, διότι είναι σε θέση να προσφέρει ένα φάσμα προϊόντων και να καλύπτει μεγαλύτερο ποσοστό των δραστηριοτήτων τους». Η ίδια απόφαση εξηγεί, με την 41η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, ότι «η σημασία αυτών των πλεονεκτημάτων και η δυνητική τους επίπτωση στην ανταγωνιστική διάρθρωση της αγοράς εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες: από το εάν ο κάτοχος του χαρτοφυλακίου διαθέτει το κορυφαίο σήμα ή ένα ή περισσότερα σήματα με ηγετική θέση σε συγκεκριμένη αγορά· από τα μερίδια αγοράς των διαφόρων σημάτων, ιδίως σε σχέση προς τα μερίδια των ανταγωνιστών, από τη σχετική σημασία των επιμέρους αγορών στις

οποίες τα μέρη διαθέτουν σημαντικά μερίδια και σήματα σε σχέση με το σύνολο των αγορών προϊόντων που καλύπτει το χαρτοφυλάκιο και από τον αριθμό των αγορών στις οποίες ο κάτοχος του χαρτοφυλακίου διαθέτει το κορυφαίο ή ένα ηγετικό σήμα».

- 275 Η εξουσία διαπραγματεύσεων των διανομέων είναι το δεύτερο σημαντικό στοιχείο για τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην οικεία αγορά. Συναφώς, η SEB επισήμανε ότι «κάθε (εκ μέρους της) απόπειρα αυξήσεως των τιμών της στις διάφορες κατηγορίες προϊόντων [...], στις οποίες το μερίδιο αγοράς της υπερέβαινε το 35 %, δύναται να προκαλέσει αντίποινα εκ μέρους των επαγγελματιών αγοραστών στις άλλες κατηγορίες μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, των οποίων η σοβαρότητα ενισχύεται από το γεγονός ότι αφορούν τα δύο τρίτα των πωλήσεων μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως».
- 276 Η Επιτροπή, για να συναγάγει το συμπέρασμα ότι δεν ήταν αναγκαία η επιβολή υποχρεώσεως αναλήψεως δεσμεύσεων όσον αφορά την Ιταλία, την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και τη Φινλανδία, έλαβε, διαδοχικώς, υπόψη τέσσερις παράγοντες, οι οποίοι απορρέουν από τον καθορισμό των όρων ανταγωνισμού που ισχύουν για την επίμαχη συγκέντρωση.
- 277 Ο πρώτος παράγοντας αφορούσε τον καθορισμό των αγορών στις οποίες η νέα επιχείρηση διαθέτει μερίδια αγοράς ανώτερα του 40 %. Ο δεύτερος παράγοντας στόχο είχε να καθορίσει αν υφίσταται σημαντική επικάλυψη μεταξύ των συμβαλλομένων στην αγορά του οικείου προϊόντος (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 86 έως 88, 90 έως 92, 95, 97, 98, 101, 102, 107, 110, 111, 113, 121 και 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ο τρίτος παράγοντας συνίστατο στον καθορισμό της θέσεως της συγχωνευθείσας επιχείρησης σε σχέση με τους ανταγωνιστές της (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 87, 92, 96 έως 98, 101, 102, 105, 107, 110, 111, 113, 116, 119 και 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, ο τελευταίος παράγοντας αφορούσε τον καθορισμό της σπουδαιότητας της οικείας αγοράς προϊόντων σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις της συγχωνευθείσας επιχείρησης και, συνακολούθως, τη δυνατότητα των προμηθευτών να ασκήσουν αντίποινα (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83, 97, 101, 102, 105, 110, 116, 119 και 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή

εξηγεί ότι η συνεκτίμηση του τελευταίου αυτού παράγοντα, επονομαζόμενου «αποτελέσματος φάσματος προϊόντων», αποδείχθηκε αναγκαία για την ανάλυση του ανταγωνισμού, στο μέτρο που σε όλες τις αγορές προϊόντων μιας χώρας υφίστανται τα ίδια σήματα και οι ίδιοι ενδιαμέσοι πελάτες.

- 278 Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα προαναφερθέντα κριτήρια, έκρινε ότι η πράξη συγκεντρώσεως ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα της με την κοινή αγορά στην Πορτογαλία, στις Κάτω Χώρες, στο Βέλγιο και στην Ελλάδα για το σύνολο των προϊόντων. Όσον αφορά τον πρώτο παράγοντα, η Επιτροπή επισήμανε ότι η νέα επιχείρηση κατείχε μερίδια αγοράς υπερβαίνοντα το 40 % για το μεγαλύτερο μέρος των προϊόντων της κατηγορίας (αιτιολογικές σκέψεις 48, 55, 63 και 72 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ακολούθως, η Επιτροπή διαπίστωσε (αιτιολογικές σκέψεις 83 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως) ότι οι αγορές στις οποίες η επιχείρηση κατείχε μερίδια υπερβαίνοντα το 40 % αντιπροσώπευαν πλέον του 50 % των συνολικών πωλήσεων της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως. Όσον αφορά τα αποτελέσματα φάσματος προϊόντων, η Επιτροπή θεώρησε ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, ενίσχυαν ακόμη περισσότερο την εξουσία που μπορούσαν να έχουν οι συμβαλλόμενοι στις οικείες αγορές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων καλύπτουσα όλες τις αγορές προϊόντων των εν λόγω χωρών.
- 279 Όσον αφορά τις άλλες χώρες, δεδομένου ότι το πρώτο κριτήριο δεν πληρούται, η Επιτροπή εξέτασε αν η πράξη συγκεντρώσεως συνεπαγόταν σημαντική επικάλυψη μεταξύ των συμβαλλομένων στις οικείες αγορές. Η Επιτροπή έκρινε, καταρχάς, ότι δεν υφίσταντο σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τις αγορές προϊόντων στις οποίες η επικάλυψη ήταν ελάχιστη και δέχθηκε, συνεπώς, ότι η συναλλαγή δεν μετέβαλε αισθητά την κατάσταση ανταγωνισμού. Πρόκειται για την περίπτωση της Φινλανδίας στον τομέα των επιτραπέζιων φούρνων (87η αιτιολογική σκέψη), της Γερμανίας στον τομέα των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα (88η αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως), της Φινλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας στον τομέα των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο (90η αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως). Στην αγορά συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και πολυμίξερ στην Ισπανία, οι επικάλυψεις ήταν αμελητέες. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο αυτό, τη συνδυασμένη θέση των συμβαλλομένων έναντι των ανταγωνιστών τους. Για παράδειγμα, στην αγορά πολυμίξερ στην Ιταλία, η συνδυασμένη επιχείρηση εξοβέλισε μόνον τον τέταρτο οικονομικό φορέα της αγοράς. Ελλείψει σημαντικής επικάλυψης μεταξύ των συμβαλλομένων και λαμβανομένης υπόψη της ισχυρής θέσεως των ανταγωνιστών (Braun: 10-20 %, Philips: 10-20 %, De'Longhi: 0-10 %), η Επιτροπή έκρινε ότι η συγκέντρωση δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στην εν λόγω αγορά (121η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 280 Προκειμένου για τις ίδιες χώρες, η Επιτροπή επιδίωξε στη συνέχεια να καθορίσει ποιες είναι οι χώρες που επηρεάστηκαν από τη συναλλαγή από πλευράς αποτελέσματος φάσματος προϊόντων, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μεταβληθεί κατ' ουσίαν ο συσχετισμός δυνάμεων μεταξύ της SEB-Moulinex και της ζητήσεως. Προς τούτο, η Επιτροπή αξιολόγησε τη σπουδαιότητα του/των θιγόμενων από τη συναλλαγή οικείων αγορών προϊόντων σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις της συνδυασμένης επιχειρήσεως στην ίδια χώρα. Όταν από τον εν λόγω συσχετισμό δυνάμεων προέκυψε χαμηλό ποσοστό, κατώτερο δηλαδή του 10 %, η Επιτροπή θεώρησε ότι η συναλλαγή δεν μετέβαλε την ικανότητα των πελατών-μεταπωλητών να ασκήσουν αντίποινα και αρκούσε για να λειτουργήσει υπέρ τους το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έλαβε φυσικά υπόψη το ότι οι πελάτες-μεταπωλητές είχαν στη διάθεσή τους εναλλακτικές προσφορές στην εθνική αγορά (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 116, 119, 122 και 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Αντιθέτως, η Επιτροπή διατύπωσε σοβαρές αμφιβολίες για όλες τις αγορές για τις οποίες η συναλλαγή επηρέαζε αισθητά τη θέση των συμβαλλομένων έναντι της ζητήσεως.
- 281 Ειδικότερα, όσον αφορά τις αγορές βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στην Ιταλία, η Επιτροπή έκρινε ότι, λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού ποσοστού επί του κύκλου εργασιών που αντιπροσώπευαν οι εν λόγω αγορές προϊόντων για τη συγχωνευθείσα επιχείρηση και της δυνατότητας των πελατών-μεταπωλητών να στραφούν σε εναλλακτικά σήματα ιδιαίτερος γνωστά στο κοινό, η συγκέντρωση δεν μπορούσε να εγείρει σοβαρές αμφιβολίες (αιτιολογικές σκέψεις 115 έως 117 και 121 έως 124 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 282 Στο ερώτημα του Πρωτοδικείου αν το συμπέρασμα της Επιτροπής όσον αφορά την Ιταλία θα μεταβαλλόταν στην περίπτωση που, για να καθοριστεί η δυνατότητα των μεταπωλητών να «τιμωρήσουν» ενδεχόμενη αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της SEB-Moulinex, είχε προστεθεί στις αγορές βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα η αγορά πολυμίξερ, η Επιτροπή δίδει την απάντηση ότι η συγκέντρωση που συνίσταται στη συνένωση των τριών αυτών αγορών ουδώς δικαιολογείται και, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν έπρεπε να συνενωθούν οι προαναφερθείσες αγορές, δεν θα μετέβαλε το συμπέρασμά της.
- 283 Πράγματι, όσον αφορά την Ιταλία, εκάστη των αγορών βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα αντιπροσώπευε ποσοστό 0-10 % της αξίας του συνόλου των

μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως της κατηγορίας «κουζίνα». Η αγορά των πολυμίξερ αντιπροσώπευε ποσοστό 25-35 % της αξίας του συνόλου των μικροσυσκευών της κατηγορίας «κουζίνα». Επομένως, οι τρεις αυτές αγορές προϊόντων αντιπροσώπευαν συνολικώς ποσοστό 30-40 % της αξίας του συνόλου των μικροσυσκευών της κατηγορίας «κουζίνα» στην Ιταλία.

284 Λόγω της παρουσίας στην αγορά των πολυμίξερ ισχυρών ανταγωνιστών, όπως η Braun, η Philips και η De'Longhi, αποκλειόταν, κατά την Επιτροπή, το ενδεχόμενο να οδηγήσει η συγκέντρωση σε δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως. Επίσης, δεδομένης της ελλείψεως εξουσίας αγοράς στην αγορά των πολυμίξερ, η προσθήκη της θέσεως της SEB-Moulinex στην εν λόγω αγορά και των θέσεων που κατείχε στις αγορές βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί.

285 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή προσθέτει ότι το συμπέρασμά της δεν μεταβλήθηκε λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που προσιδιάζουν στην ιταλική αγορά. Η εν λόγω αγορά χαρακτηρίζεται από την παρουσία δύο ισχυρών ιστορικών παραγόντων (βλ. 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως): αφενός, της Saeco, ηγετικής επιχειρήσεως στον τομέα των μηχανών παρασκευής εσπρέσο, η οποία κατείχε το 60-70 % της ιταλικής αγοράς και, αφετέρου, της De'Longhi, η οποία έχει ηγετική θέση σε τέσσερις αγορές προϊόντων, ήτοι στις αγορές των επιτραπέζιων φούρνων, των συσκευών για τηγάνισμα, των συσκευών για τοστ και των συσκευών μπάρμπεκιου, που αντιπροσωπεύουν συνολικώς το 30-40 % της αξίας του συνόλου των μικροσυσκευών της κατηγορίας «κουζίνα» στην Ιταλία.

286 Πάντως, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η ενδεχόμενη αποτρεπτική ενέργεια που μπορούν να ασκήσουν οι πελάτες-μεταπωλητές εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξία που αντιπροσωπεύουν οι αγορές προϊόντων στις οποίες η SEB-Moulinex κατέχει μερίδιο αγοράς τουλάχιστον 40 % σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις της SEB-Moulinex. Στην 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται ότι «κάθε απόπειρα αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς στις εν λόγω αγορές τιμωρείται, επομένως, με μείωση των αγορών προϊόντων της SEB και της Moulinex στις άλλες αγορές όπου η συνδυασμένη επιχείρηση πραγματοποιεί ποσοστό 85-95 % του κύκλου εργασιών της, με ενδεχόμενη συνέπεια να καταστεί μη επικερδής οποιαδήποτε αύξηση των τιμών εκ μέρους των συμβαλλομένων».

- 287 Η Επιτροπή προσθέτει ότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον η πίεση από πλευράς ανταγωνισμού που ασκούν οι σημερινοί ανταγωνιστές στην οικεία αγορά, αλλά και η πίεση που μπορούν να ασκήσουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις συγγενείς αγορές. Για παράδειγμα, στην ιταλική αγορά των πολυμίξευ, η ισχυρή παρουσία των σημερινών ανταγωνιστών, όπως η Braun, η Philips και η De'Longhi περιορίζει την ισχύ της νέας επιχειρήσεως. Επίσης, η Saeco μπορεί να εισέλθει στην εν λόγω αγορά προϊόντων οποιαδήποτε στιγμή, λόγω του καθοριστικού ρόλου της στις συγγενείς αγορές.
- 288 Όσον αφορά το ζήτημα της προσβολής του ανταγωνισμού μέσω της μείωσης των τιμών, το οποίο εκ πρώτης όψεως δεν απασχολεί την Επιτροπή, η Επιτροπή φρονεί ότι το ζήτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα πρακτικών αποβλεπουσών στον αποκλεισμό άλλων επιχειρήσεων από την αγορά, καθόσον τα διάφορα προϊόντα που αφορά η συγκέντρωση αποτελούν «κύρια αγαθά ή υποκατάστατα» και ότι, κατά συνέπεια, μια προσωρινή μείωση των τιμών μπορεί να εξωθήσει ορισμένους ανταγωνιστές να εγκαταλείψουν την αγορά ή να παρακωλύσουν την είσοδο νέων ανταγωνιστών, για τον πρόσθετο λόγο ότι οι παραγωγοί απευθύνονται στους ίδιους ενδιάμεσους παράγοντες της ζήτησεως, στους πελάτες-μεταπωλητές, προκειμένου για όλα τα σχετικά προϊόντα.
- 289 Στη σχετική ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή απάντησε ότι, κατά τη διάρκεια των ερευνών της, δεν έλαβε γνώση κανενός στοιχείου από το οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω συγκέντρωση συνεπάγεται τέτοιες πρακτικές. Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση θα μπορούσε να αποφασίσει να προβεί σε τέτοιες πρακτικές μόνον αν ήταν σε θέση να υποστηρίξει οικονομικώς για μεγάλο χρονικό διάστημα χαμηλότερες από το οριακό κόστος τιμές, έχοντας την πεποίθηση ότι με τον τρόπο αυτό θα εξοβελίσει τους ανταγωνιστές της.
- 290 Από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει όμως ότι η SEB βρισκόταν σε σταθερότερη από οικονομικής απόψεως θέση ή ότι είχε χαμηλότερο οριακό κόστος. Επιπλέον, ένας ανταγωνιστής που εξοβελίστηκε από την αγορά μπορεί να επιστρέψει σ' αυτή στην περίπτωση που οι τιμές επανέλθουν σε επίπεδο δυνατό να καταστήσει εκ νέου βιώσιμη τη δραστηριότητά του, δεδομένου ότι εξακολουθεί να εκμεταλλεύεται το σήμα, ουσιώδες στοιχείο ανταγωνισμού στην αγορά των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως.

- 291 Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν είναι βέβαιο ότι αρκεί η μείωση τιμών για να παρακωλυθεί η είσοδος νέων ανταγωνιστών όπως η προσφεύγουσα, η οποία θεωρεί, όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις της στις 28 Ιουνίου 2002 και στις 25 Ιουλίου 2002, σημεία 7 και 11, αντιστοίχως, ότι, αν προωθούσε τις δραστηριότητές το 2002, τα μερίδια αγοράς της θα μπορούσαν να ανέλθουν στο [...] σε [...].
- 292 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ενέργεια ενός προμηθευτή να προωθήσει πολιτική μείωσης των τιμών έχουσα ως αποτέλεσμα τον εξοβελισμό των ανταγωνιστών επηρεάζεται από τη συμπεριφορά των διανομέων. Συγκεκριμένα, το κίνητρο που ενδεχομένως έχει ένας προμηθευτής για να προβεί σε τέτοιου είδους πολιτική μειώνεται στο μέτρο που οι αναγραφόμενες στα καταστήματα τιμές των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως καθορίζονται από τους διανομείς, οι οποίοι μπορούν, σε περίπτωση μείωσης τιμών εκ μέρους των προμηθευτών, να εξακολουθήσουν την ίδια πρακτική τιμών λιανικής πώλησεως και να αποκομίσουν με τον τρόπο αυτό πρόσθετο κέρδος σε βάρος των προμηθευτών.
- 293 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή επισημαίνει ότι περιορίσε την ανάλυσή της στα άμεσα και βέβαια αποτελέσματα της πράξεως συγκεντρώσεως και ότι δεν έλαβε υπόψη τα μεταγενέστερα και μάλλον αβέβαια αποτελέσματα που επήλθαν στην προκειμένη περίπτωση, όπως τις πρακτικές αποκλεισμού.
- 294 Όσον αφορά τη δυνατότητα των μεταπωλητών να επηρεάσουν την επιλογή των τελικών καταναλωτών για τα οικεία προϊόντα, η Επιτροπή επισημαίνει καταρχάς ότι από την έρευνα αγοράς προέκυψε ότι οι καταναλωτές επιδεικνυαν σαφή προτίμηση για τα προϊόντα που φέρουν σήμα μεγάλης φήμης, ακόμη και αν, αφενός, τα προϊόντα αυτά είναι πολύ ακριβότερα από τα προϊόντα άγνωστου στο κοινό σήματος και, αφετέρου, όπως προαναφέρθηκε, η πρόσβαση στη διανομή αποτελούσε απαραίτητο στάδιο για την απόκτηση της ιδιότητας του ανταγωνιστή στις οικείες αγορές.
- 295 Κατά τη διάρκεια των ερευνών της, η Επιτροπή μπόρεσε να συναγάγει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των σχέσεων μεταξύ παραγωγών και μεταπωλητών και, βάσει αυτού, τη δυνατότητα των μεταπωλητών να επηρεάσουν την επιλογή των τελικών καταναλωτών.

- 296 Η Επιτροπή τονίζει τη σπουδαιότητα της πολιτικής χαρακτηρισμού των προϊόντων, η οποία συνίσταται, όσον αφορά τους διανομείς, στην αποτροπή της ασκήσεως ανταγωνισμού για τους ίδιους τύπους προϊόντων και στην αναζήτηση ειδικών χαρακτηριστικών προκειμένου ο καταναλωτής να μην προβαίνει σε πολύ αυστηρή σύγκριση των τιμών πώλησεως μεταξύ καταστημάτων.
- 297 Η Επιτροπή αναφέρει, επίσης, ότι η προσφεύγουσα, με την απάντησή της στις ερωτήσεις της Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 2001, επισημαίνει, στο σημείο 21, ότι «ένα καλό προϊόν με καλή σχέση ποιότητας-τιμής δεν έχει καμία πιθανότητα να κυκλοφορεί στην αγορά, αν οι διανομείς δεν το χαρακτηρίζουν».
- 298 Οι μεταπωλητές καθορίζουν με τον τρόπο αυτό την επιλογή των καταναλωτών μέσω της δυνατότητάς τους τόσο να επηρεάζουν τον χαρακτηρισμό των προϊόντων όσο και να αποφασίζουν επί των τιμών πώλησεως και επί των εκπτώσεων που ισχύουν για τα προς πώληση προϊόντα.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

1. Επί του παραδεκτού

- 299 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή επέτρεψε τη συγκέντρωση χωρίς ανάληψη δεσμεύσεων σε αγορές που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού.
- 300 Η Επιτροπή και η SEB θεωρούν ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως, όπως προβλήθηκε από την προσφεύγουσα κατόπιν των γραπτών ερωτήσεων του Πρωτοδικείου και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, είναι απαράδεκτος, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, που ορίζει ότι απα-

γορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, και το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, που προβλέπει ότι το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και να περιέχει συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών που προβάλλονται, προς τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας.

301 Συναφώς, επιβάλλεται, πρώτον, να υπομνησθεί ότι το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει ρητώς τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από το ότι η Επιτροπή επέτρεψε τη συγκέντρωση χωρίς την ανάληψη δεσμεύσεων στις αγορές που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού. Το άρθρο 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας απαγορεύει μόνον την προβολή νέων ισχυρισμών, οπότε η ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί.

302 Όσον αφορά τις ιταλικές αγορές, εξάλλου, η Επιτροπή, με το υπόμνημα αντικρούσεως, απάντησε σ' αυτόν τον λόγο ακυρώσεως επί της ουσίας, χωρίς να προβάλει ένσταση ως προς το παραδεκτό του.

303 Πάντως, με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υποστήριξε, στη συνέχεια, ότι, όσον αφορά την Ιταλία και, a fortiori, τις λοιπές χώρες στις οποίες η Επιτροπή δεν επέβαλε δεσμεύσεις, η προσφεύγουσα δεν επέκρινε τον συλλογισμό της Επιτροπής ότι οι πελάτες-μεταπωλητές θα έχουν τη δυνατότητα να τιμωρήσουν κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό.

304 Μολονότι επιβάλλεται να γίνει δεκτό ότι το επιχείρημα που παρατίθεται στο δικόγραφο της προσφυγής ήταν λακωνικό, ιδίως όσον αφορά τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας, για τις οποίες η προσφεύγουσα περιορίστηκε στην αναφορά ότι στο εσωτερικό τους διαπιστώθηκαν επίσης προβληματικές καταστάσεις, ωστόσο οι ισχυρισμοί που ανέπτυξε η προσφεύγουσα, τόσο με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου με τις οποίες την κάλεσε να διευκρινίσει τις αιτιάσεις της όσο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως νέοι ισχυρισμοί και, ως εκ τούτου, να απορριφθούν, αλλά μόνον ως στοιχεία δυνάμενα να αποδείξουν τη βασιμότητα του λόγου που προβλήθηκε με το δικόγραφο της προσφυγής. Η διαπίστωση αυτή ισχύει επίσης για τους σχετικούς με τις ιταλικές αγορές ισχυρισμούς.

305 Δεύτερον, η ένσταση που αντλείται από το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ, του Κανονισμού Διαδικασίας πρέπει επίσης να απορριφθεί. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών που προβάλλονται. Επίσης, σκοπός της εν λόγω διατάξεως είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων άμυνας. Επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ήταν πράγματι σε θέση να απαντήσει στις σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή, με το υπόμνημα αντικρούσεως, είχε ήδη εκθέσει την άποψή της ότι δεν υπήρχε λόγος επιβολής υποχρέωσης αναλήψεως δεσμεύσεων στις ιταλικές αγορές, διότι κάθε απόπειρα εκ μέρους της SEB-Moulinex συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό θα τιμωρηθεί με μείωση των αγορών προϊόντων της SEB και της Moulinex στις λοιπές αγορές στην Ιταλία. Η Επιτροπή κάλεσε επίσης το Πρωτοδικείο να απαντήσει γραπτώς σε σειρά ερωτήσεων επί των εν λόγω αιτιάσεων. Τέλος, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή προέβη σε ενδελεχή ανάλυση όσον αφορά τη βασιμότητα της σχετικής απόψεώς της.

306 Τρίτον, στο μέτρο που η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι εξέτασε νέο λόγο ακυρώσεως που δεν είχε προβάλει η προσφεύγουσα, αρκεί η υπενθύμιση ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την απουσία δεσμεύσεων στις χώρες που παρουσιάζουν προβλήματα ανταγωνισμού είχε προβληθεί επίσης από την προσφεύγουσα με το δικόγραφο της προσφυγής. Μόνον κατόπιν της επιχειρηματολογίας που προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως έκρινε το Πρωτοδικείο αναγκαίο να θέσει, βάσει των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, σειρά γραπτών ερωτήσεων προκειμένου να διευκρινιστεί η σχετική επιχειρηματολογία καθενός εκ των διαδίκων. Επίσης, επιβάλλεται, σχετικώς, η υπενθύμιση ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-252/96 P, Κοινοβούλιο κατά Gutiérrez de Quijano y Lloréns (Συλλογή 1998, σ. I-7421, σκέψη 30), έκρινε ότι από απλή ανάγνωση του άρθρου 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και στο πλαίσιο του τίτλου 2, κεφάλαιο 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο επιγράφεται «Εγγραφή διαδικασία», προκύπτει σαφώς ότι πρόκειται περί διατάξεως αφορώσας τους διαδίκους και όχι το Πρωτοδικείο.

307 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την απουσία δεσμεύσεων στις αγορές που παρουσιάζουν προβλήματα ανταγωνισμού είναι παραδεκτός, μεταξύ άλλων κατά το μέρος που αφορά τις αγορές της Ισπανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας.

2. Επί της ουσίας

- 308 Επιβάλλεται, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά ορισμένες αγορές προϊόντων στην Πορτογαλία, την Ελλάδα, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, τη Γερμανία, την Αυστρία, τη Δανία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία (128η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά συνέπεια, επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων στις εν λόγω χώρες.
- 309 Ακολούθως, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δέχθηκε ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές είναι εθνικών διαστάσεων (30ή αιτιολογική σκέψη) και έκρινε ότι καθεμία από τις δεκατρείς κατηγορίες προϊόντων αποτελεί διακεκριμένη αγορά (17η έως 25η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συνεπώς, η ανάλυση της καταστάσεως ανταγωνισμού πρέπει, τουλάχιστο σε πρώτο στάδιο, να πραγματοποιείται χωριστά, ανά αγορά, τόσο από γεωγραφικής απόψεως όσο και από πλευράς προϊόντων. Πάντως, οι αποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex που προβλέπονται για τις δεσμεύσεις σε καθένα από τα εννέα αυτά κράτη αφορούν το σύνολο των δεκατριών αγορών προϊόντων, ακόμη και αν διαπιστώθηκε η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά ορισμένες μόνον από αυτές. Η Επιτροπή ορθώς θεώρησε, με την 141η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επέκταση των δεσμεύσεων χορηγήσεως αποκλειστικής αδείας στο σύνολο των προϊόντων της κατηγορίας μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως και, επομένως, σε προϊόντα για τα οποία η Επιτροπή δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η βιωσιμότητα των μέτρων που προβλέπουν οι δεσμεύσεις, δεδομένου ότι δεν είναι δυνατόν να κατέχουν συγχρόνως το ίδιο σήμα στην ίδια γεωγραφική αγορά δύο διαφορετικοί επιχειρηματίες.
- 310 Κατά συνέπεια, η διαπίστωση ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες σε μία μόνο αγορά προϊόντων μιας χώρας αρκούσε για να επιβληθεί υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων για το σύνολο των αγορών προϊόντων της εν λόγω χώρας. Έτσι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 113, 114 και 128 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβλήθηκε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων στη Σουηδία, ενώ η Επιτροπή έκρινε ότι, στη Σουηδία, η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες μόνο στην αγορά των συσκευών για τηγάνισμα.

311 Όσον αφορά τις αγορές στην Ιταλία, την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και τη Φινλανδία, η Επιτροπή θεώρησε, αντιθέτως, ότι η συγκέντρωση επέφερε μόνον επουσιώδεις μεταβολές στους όρους του ανταγωνισμού και, συνεπώς, δεν επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων καλύπτουσα τις εν λόγω χώρες.

312 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού υφίσταντο σε ορισμένες αγορές στη Νορβηγία, στην Ιταλία, στην Ισπανία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιρλανδία και στη Φινλανδία και ότι, σύμφωνα με την ανάλυση της καταστάσεως ανταγωνισμού που πραγματοποίησε στα κράτη μέλη που αφορούν οι δεσμεύσεις, η Επιτροπή έπρεπε επίσης να επιβάλει υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων και για τις αγορές αυτές.

313 Προς απάντηση στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή εξήγησε ότι πραγματοποίησε την ανάλυσή της λαμβάνοντας υπόψη τέσσερις παράγοντες, οι οποίοι προκύπτουν από τον καθορισμό των σχετικών με την επίμαχη συγκέντρωση όρων ανταγωνισμού και συγκεκριμένα:

- σε ποιες αγορές η νέα επιχείρηση διαθέτει μερίδια αγοράς υπεβαίνοντα το 40 %·
- αν υφίσταται σημαντική επικάλυψη μεταξύ των συμβαλλομένων στην οικεία αγορά προϊόντων·
- ποια είναι η θέση της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως έναντι των ανταγωνιστών της·

— ποια είναι η σπουδαιότητα της οικείας αγοράς προϊόντων σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις της συνδυασμένης επιχειρήσεως και, αντιστοίχως, κατά πόσο οι διανομείς έχουν τη δυνατότητα αντιδράσεως (στο εξής: αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων).

314 Πριν εξεταστεί αν η εν λόγω ανάλυση σε τέσσερα στάδια συνεπάγεται, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, εξάλειψη των σοβαρών αμφιβολιών σε καθεμία από τις γεωγραφικές αγορές για τις οποίες η Επιτροπή δεν επέβαλε υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων, επιβάλλεται, καταρχάς, να εξακριβωθεί αν η Επιτροπή όντως εφάρμοσε την ανάλυση αυτή στην απόφασή της, προκειμένου να εκτιμήσει τα αποτελέσματα της συγκεντρώσεως στις διάφορες αγορές.

α) Επί των τεσσάρων σταδίων της αναλύσεως

— Επί του καθορίζοντος δεσπόζουσα θέση ορίου της τάξεως του 40 %

315 Από την προσβαλλόμενη απόφαση, και ιδίως από τις αιτιολογικές σκέψεις 44, 48, 55, 56, 63, 72 και 83, προκύπτει ότι, σύμφωνα με το πρώτο στάδιο για το οποίο κάνει λόγο η Επιτροπή με τις απαντήσεις της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, όλη η ανάλυση της καταστάσεως ανταγωνισμού που περιέχει η απόφαση βασίζεται στο αξίωμα ότι ένα μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40 % αποτελούσε ένδειξη δεσπόζουσας θέσεως. Δεδομένου ότι η συνδυασμένη επιχείρηση SEB-Moulinex ανερχόταν ή υπερέβαινε το ανώτατο όριο μεριδίου αγοράς ύψους 40 % σε μια αγορά προϊόντων, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι, υπό την επιφύλαξη της εξετάσεως των τριών άλλων παραγόντων, η εν λόγω επιχείρηση κατείχε δεσπόζουσα θέση και, επομένως, ήταν επιβεβλημένη η ανάληψη δεσμεύσεων. Η Επιτροπή, όπως διευκρίνισε με τις απαντήσεις της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, διαπίστωσε την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά των πολυμίξερ ακόμη και στην περίπτωση της Ελλάδας, όπου η επιχείρηση SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς μόλις 39 %. Επιπλέον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 55, 58, 62 και 128 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επι-

τροπή έκρινε ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στην αγορά των συσκευών για φρυγανιές στο Βέλγιο, ενώ οι συμβαλλόμενοι κατείχαν μερίδιο αγοράς της τάξεως του 20-30 % και έπρεπε, επομένως, να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό της Philips, η οποία κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 25-35 %.

— Επί της ελλείψεως σημαντικής επικάλυψης

- 316 Σύμφωνα με την εξήγηση που παρέσχε η Επιτροπή με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή εξέτασε, στη συνέχεια, όσον αφορά τις αγορές στις οποίες το μερίδιο αγοράς της νέας επιχειρήσεως υπερέβαινε το 40 %, αν υφίστατο σημαντική επικάλυψη μεταξύ των συμβαλλομένων στις οικείες αγορές προϊόντων. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι, οσάκις διαπίστωσε ότι η επικάλυψη ήταν ανύπαρκτη ή ελάχιστη, κατέληξε ότι δεν υφίσταντο σοβαρές αμφιβολίες προκειμένου για την οικεία αγορά προϊόντων, διότι η συγκέντρωση δεν μετέβαλε αισθητώς την κατάσταση ανταγωνισμού.
- 317 Όπως υποστήριξε η Επιτροπή με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η έλλειψη σημαντικής επικάλυψης είχε πράγματι ως αποτέλεσμα ότι η Επιτροπή δεν δέχθηκε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών για σειρά αγορών προϊόντων στις οποίες η επικάλυψη ήταν ελάχιστη [βλ., μεταξύ άλλων, την αγορά των επιτραπέζιων φούρνων στη Φινλανδία (87η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως), την αγορά συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στη Γερμανία (88η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως) και την αγορά μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο στη Νορβηγία και τη Σουηδία (90ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως)].
- 318 Η έλλειψη σημαντικής επικάλυψης μεταξύ των συμβαλλομένων είναι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, ικανή να εξαλείψει τις σοβαρές αμφιβολίες ακόμη και για τις αγορές προϊόντων στις οποίες η επιχείρηση κατέχει μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 %, καθόσον, στην περίπτωση αυτή, αυτό που δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα θέση δεν είναι η συγκέντρωση, αυτή καθαυτή, αλλά το γεγονός ότι προϋπήρχε.

- 319 Πρέπει πάντως να γίνουν δύο επισημάνσεις.
- 320 Αφενός, ακόμη και όταν η επικάλυψη δεν είναι μικρής εκτάσεως, η συγκέντρωση συνεπάγεται ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως και, συνεπώς, η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών πρέπει να αποκλειστεί μόνον όταν η επικάλυψη είναι όντως ασήμαντη.
- 321 Συναφώς, επιβάλλεται η επισημάνση ότι η απόφαση περιορίζεται στην αναφορά των μεριδίων αγοράς με απόκλιση 10 %. Μολονότι μπορεί όντως να γίνει δεκτό ότι δεν υφίσταται σημαντική επικάλυψη οσάκις το μερίδιο αγοράς είναι σχεδόν 0 %, δεν ισχύει το ίδιο όταν το μερίδιο αγοράς είναι σχεδόν 10 %, περίπτωση στην οποία πρέπει να διαπιστωθεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως. Επομένως, η απόφαση δεν παρέχει στο Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να ασκήσει αποτελεσματικώς τον έλεγχο νομιμότητας. Επίσης, μολονότι, με τις γραπτές ερωτήσεις του, το Πρωτοδικείο είχε ρητώς καλέσει την Επιτροπή να διευκρινίσει το ακριβές ποσοστό του μεριδίου αγοράς που κατέχει η SEB-Moulinex στις αγορές βραστήρων και συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στην Ιταλία, η Επιτροπή περιορίστηκε, με τις απαντήσεις της, στην επανάληψη των περιληφθέντων την απόφαση ποσών των μεριδίων αγοράς με απόκλιση 10 %.
- 322 Η έλλειψη δυνατότητας ασκήσεως αποτελεσματικού ελέγχου της αποφάσεως λόγω της αοριστίας που χαρακτηρίζει τα στοιχεία που περιέχονται στην απόφαση προκύπτει, κατά τα λοιπά, από τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την ίδια την απόφαση. Συγκεκριμένα, βάσει του ίδιου επιχειρήματος, ότι δηλαδή ένα από τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη κατείχε μερίδιο αγοράς 0-10 %, η Επιτροπή άλλοτε κατέληξε ότι δεν υπήρχαν σοβαρές αμφιβολίες λόγω της ελλείψεως σημαντικής επικαλύψεως και άλλοτε διαπίστωσε ότι υπήρχαν.
- 323 Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για την περίπτωση των πολυμίξερ στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, στην αγορά αυτή, στην οποία η νέα επιχείρηση κατείχε μόνον ένα συνδυασμένο μερίδιο αγοράς ελάχιστα κατώτερο του καθορίζοντος δεσπόζουσα θέση ορίου (39 %, βλ. την 72η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και την

απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου), η Επιτροπή, παρά την κυμαινόμενη μεταξύ 0 και 10 % επικάλυψη, δεν απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών, καθόσον το μερίδιο αγοράς για τις οικείες αγορές της Moulínex είναι της τάξεως του 30-40 %, ενώ το αντίστοιχο της SEB είναι μόνον της τάξεως του 0-10 % (βλ. τον συνημμένο στην προσβαλλόμενη απόφαση πίνακα).

- 324 Ομοίως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες στην αγορά σίδερων σιδερώματος στις Κάτω Χώρες, όπου τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη κατείχαν συνδυασμένο μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 % με περιορισμένη επικάλυψη 0-10 % όσον αφορά τη Moulínex.
- 325 Προκειμένου για άλλες αγορές προϊόντων στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 %, η Επιτροπή θεώρησε επίσης ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες παρά το ότι ένας από τους συμβαλλόμενους κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 0-10 %. Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για την αγορά συσκευών μπάρμπεκιου στη Γερμανία (αιτιολογική σκέψη 97), στην οποία οι συμβαλλόμενοι πρέπει, επιπλέον, να αντιμετωπίσουν σημαντικούς ανταγωνιστές, μεταξύ των οποίων ιδίως τη Severin, που κατέχει μερίδιο αγοράς της τάξεως του 25-35 %, για την αγορά σίδερων σιδερώματος και πρεσοσίδερων στο Βέλγιο (βλ. 55η, 56η και 59η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως) και για τις αγορές συσκευών για τηγάνισμα, συσκευών για τοστ και ηλεκτρικών μηχανών για καφέ στην Πορτογαλία (βλ. 48η, 49η και 54η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 326 Αφετέρου, μολονότι η έλλειψη σημαντικής επικαλύψεως είναι βάσιμος λόγος απορρίψεως των σοβαρών αμφιβολιών όταν η Επιτροπή εξετάζει, σε πρώτο στάδιο, την κατάσταση ανταγωνισμού σε επίπεδο συγκεκριμένης αγοράς προϊόντων, το στοιχείο αυτό δεν πρέπει, αντιθέτως, να λαμβάνεται πια υπόψη στο πλαίσιο της σφαιρικότερης εξετάσεως της καταστάσεως που επικρατεί στο σύνολο των αγορών προϊόντων οικείας χώρας.
- 327 Σκόπιμη είναι, εξάλλου, επί του σημείου αυτού, η παρατήρηση ότι η Επιτροπή επανειλημμένως στηρίχθηκε στο φαινόμενο ότι ένα από τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη είχε ισχυρή θέση σε αγορές στις οποίες έτερος συμβαλλόμενος δεν

είχε δυναμική παρουσία, και αντιστρόφως, για να καταλήξει ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες. Στο πλαίσιο αυτό, όσον αφορά την Ελλάδα, η Επιτροπή επισήμανε, με την 73η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα εξής:

«Η μοναδική αγορά στην οποία οι συμβαλλόμενοι κατείχαν συγχρόνως πολύ σημαντικά μερίδια αγοράς (της τάξεως του 30-40 % και του 20-30 %) είναι η αγορά των συσκευών για σάντουιτς/βάφλες. Το αποτέλεσμα της συγκέντρωσεως είναι, επομένως, ο συνδυασμός της θέσεως της Moulinex στην αγορά των μηχανών για καφέ εσπρέσο με σημαντικές δεσπόζουσες θέσεις στις αγορές συσκευών για τηγάνισμα, βραστήρων, συσκευών για σάντουιτς και πολυμίξερ.»

— Επί της θέσεως της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως έναντι των ανταγωνιστών της

328 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στη συνέχεια, αφού έλαβε υπόψη τη συνδυασμένη θέση των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών έναντι των ανταγωνιστών τους, κατέληξε ότι η συγκέντρωση δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες.

329 Συναφώς, επιβάλλεται, καταρχάς, η επισήμανση ότι, δεδομένου ότι το καθορίζον δεσπόζουσα θέση όριο είναι της τάξεως του 40 %, η απλή διαπίστωση ότι η συνδυασμένη επιχείρηση θα αντιμετωπίσει ανταγωνιστές σε μια αγορά προϊόντων δεν σημαίνει ότι η συγκέντρωση δεν εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την εν λόγω αγορά. Η παρουσία ανταγωνιστών δεν μπορεί να αποτελέσει παράγοντα ικανό, σε ορισμένες περιπτώσεις, να μετριάσει ή ακόμη και να εξαλείψει δεσπόζουσα θέση συνδυασμένης επιχειρήσεως παρά μόνον αν η θέση των εν λόγω ανταγωνιστών είναι τόσο ισχυρή ώστε να αποτελέσει πραγματικό αντιστάθμισμα.

330 Πρέπει, ακολούθως, να υπομνησθεί ότι οι οικείες αγορές είναι αγορές των οποίων η δομή είναι μάλλον ολιγοπωλιστική και ότι ορισμένες επιχειρήσεις διαθέτουν συγχρόνως ευρύ φάσμα προϊόντων και πανευρωπαϊκή παρουσία. Πρόκειται, όπως

αναφέρει η 32η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, κυρίως για επιχειρήσεις όπως η SEB, η Moulinex, η Philips, η Bosch, η Braun ή η De'Longhi. Υπό τις συνθήκες αυτές, η παρουσία σε συγκεκριμένη αγορά οποιουδήποτε από τους εν λόγω ανταγωνιστές δεν αποτελεί ειδική περίπτωση ικανή να δικαιολογήσει, αφ' εαυτής, το ότι η συγκέντρωση δεν εγείρει αμφιβολίες στην εν λόγω αγορά. Το ίδιο ισχύει για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν είτε ευρύ φάσμα προϊόντων, αλλά δραστηριοποιούνται μόνο σε ορισμένα κράτη (η Taupus στην Ισπανία ή η Morphy στο Ηνωμένο Βασίλειο), είτε περιορισμένο αριθμό προϊόντων (η Saeco στον τομέα των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο).

- 331 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει εξάλλου ότι η Επιτροπή, σε όλες σχεδόν τις αγορές στις οποίες έκρινε ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες, επισήμανε εντούτοις την ύπαρξη ενός ή περισσότερων από τους εν λόγω ανταγωνιστές.
- 332 Κατά συνέπεια, η παρουσία κάποιου από τους εν λόγω ανταγωνιστές σε αγορές στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς ίσο ή ανώτερο του 40 % δεν ήταν ικανή, αφ' εαυτής, να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών, θα μπορούσε δε να επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα μόνον αν τα μερίδια αγοράς των εν λόγω ανταγωνιστών ήταν τόσο ισχυρά ώστε μπορούσαν να αποτελέσουν πραγματικό αντιστάθμισμα της θέσεως της SEB-Moulinex και να εξαλείψουν με τον τρόπο αυτό τις σοβαρές αμφιβολίες.
- 333 Πρέπει, συναφώς, να επισημανθεί ότι η Επιτροπή κατέληξε, εξάλλου, στο συμπέρασμα ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες ως προς σειρά αγορών στις οποίες οι ανταγωνιστές των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών κατείχαν μη αμελητέα μερίδια αγοράς.
- 334 Έτσι, στην αγορά συσκευών για τηγάνισμα στην Ελλάδα, η Επιτροπή δεν απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών επί της συμβατότητας της συγκεντρώσεως, ενώ ο κύριος ανταγωνιστής των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών, η De'Longhi, κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 35-45 %, δεν επρόκειτο δηλαδή απλώς για μια πολύ σημαντική θέση, αλλά και για μια θέση αντίστοιχη με αυτή της SEB-Moulinex (βλ. 72η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης).

- 335 Ομοίως, η Επιτροπή κατέληξε ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την αγορά των σίδερων σιδερώματος και πρεσοσίδερων στις Κάτω Χώρες, ενώ η SEB-Moulinex, που κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 % (βλ. 63η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης), έπρεπε να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό της Philips, η οποία κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 35-45 % (βλ. 67η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης).
- 336 Η Επιτροπή αρνήθηκε επιπλέον να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών παρά την παρουσία ανταγωνιστών με σημαντικές θέσεις στις αγορές βραστήρων και σίδερων σιδερώματος στο Βέλγιο. Στην πρώτη από τις δύο αυτές αγορές, η νέα επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 35-45 % (βλ. 55η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης), και ο κύριος ανταγωνιστής, η Braun, κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 20-30 % (βλ. 58η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης). Στη δεύτερη αγορά, η νέα επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 % (βλ. 55η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης) και ο κύριος ανταγωνιστής, η Philips, μερίδιο αγοράς της τάξεως του 25-35 % (βλ. 59η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης).
- 337 Τέλος, στην αγορά συσκευών για φρυγανιές στο Βέλγιο, στην οποία ο κύριος ανταγωνιστής, η Philips, κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 20-30 % (βλ. 58η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης), η Επιτροπή δεν απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τη συμβατότητα της συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά, μολονότι η νέα επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς μόλις της τάξεως του 20-30 % (βλ. 55η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης), ήτοι μερίδιο αγοράς όχι απλώς αισθητά κατώτερο από το καθορίζον δεσπόζουσα θέση όριο που έθεσε η Επιτροπή, αλλά επίσης κατώτερο από το μερίδιο αγοράς του κύριου ανταγωνιστή.
- 338 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, σύμφωνα με την ανάλυση που πραγματοποίησε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, η παρουσία ανταγωνιστών, ακόμη και στην περίπτωση που κατείχαν αρκετά σημαντικά μερίδια αγοράς, δεν θεωρήθηκε καταρχήν ικανή να αποκλείσει τη διαπίστωση ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες.

— Επί του αποτελέσματος φάσματος προϊόντων

- 339 Επιβάλλεται, καταρχάς, η υπενθύμιση ότι κάθε αγορά προϊόντων αποτελεί διακεκριμένη αγορά. Εντεύθεν προκύπτει ότι οι όροι ανταγωνισμού σε κάθε αγορά προϊόντων, εντός κάθε κράτους μέλους, έπρεπε, καταρχήν, να εξεταστούν χωριστά από τους όρους που ισχύουν για τις άλλες αγορές ή για το σύνολό τους. Όσον αφορά τα εννέα κράτη μέλη που αφορούν οι δεσμεύσεις, μολονότι η Επιτροπή εμπλούτισε βεβαίως, σε ορισμένες περιπτώσεις, την ανάλυσή της με παρατηρήσεις σχετικές με τη γενική κατάσταση του συνόλου των αγορών προϊόντων συγκεκριμένης γεωγραφικής αγοράς, ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, διαπίστωνε, καταρχάς, την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά ορισμένες αγορές προϊόντων, εξετάζοντας κάθε αγορά προϊόντων χωριστά.
- 340 Έτσι, προκειμένου για την Πορτογαλία, την Ελλάδα, τις Κάτω Χώρες και το Βέλγιο, η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά σειρά αγορών προϊόντων, έκρινε, επιπλέον, ότι, λαμβανομένου υπόψη του συνδυασμού σημαντικών δεσποζουσών θέσεων, τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη θα μπορούσαν να εκτείνουν την εξουσία τους στην αγορά σε όλες τις άλλες αγορές προϊόντων (βλ. 54η, 62η, 71η και 82η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 341 Σύμφωνα με την 83η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο κίνδυνος δημιουργίας εξουσίας στην αγορά για το σύνολο της κατηγορίας προϊόντων μπορεί να αποκλειστεί όταν οι αγορές προϊόντων στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατέχει μερίδιο αγοράς άνω του 40 % αντιπροσωπεύουν μόλις το 35 % του συνδυασμού των δραστηριοτήτων των συμβαλλομένων. Ωστόσο, η διάκριση αυτή μεταξύ των χωρών στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση είναι σε θέση να εκτείνει την εξουσία της στην αγορά σε όλες τις αγορές προϊόντων και σ' αυτές στις οποίες η συγκέντρωση εγείρει σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά ορισμένες μόνον αγορές προϊόντων, σε ορισμένες δε περιπτώσεις μόνο μία (όπως στην περίπτωση της Σουηδίας), δεν ασκεί, στην πραγματικότητα, επιρροή, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, σε αμφότερες τις περιπτώσεις επιβλήθηκαν οι ίδιες δεσμεύσεις.

- 342 Ο διακεκριμένος χαρακτήρας των διαφόρων αγορών προϊόντων δεν μπορεί, ωστόσο, να θεωρηθεί απόλυτος και, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθίσταται αναγκαίο η εκτίμηση συγκεκριμένης αγοράς προϊόντων να πραγματοποιηθεί υπό το πρίσμα της καταστάσεως ανταγωνισμού που επικρατεί σε όλες τις άλλες αγορές προϊόντων του οικείου κράτους μέλους.
- 343 Αυτή η σφαιρικότερη συνεκτίμηση της καταστάσεως ανταγωνισμού δικαιολογείται ακόμη περισσότερο στην προκειμένη περίπτωση, στην οποία είναι γεγονός ότι το σήμα αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα στις οικείες αγορές και ότι της φήμης του σήματος επωφελούνται όλα τα προϊόντα που το φέρουν. Ομοίως, η Επιτροπή μπορεί να φτάσει στο σημείο, προκειμένου να εκτιμήσει την ανταγωνιστικότητα μιας επιχειρήσεως, να λάβει υπόψη το χαρτοφυλάκιο σημάτων της εν λόγω επιχειρήσεως ή το ότι η επιχείρηση αυτή κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς σε πολλές σχετικές αγορές προϊόντων (στο εξής: αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου).
- 344 Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι η Επιτροπή έλαβε, εν προκειμένω, υπόψη το εν λόγω αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου. Σε όλη την έκταση της προσβαλλομένης αποφάσεως, πλην της αναλύσεως που αφορά τις χώρες που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή τόνισε πράγματι το ότι η δύναμη της συνδυασμένης επιχείρεως ενισχύεται από το ενιαίο χαρτοφυλάκιο σημάτων, ενώ οι ανταγωνιστές της διαθέτουν ένα μόνο σήμα, από την ισχυρή παρουσία της σε πολλές αγορές και από την αντιπαραβολή της θέσεώς της προς τις θέσεις της SEB και της Moulinex.
- 345 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισήμανε, με την 52η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[λ]αμβανομένης υπόψη της σπουδαιότητας, για την οποία έγινε λόγος ανωτέρω, των σημάτων σε τέτοιου είδους αγορά, της ισχυρής θέσεως των συμβαλλομένων σε όλες σχεδόν τις οικείες αγορές, της κατηγορίας προϊόντων και του χαρτοφυλακίου σημάτων της νέας επιχείρεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ανταγωνιστές είναι σε θέση να αμφισβητήσουν τις θέσεις των συμβαλλομένων και να ασκήσουν αρκετή πίεση από απόψεως ανταγωνισμού στη νέα επιχείρηση».

346 Σκόπιμη είναι η παρατήρηση ότι το εν λόγω αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου δεν αφορά μόνον τον καταναλωτή και τους ανταγωνιστές, αλλά επίσης, και κυρίως, τους πελάτες-μεταπωλητές. Η Επιτροπή εξηγεί, στο πλαίσιο αυτό, ιδίως με την 53η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[τ]ο ίδιο ισχύει για τους πελάτες-μεταπωλητές που, παρότι τη θεωρητική εξουσία διαπραγματεύσεως που διαθέτουν (για παράδειγμα, απειλώντας να προβούν σε διαφορετικό χαρακτηρισμό), δεν θα μπορέσουν να κατευθύνουν τη συμπεριφορά των συμβαλλομένων σε περίπτωση αυξήσεως των τιμών»· ότι, «[π]ράγματι, το χαρτοφυλάκιο σημάτων και η σε όλα τα επίπεδα ισχυρή παρουσία της νέας επιχειρήσεως σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων θα έχουν τέτοιες διαστάσεις ώστε η νέα επιχείρηση θα είναι σε θέση να αποτρέψει τους πελάτες-μεταπωλητές από το να αντιταχθούν σε ενδεχόμενη μείωση τιμών, για παράδειγμα απειλώντας να προβούν σε διαφορετικό χαρακτηρισμό των σημάτων της νέας επιχειρήσεως»· ότι «[η] συνδυασμένη επιχείρηση θα μπορούσε, για παράδειγμα, να προσφέρει συνδυασμένες ή κλιμακωτές εκπτώσεις» και ότι, «[ο]μοίως, η εξέχουσα θέση των σημάτων SEB και Moulinex θα καταστήσει δύσκολο για τους μεταπωλητές να αποφύγουν την παρουσία των σημάτων αυτών στα καταστήματά τους». Αυτές οι παρατηρήσεις, που εκτέθηκαν στο πλαίσιο της αναλύσεως των αγορών στην Πορτογαλία, επαναλαμβάνονται όσον αφορά τις αγορές στο Βέλγιο (60^η και 61^η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως), στις Κάτω Χώρες (69^η και 70^η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως), στην Ελλάδα (80^η και 81^η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιβάλλεται επιπλέον, επί του σημείου αυτού, η επισήμανση ότι, μολονότι η Επιτροπή, λόγω του αποτελέσματος χαρτοφυλακίου, έφτασε στο σημείο να θεωρήσει ότι η νέα επιχείρηση SEB-Moulinex θα ήταν σε θέση να εκτείνει την εξουσία της στην αγορά σε όλες τις αγορές προϊόντων στις τέσσερις αυτές χώρες, παρότι κατείχε μερίδια αγοράς κατώτερα του ορίου του 40 %, το αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου δύναται *a fortiori* να επιβεβαιώσει ότι η συγκέντρωση εγείρει σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τις αγορές στις οποίες η νέα επιχείρηση κατέχει μερίδια αγοράς υπερβαίνοντα το 40 %.

347 Στο πλαίσιο της προγενέστερης πρακτικής της λήψεως αποφάσεων, η Επιτροπή είχε επισημάνει την αναγκαιότητα συνεκτιμήσεως του αποτελέσματος χαρτοφυλακίου για τον καθορισμό της πραγματικής εξουσίας στην αγορά μιας επιχειρήσεως. Έτσι, στην προπαρατεθείσα απόφασή της Guinness/Grand Metropolitan, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι ο κάτοχος ενός χαρτοφυλακίου σημάτων με ηγετική θέση μπορεί να απολαύει διαφόρων πλεονεκτημάτων και ότι, ειδικότερα, η θέση του έναντι των πελατών του είναι ισχυρότερη, διότι είναι σε θέση να προσφέρει ένα φάσμα προϊόντων που αντιπροσωπεύει μεγαλύτερο ποσοστό των δραστηριοτήτων τους.

348 Με τις παρατηρήσεις που απηύθυνε στην Επιτροπή (παράρτημα 2 της επιστολής της 3ης Δεκεμβρίου 2001), η De'Longhi είχε εξάλλου επιστήσει την προσοχή της Επι-

τροπής στους κινδύνους που ενέχει η συγκέντρωση, στο πλαίσιο ενός βιομηχανικού ομίλου, όλων των κύριων σημάτων και ενός πλήρους φάσματος προϊόντων. Συναφώς, η παρεμβαίνουσα είχε επισημάνει τα εξής:

«[Η] πλέον ανησυχητική πτυχή για την De'Longhi είναι η σχέση που θα υπάρξει, μετά τη συγκέντρωση, μεταξύ της SEB-Moulinex και των μεγάλων διανομέων, λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης εξουσίας διαπραγματεύσεων που θα διαθέτει η αποκτήσασα επιχείρηση στις αγορές στις οποίες θα απολαύει δεσπόμενες θέσεως. Η εξουσία αυτή θα είναι ακόμη μεγαλύτερη χάρη στο πλήρες φάσμα προϊόντων και σημάτων που θα διαθέτει η νέα επιχείρηση μετά τη συγκέντρωση [...]. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η SEB-Moulinex θα επεκτείνει σε σημαντικό βαθμό το χαρτοφυλάκιο προϊόντων της κατά τέτοιο τρόπο ώστε θα είναι σε θέση, σε ορισμένες περιπτώσεις, να παράσχει πλήρες φάσμα προϊόντων, ιδίως όσον αφορά τα δίκτυα διανομής.»

349 Με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επισήμανε ότι η παρουσία των ίδιων σημάτων και των ίδιων ενδιάμεσων πελατών σε όλες τις αγορές προϊόντων της ίδιας χώρας συνεπαγόταν την αναγκαιότητα συνεκτιμήσεως αποτελεσμάτων φάσματος προϊόντων στο πλαίσιο της ανάλυσεως του ανταγωνισμού. Κατά την Επιτροπή, μολονότι η συγκέντρωση συμβάλλει στην ενίσχυση των θέσεων των συμβαλλομένων σε αγορές προϊόντων που αντιπροσωπεύουν συνολικώς οριακό ποσοστό του κύκλου εργασιών τους, η προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση δεν θα ενθαρρυνθεί να εκμεταλλευτεί την ισχύ της στις εν λόγω αγορές, καθόσον τα αντίποινα που θα αναμένει στις άλλες αγορές προϊόντων, στις οποίες δεν έχει θέση ισχύος, αντιπροσωπεύουν απώλειες κέρδους σαφώς ανώτερες των κερδών που μπορεί να αποκομίσει στις αγορές στις οποίες βρίσκεται σε θέση ισχύος. Όταν οι πωλήσεις της συνδυασμένης επιχειρήσεως στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόμενος θέση αντιπροσώπευαν ποσοστό κατώτερο του 10 % επί των συνολικών πωλήσεων της συνδυασμένης επιχειρήσεως στην ίδια χώρα, η Επιτροπή επισήμανε, με τα υπομνήματα που υπέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, την άποψή της ότι οι δυνατότητες αντιποίηση των πελατών-μεταπωλητών δεν μεταβλήθηκαν λόγω της συναλλαγής και ότι αρκούσαν για να λειτουργήσει υπέρ τους το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων. Με τη φράση «αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων», η Επιτροπή εννοεί ότι κάθε απόπειρα συμπεριφοράς εκ μέρους της SEB-Moulinex αντίθετη προς τον ανταγωνισμό στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόμενος θέση τιμωρείται με τη μείωση, εκ μέρους των πελατών-μεταπωλητών, των αγορών των προϊόντων της στις άλλες αγορές.

350 Κατά την Επιτροπή, το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων καθιστά δυνατό τον αποκλεισμό των σοβαρών αμφιβολιών μόνον αν ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη στις αγορές προϊόντων στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα θέση αντιπροσωπεύουν οριακό μόνο ποσοστό επί του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιούν στην ίδια χώρα. Η Επιτροπή έθεσε ως ανώτατο όριο επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα θέση το 10 %, πέραν του οποίου δεν είναι πλέον δυνατό να λειτουργήσει το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων. Αυτό το όριο του 10 % δεν αμφισβητείται. Έτσι, με την 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξήγησε ότι κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετη προς τον ανταγωνισμό στις αγορές των βραστήρων και των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα στην Ιταλία, στις οποίες οι συμβαλλόμενοι κατέχουν συνδυασμένα μερίδια αγοράς της τάξεως του 65-75 % και 40-50 %, αντιστοίχως, τιμωρείται με τη μείωση των αγορών προϊόντων της SEB και της Moulinex στις άλλες αγορές στην Ιταλία, στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση πραγματοποιεί το 90-100 % του κύκλου εργασιών της, το οποίο σημαίνει ότι οι αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα θέση αντιπροσωπεύουν μόλις το 0-10 % του κύκλου εργασιών της. Όσον αφορά την Ισπανία και τη Φινλανδία, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την 116η και την 119η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, αντιστοίχως, ότι η επιχείρηση πραγματοποιούσε ποσοστό 85-95 % επί του κύκλου εργασιών της στις αγορές στις οποίες δεν υπήρχε δεσπόζουσα θέση, το οποίο σημαίνει ότι οι αγορές στις οποίες υπήρχε δεσπόζουσα θέση αντιπροσωπεύουν το 5-15 % του κύκλου εργασιών της, ήτοι ποσοστό ελαφρώς ανώτερο του 10 %. Με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, πάντως, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ρητώς ότι η άποψή της ότι οι δυνατότητες αντιποίνων των μεταπωλητών μπορούσαν να ασκηθούν σχηματίστηκε όταν ο συσχετισμός των πωλήσεων στις αγορές στις οποίες υπήρχε δεσπόζουσα θέση και των συνολικών πωλήσεων στην ίδια χώρα ήταν χαμηλού ποσοστού, ήτοι κατώτερος του 10 %. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή επιβεβαίωσε εκ νέου αυτό το ανώτατο όριο του 10 %, πέραν του οποίου, όπως υποστήριξε, δεν μπορούσε να λειτουργήσει το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων.

351 Πρέπει να τονιστεί ότι αυτό το ποσοστό επί του κύκλου εργασιών που καθιστά δυνατή τη λειτουργία του αποτελέσματος φάσματος προϊόντων, της τάξεως του 10 %, δεν πρέπει να συγχέεται με το κατώτερο του 35 % ποσοστό επί του κύκλου εργασιών για το οποίο γίνεται λόγος στην 83η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το όριο του 35 % που αναφέρει η 83η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά διαφορετικό ζήτημα και συγκεκριμένα το ζήτημα κατά πόσο το ποσοστό επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα θέση είναι τόσο σημαντικό ώστε οι συμβαλλόμενοι να είναι σε θέση να εκτείνουν την εξουσία τους στην αγορά σε όλες τις άλλες αγορές της οικείας χώρας. Με την 83η αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, όταν τα ποσοστά επί του συνδυασμένου κύκλου εργασιών των συμβαλλομένων που πραγματοποιείται στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα

θέση ήταν κατώτερα του 35 %, μπορούσε να αποκλειστεί η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τη δημιουργία εξουσίας στην αγορά σε ολόκληρο το φάσμα προϊόντων για τις εν λόγω χώρες και, επομένως, αρκούσε πλέον η ανάλυση των μεμονωμένων αγορών προϊόντων. Πέραν του ότι, όπως προεκτέθηκε, το ζήτημα αυτό δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, καθόσον οι ίδιες δεσμεύσεις επιβλήθηκαν ανεξαρτήτως του αν οι συμβαλλόμενοι διαθέτουν εξουσία στην αγορά σε μία μόνο αγορά προϊόντων ή σε όλες τις αγορές προϊόντων της οικείας χώρας, δεν πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να συγχέεται με το ζήτημα αν οι μεταπωλητές είναι σε θέση να τιμωρήσουν τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη σε περίπτωση που αυτά επιχειρούν να ενεργήσουν κατά κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσεως που έχουν σε ορισμένες αγορές. Ενώ η Επιτροπή στηρίχθηκε στο όριο του 35 % για να θεωρήσει ότι ελλόχευε κίνδυνος επεκτάσεως της δεσπόζουσας θέσεως σε όλες τις αγορές προϊόντων μιας χώρας, το όριο, αντιθέτως, στο οποίο η δεσπόζουσα θέση των συμβαλλομένων σε μια αγορά προϊόντων απειλείται από το ενδεχόμενο αντιπoinών εκ μέρους των μεταπωλητών είναι, κατά την Επιτροπή, το 10 %.

352 Το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων, όπως εφαρμόζεται εν προκειμένω από την Επιτροπή, χρήζει των ακόλουθων παρατηρήσεων.

353 Καταρχάς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, δεδομένου ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι κάθε αγορά προϊόντων αποτελεί διακεκριμένη αγορά, η ανάλυση της καταστάσεως ανταγωνισμού πρέπει, καταρχήν, να πραγματοποιείται για κάθε αγορά χωριστά. Συνεπώς, μολονότι, όπως προαναφέρθηκε, μπορεί να αποβεί αναγκαία η εξειδίκευση της αναλύσεως της καταστάσεως ανταγωνισμού μιας αγοράς προϊόντων με την προσθήκη στοιχείων σχετικών με άλλες αγορές προϊόντων, ακόμη και σχετικά με άλλες χώρες, ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι η κρατούσα αρχή είναι αυτή της αυτόνομης εκτιμήσεως κάθε αγοράς, κάθε παρέκκλιση από την αρχή αυτή ή μεταβολή της πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα και συγκλίνοντα στοιχεία ικανά να αποδείξουν την ύπαρξη τέτοιων αλληλεπιδράσεων.

354 Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι, ενώ η έννοια του αποτελέσματος χαρτοφυλακίου αποβλέπει στην εκτίμηση του πραγματικού βαθμού ανταγωνιστικότητας μιας επιχειρήσεως που προκύπτει από τη συγκέντρωση και, ενδεχομένως, στη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσεως της παρά το ότι από το μεριδίο αγοράς, αυτό καθαυτό, δεν προκύπτει δεσπόζουσα θέση, λαμβανομένου υπόψη όχι μόνο του συνολικού μεριδίου αγοράς που προκύπτει από την πρόσθεση των μεριδίων αγοράς κάθε συμβαλλομένου, αλλά και της πρόσθετης ισχύος που απορρέει από το ότι η νέα επιχείρηση διαθέτει σημαντικό αριθμό σημάτων και δραστηριοποιείται σε πολλές

αγορές, το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων που επικαλείται η Επιτροπή για να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό σοβαρών αμφιβολιών στις χώρες που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις σκοπό έχει, αντιθέτως, να μετριάσει την ισχύ της επιχειρήσεως που προκύπτει από τη συγκέντρωση και να αποκλείσει με τον τρόπο αυτό τη διαπίστωση ότι η πρόσθεση των μεριδίων αγοράς οδηγεί σε δεσπόζουσα θέση.

355 Επιβάλλεται, συναφώς, η υπενθύμιση ότι είναι γεγονός ότι τα δύο συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη καταλαμβάνουν σημαντικές θέσεις σε πολλές αγορές και διαθέτουν πολλά μεγάλης φήμης σήματα. Η συγκέντρωση όμως, πέραν του ότι οδήγησε σε πρόσθεση των μεριδίων αγοράς, είχε ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του χαρτοφυλακίου σημάτων και την αύξηση του αριθμού αγορών στις οποίες δραστηριοποιούνταν η SEB και η Moulinex, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την ισχύ τους στην αγορά, ιδίως έναντι των πελατών-μεταπωλητών. Στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επανειλημμένως επισήμανε ότι οι ήδη πριν από τη συγκέντρωση ισχυρές θέσεις της SEB και της Moulinex σε πολλές αγορές προϊόντων ενισχύονται ακόμη περισσότερο από τα μερίδια αγοράς και τα σήματα που προστίθενται σε πολλές άλλες αγορές (βλ., μεταξύ άλλων, τις αιτιολογικές σκέψεις 46, 47, 50 έως 52, 56, 60, 69, 73 κ.λπ.).

356 Δεύτερον, η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τη βασιμότητα του ισχυρισμού ότι κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό στις αγορές στις οποίες υπάρχει δεσπόζουσα θέση τιμωρείται με τη μείωση των αγορών των προϊόντων της SEB-Moulinex στις άλλες αγορές.

357 Συγκεκριμένα, όπως υποστήριξε η De'Longhi κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το ενδεχόμενο συγκρούσεως μεταξύ της SEB-Moulinex και των μεταπωλητών που απασχολεί την Επιτροπή δεν είναι πιο πιθανό από το ενδεχόμενο συμφωνίας μεταξύ τους με σκοπό τη μεγιστοποίηση των συμφερόντων τους.

358 Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή δεν απέδειξε, ομοίως, τον λόγο για τον οποίο θεωρεί ότι το στοιχείο στο οποίο στηρίχθηκε, ήτοι το ενδεχόμενο αυξήσεως των τιμών εκ μέρους της SEB-Moulinex, δύναται οπωσδήποτε να θίξει τα συμφέροντα των μεταπωλητών και, κατά συνέπεια, να τους εξωθήσει σε αντίποινα κατά της SEB-Moulinex.

359 Με την απάντησή της σε ερώτηση του Πρωτοδικείου σχετική με τις οικονομικές βάσεις στις οποίες στηρίζεται ο παράγοντας «αποτελεσματά φάσματος προϊόντων», η Επιτροπή δέχθηκε ότι δεν έχει στη διάθεσή της σχετική οικονομική μελέτη. Πέραν της παραπομπής στην απόφασή της Guinness/Grand Metropolitan, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, χρησιμοποιεί την πολύ διαφορετική έννοια του αποτελέσματος χαρτοφυλακίου, η Επιτροπή περιορίστηκε, στην πραγματικότητα, στην αναφορά ότι τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη διατύπωσαν την άποψη αυτή στο πλαίσιο της κοινοποιήσεως.

360 Επιπλέον, η Επιτροπή ασχολήθηκε μόνο με το ενδεχόμενο αυξήσεως των τιμών εκ μέρους της SEB-Moulinex. Η επιχείρηση αυτή όμως ενδέχεται να επιδείξει και άλλου είδους συμπεριφορές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό. Έτσι, η συγκέντρωση θα παράσχει, μεταξύ άλλων, στην επιχείρηση SEB-Moulinex τη δυνατότητα να προβεί σε οικονομίες κλίμακας και σε διάφορα μέτρα ορθολογιστικής οργανώσεως, γενικεύοντας με τον τρόπο αυτό τη μείωση του κόστους, της οποίας θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επωφεληθεί για να μειώσει τις τιμές ή για να χορηγήσει μεγαλύτερο περιθώριο στους μεταπωλητές, προκειμένου να ενισχύσει τη θέση της. Ομοίως, η SEB-Moulinex θα μπορούσε να παροτρύνει τους μεταπωλητές να απομακρύνουν τους ανταγωνιστές της.

361 Τέλος, ο ισχυρισμός ότι οι μεταπωλητές είναι σε θέση να εφαρμόσουν αντίποινα κατά της SEB-Moulinex σε περίπτωση αυξήσεως των τιμών στηρίζεται στο μη τεκμηριωμένο αξίωμα ότι οι μεταπωλητές καθορίζουν την επιλογή των τελικών καταναλωτών. Δεδομένου ότι αποστολή των μεταπωλητών είναι να μεταπωλήσουν στους τελικούς καταναλωτές τα προϊόντα που αυτοί αγοράζουν, το ενδεχόμενο να εφαρμόσουν αντίποινα κατά της SEB-Moulinex προβαίνοντας σε μείωση των αγορών των προϊόντων της SEB-Moulinex δεν πρέπει να θεωρηθεί απόλυτη λύση, για τον πρόσθετο λόγο ότι το σήμα είναι ο καθοριστικός παράγοντας επιλογής σε επίπεδο ανταγωνισμού στις οικείες αγορές.

- 362 Τρίτον, είναι σκόπιμη η παρατήρηση ότι το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων, όπως το αντιλαμβάνεται η Επιτροπή, στο μέτρο που αφορά τη δυνατότητα των μεταπωλητών να τιμωρούν κάθε αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της νέας επιχείρησης, μάλλον οδηγεί στη διαπίστωση ότι οι μεταπωλητές θα είναι σε θέση να αποτρέψουν τη SEB-Moulinex από το να προβεί σε κατάχρηση παρά αποδεικνύει ότι η συνδυασμένη επιχείρηση δεν θα έχει δεσπόζουσα θέση. Πάντως σκοπός του κανονισμού 4064/89 δεν είναι η απαγόρευση της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως, αλλά η απαγόρευση της δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως.
- 363 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε με επαρκή νομικά επιχειρήματα τη βασιμότητα της θεωρίας της περί αποτελέσματος φάσματος προϊόντων, την οποία επικαλείται για να δικαιολογήσει την απουσία σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις χώρες που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις.
- 364 Εξάλλου, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η Επιτροπή επικαλέστηκε τη θεωρία αυτή για να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά ορισμένες αγορές παρά την ισχυρή θέση της επιχείρησης στις αγορές αυτές, με την αιτιολογία ότι οι εν λόγω αγορές αντιπροσώπευαν χαμηλό μόνο ποσοστό έναντι του συνόλου των σχετικών αγορών, ήταν, εν πάση περιπτώσει, αναγκαίο να ληφθούν υπόψη όλες οι αγορές στις οποίες οι συμβαλλόμενοι είχαν δεσπόζουσα θέση και ιδίως εκείνες στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 %, αλλά για τις οποίες η Επιτροπή είχε αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών λόγω της ελλείψεως σημαντικής επικάλυψης των μεριδίων αγοράς των συμβαλλομένων.
- 365 Πράγματι, ακόμη και αν η συγκέντρωση ούτε δημιουργεί ούτε ενισχύει αισθητά τη δεσπόζουσα θέση που κατείχε ένας από τους συμβαλλομένους πριν από τη συγκέντρωση, αυτό δεν σημαίνει ωστόσο ότι δεν υφίσταται δεσπόζουσα θέση της νέας επιχείρησης στις εν λόγω αγορές. Η έλλειψη σημαντικής επικάλυψης δεν καταργεί τη δεσπόζουσα θέση. Έτσι, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ένας μεταπωλητής είναι σε θέση να τιμωρήσει την επιχείρηση που προκύπτει από συγκέντρωση δύο επιχειρήσεων, καθεμία από τις οποίες ασκεί μονοπώλιο στις μισές από τις σχετικές αγορές.

β) Επί των χωρών που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις

366 Στο σημείο αυτό πρέπει να εξεταστεί, υπό το πρίσμα των παρατηρήσεων που εκτέθηκαν ανωτέρω, αν οι λόγοι που προβάλλει η Επιτροπή είναι ικανοί να δικαιολογήσουν τη διαπίστωσή της ότι η συγκέντρωση δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ιταλία ή αν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπορούσε να εγκρίνει τη συγκέντρωση χωρίς να επιβάλει υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων στις εν λόγω γεωγραφικές αγορές.

367 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπενθυμιστεί, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 315, ότι η παρουσία, σε μια διακεκριμένη γεωγραφική αγορά, μιας μόνο σχετικής αγοράς προϊόντων στην οποία η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες αρκούσε, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, για να επιβληθεί αυτομάτως υποχρέωση αναλήψεως δεσμεύσεων για όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην εν λόγω γεωγραφική αγορά.

— Στη Νορβηγία

368 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης απόφασεως, καθόσον η εν λόγω απόφαση καταλήγει σαφώς ότι υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά ορισμένες σχετικές αγορές προϊόντων στη Νορβηγία και προβλέπει, κατά συνέπεια, ότι οι δεσμεύσεις καλύπτουν και τη Νορβηγία (137η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασεως).

369 Επομένως, επί του σημείου αυτού, ο λόγος ακυρώσεως στερείται προδήλως βαισιμότητας και είναι απορριπτός.

— Στην Ισπανία

370 Επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την 115η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών στην Ισπανία είναι της τάξεως του 40-50 % (από το οποίο το 5-15 % ανήκει στη SEB) προκειμένου για τις αγορές βραστήρων και της τάξεως του 75-85 % (από το οποίο το 0-10 % ανήκει στη SEB) προκειμένου για τους επιτραπέζιους φούρνους.

371 Πάντως, η Επιτροπή κατέληξε, με την 116η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ιδιαιτέρως ισχυρές θέσεις της δεν θα επέτρεπαν στη νέα επιχείρηση να εκδηλώσει συμπεριφορά αντίθετη προς τον ανταγωνισμό. Το συμπέρασμα αυτό στηρίζεται στην απλή θεώρηση ότι, «λαμβανομένου υπόψη ότι ανταγωνιστές όπως η De'Longhi, η Taurus, η Bosch και η Philips κατέχουν σημαντικές θέσεις σε πολλές αγορές προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των δύο επίμαχων αγορών προϊόντων [...], οι πελάτες-μεταπωλητές έχουν εναλλακτικά σήματα που είναι ευρέως γνωστά στο κοινό και παρόντα σε όλο το φάσμα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως ως υποκατάστατα των σημάτων των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση», οπότε «[κ]άθε απόπειρα αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς στις εν λόγω αγορές τιμωρείται με μείωση των αγορών προϊόντων της SEB και της Moulinex στις άλλες αγορές, στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση πραγματοποιεί ποσοστό από 85 έως 95 % του κύκλου εργασιών της».

372 Κατά συνέπεια, στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, η Επιτροπή απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών βάσει δύο στοιχείων, ήτοι, καταρχάς, της θέσεως της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της και, ακολούθως, του αποτελέσματος φάσματος προϊόντων.

373 Όσον αφορά, πρώτον, τη θέση της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, επιβάλλεται, καταρχάς, η επισήμανση ότι, αντιθέτως προς όσα

αναφέρει η Επιτροπή, στην αγορά των βραστήρων πολλοί ανταγωνιστές, όπως η De'Longhi, η Taurus, η Bosch και η Philips, δεν είναι δυνατόν να καταλαμβάνουν σημαντικές θέσεις στην αγορά, καθόσον η SEB-Moulinex κατέχει μερίδια αγοράς της τάξεως του 75-85 %. Συγκεκριμένα, υπό τις συνθήκες αυτές, η πίεση από απόψεως ανταγωνισμού που ασκείται στη SEB-Moulinex απορρέει είτε από ένα μόνο ανταγωνιστή, ο οποίος κατέχει μερίδιο αγοράς που δεν υπερβαίνει το 20 %, ποσοστό ήδη τέσσερις φορές κατώτερο από το ποσοστό των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών, είτε από περισσότερους του ενός ανταγωνιστές, των οποίων όμως τα μερίδια αγοράς είναι αναγκαστικώς πολύ χαμηλού ποσοστού, και, εν πάση περιπτώσει, ελάχιστης σπουδαιότητας σε σχέση με αυτή των συμβαλλομένων. Πρέπει εξάλλου να επισημανθεί ότι, σε καμία αγορά προϊόντων, ακόμη και στις χώρες που καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η θέση της νέας επιχειρήσεως δεν είναι τόσο ισχυρή όσο η θέση της στην αγορά των επιτραπέζιων φούρνων στην Ισπανία.

374 Επιβάλλεται, συνεπώς, η διαπίστωση ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε κανένα ειδικό στοιχείο δυνάμενο να αποδείξει ότι, παρά τα μερίδια αγοράς της τάξεως του 40-50 % (από το οποίο το 5-15 % ανήκει στη SEB) προκειμένου για τις αγορές βραστήρων και της τάξεως του 75-85 % (από το οποίο το 0-10 % ανήκει στη SEB) προκειμένου για τους επιτραπέζιους φούρνους, η συγκέντρωση δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες.

375 Όσον αφορά, δεύτερον, το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, για τους προεκτεθέντες στις σκέψεις 364 και 365 λόγους, το εν λόγω αποτέλεσμα δεν καθιστούσε δυνατό τον αποκλεισμό της υπάρξεως σοβαρών αμφιβολιών.

376 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με την 116η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ότι το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων καθιστούσε δυνατό τον αποκλεισμό των σοβαρών αμφιβολιών στις περιπτώσεις που, σε συγκεκριμένη γεωγραφική αγορά, ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε η SEB-Moulinex στις σχετικές αγορές προϊόντων στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 % εξακολούθωσε να είναι κατώτερος του 10 % επί του συνολικού κύκλου εργασιών σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ούτε με την προσβαλλόμενη απόφαση ούτε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι αυτό συνέβαινε στην περίπτωση της Ισπανίας.

377 Βεβαίως, από την 116η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι οι αγορές βραστήρων και επιτραπέζιων φούρνων στην Ισπανία αντιπροσώπευαν κατά ανώτατο όριο το 5-15 % του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδυασμένη επιχείρηση σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ισπανία. Ωστόσο, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, σύμφωνα με την 88η και τη 92η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η νέα επιχείρηση διέθετε επίσης μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % στις αγορές των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και των πολυμίξερ. Ο πίνακας 2 που κατάρτισε η Επιτροπή προς απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου αναφέρει ότι οι αγορές στις οποίες η επιχείρηση SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 %, συμπεριλαμβανομένων των αγορών των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και των πολυμίξερ, αντιπροσώπευαν το 25-35 % του συνόλου των πωλήσεών τους στην Ισπανία. Πάντως, για τους προαναφερθέντες στις σκέψεις 364 και 365 λόγους, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη τις εν λόγω αγορές για να εκτιμήσει τη δυνατότητα ασκήσεως αντιποίνων εκ μέρους των μεταπωλητών.

378 Επιβάλλεται επιπλέον η επισήμανση ότι η επιχείρηση SEB-Moulinex κατέχει μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % σε λιγότερες από τέσσερις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ισπανία. Επιβάλλεται να υπομνησθεί, συναφώς, ότι, με την 43η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ανέφερε ότι τα αποτελέσματα που συνεπάγεται η συγκέντρωση για τον ανταγωνισμό μπορούσαν να διαιρεθούν σε τέσσερις κατηγορίες, ήτοι στα αποτελέσματα για τη Γαλλία, η εξέταση των οποίων παραπέμφθηκε στις εθνικές αρχές, στα αποτελέσματα για τις χώρες στις οποίες η συγκέντρωση μετέβαλε επουσιωδώς τους όρους ανταγωνισμού, στα αποτελέσματα για τις χώρες στις οποίες η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες σε ορισμένο μόνον αριθμό αγορών προϊόντων και, τέλος, στα αποτελέσματα για τις τέσσερις χώρες (Πορτογαλία, Ελλάδα, Βέλγιο και Κάτω Χώρες) στις οποίες η συγκέντρωση προκάλυψε, σε ορισμένες περιπτώσεις, συνδυασμό μεριδίων αγοράς υψηλού επιπέδου σε μεγάλο μέρος των κατηγοριών των σχετικών προϊόντων, ώστε οι συμβαλλόμενοι να είναι σε θέση να εκτείνουν την εξουσία τους στην αγορά σε όλες τις άλλες σχετικές αγορές. Η επιχείρηση SEB-Moulinex πάντως κατέχει στην Ισπανία μερίδια αγοράς ανώτερα του 40 % σε λιγότερες από τέσσερις αγορές προϊόντων, ήτοι σε τόσες αγορές προϊόντων όσες και στην Ελλάδα, η οποία συγκαταλέγεται, ωστόσο, στις χώρες για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά μεγάλο αριθμό αγορών.

379 Τέλος, όπως ορθώς υποστήριξαν η De'Longhi και η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή απέφυγε να εξετάσει το αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου που προκαλεί η συγκέντρωση και, ειδικότερα, το ότι η εν λόγω συγκέ-

ντρωση κατέστησε δυνατό τον συνδυασμό των ισχυρών θέσεων της SEB στις αγορές βραστήρων, συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και σίδερων σιδερώματος και των θέσεων της Moulinex στις αγορές συσκευών για φρυγανιές, μηχανών για καφέ, επιτραπέζιων φούρνων και πολυμίξερ. Ομοίως, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το ότι η νέα επιχείρηση θα έχει στη διάθεσή της, λόγω της συγκεντρώσεως, δέσμη τεσσάρων σημάτων δεν μπορεί να ενισχύσει την εξουσία της στην αγορά, μολονότι, προκειμένου για τις γεωγραφικές αγορές που καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή επανειλημμένως έσπευσε να επισημάνει ότι η SEB-Moulinex διαθέτει δύο σήματα ενώ οι ανταγωνιστές της μόνο ένα.

- 380 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη στην 115η και την 116η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επέτρεπαν στην Επιτροπή να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις αγορές των βραστήρων και των επιτραπέζιων φούρνων στην Ισπανία.

— Στη Φινλανδία

- 381 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με την 118η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών είναι της τάξεως του 45-55 % για τη φινλανδική αγορά συσκευών για φρυγανιές. Μολονότι αυτό το μερίδιο αγοράς είναι ανώτερο του ορίου του 40 %, η Επιτροπή θεώρησε ότι η πράξη συγκεντρώσεως δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στη χώρα αυτή, διότι, ενόψει της παρουσίας ανταγωνιστών όπως η Philips και η Bosch, για κάθε απόπειρα συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά επαπειλείτο μείωση των αγορών των προϊόντων της SEB-Moulinex στις άλλες αγορές στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση πραγματοποιεί ποσοστό 85-95 % επί του κύκλου εργασιών της.
- 382 Εντεύθεν προκύπτει ότι, στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, η Επιτροπή έκρινε ότι η συγκέντρωση δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στις αγορές συσκευών για φρυγανιές στη Φινλανδία επικαλούμενη απλώς το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων. Για τους προαναφερθέντες στις σκέψεις 364 και 465 λόγους όμως, το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων δεν καθιστούσε δυνατό τον αποκλεισμό της υπάρξεως σοβαρών αμφιβολιών.

- 383 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με την 119η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ότι το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων κατέστησε δυνατό τον αποκλεισμό των σοβαρών αμφιβολιών στις περιπτώσεις που, σε συγκεκριμένη γεωγραφική αγορά, ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε η SEB-Moulinex στις σχετικές αγορές προϊόντων στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς υπερβαίνουν το 40 % εξακολουθούσε να είναι κατώτερος του 10 % επί του συνολικού κύκλου εργασιών σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ούτε με την προσβαλλόμενη απόφαση ούτε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι αυτό συνέβαινε στην περίπτωση της Φινλανδίας.
- 384 Συγκεκριμένα, μολονότι, σύμφωνα με την 119η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η αγορά συσκευών για φρυγανιές αντιπροσώπευε μόνον το 5-15 % του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδυασμένη επιχείρηση σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στη Φινλανδία, επιβάλλεται, ωστόσο, η επισήμανση ότι η νέα επιχείρηση διέθετε επίσης μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % στις φινλανδικές αγορές των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο (40-50 %), των επιτραπέζιων φούρνων (35-45 %) και των συσκευών για μπάρμπεκιου (40-50 %) (87η, 90ή και 91η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ο πίνακας 2 που κατάρτισε η Επιτροπή προς απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου αναφέρει ότι οι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 %, συμπεριλαμβανομένων των αγορών των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, των επιτραπέζιων φούρνων και των συσκευών για μπάρμπεκιου, αντιπροσώπευαν το 25-35 % του συνόλου των πωλήσεών τους στη Φινλανδία. Πάντως, για τους προαναφερθέντες στις σκέψεις 364 και 365 λόγους, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη τις εν λόγω αγορές για να εκτιμήσει τη δυνατότητα ασκήσεως αντιποίνων εκ μέρους των μεταπωλητών.
- 385 Επιβάλλεται επιπλέον η επισήμανση ότι η επιχείρηση SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % σε λιγότερες από τέσσερις σχετικές αγορές προϊόντων στη Φινλανδία, ήτοι σε τόσες αγορές προϊόντων όσες και στην Ελλάδα, η οποία συγκαταλέγεται ωστόσο στις χώρες για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι η συγκέντρωση ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά μεγάλο αριθμό αγορών.
- 386 Τέλος, όπως ορθώς υποστήριξαν η De'Longhi και η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή απέφυγε να εξετάσει το αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου που προκαλεί η συγκέντρωση και, ειδικότερα, το ότι η εν λόγω συγκέ-

ντρωση κατέστησε δυνατό τον συνδυασμό των ισχυρών θέσεων της SEB στις αγορές συσκευών για μπάρμπεκιου και συσκευών για φρυγανιές και των θέσεων της Moulinex στις αγορές επιτραπέζιων φούρνων, μηχανών για καφέ, μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, πολυμίξερ και συσκευών για φρυγανιές. Ομοίως, η απόφαση δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το ότι η νέα επιχείρηση θα έχει, λόγω της συγκεντρώσεως, στη διάθεσή της δέσμη τεσσάρων σημάτων δεν μπορεί να ενισχύσει την εξουσία της στην αγορά, μολονότι, στις γεωγραφικές αγορές που καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή επανειλημμένως έσπευσε να επισημάνει ότι η SEB-Moulinex διαθέτει δύο σήματα ενώ οι ανταγωνιστές της μόνο ένα.

- 387 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη στις αιτιολογικές σκέψεις 87, 90, 91 και 118 έως 120 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επέτρεπαν στην Επιτροπή να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις αγορές των επιτραπέζιων φούρνων, των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, και των συσκευών για μπάρμπεκιου και των συσκευών για φρυγανιές στη Φινλανδία.

— Στην Ιταλία

- 388 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 121 έως 124 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η νέα επιχείρηση θα έχει μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % στην Ιταλία σε τρεις αγορές προϊόντων, ήτοι στην αγορά πολυμίξερ, στην αγορά συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και στην αγορά βραστήρων.

- 389 Όσον αφορά, πρώτον, την αγορά πολυμίξερ, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την 121η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των συμβαλλομένων ήταν της τάξεως του 40-50 %, ποσοστό από το οποίο το 0-10 % ανήκε στη SEB, ότι οι συμβαλλόμενοι αντιμετώπιζαν κυρίως τον ανταγωνισμό της Braun (10-20 %), της Philips (0-10 %) και της De'Longhi (0-10 %) και κατέληξε ότι η συγκέντρωση δεν θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό σε περίπτωση εξοβελισμού του τετάρτου οικονομικού φορέα της αγοράς.

- 390 Εντεύθεν προκύπτει ότι μόνον ένα από τα στοιχεία που επικαλέστηκε η Επιτροπή οδήγησε στον αποκλεισμό των σοβαρών αμφιβολιών στην Ιταλία και συγκεκριμένα η θέση στην αγορά της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.
- 391 Ωστόσο, για τους προεκτεθέντες στη σκέψη 329 λόγους, με εξαίρεση την περίπτωση στην οποία αποδειχθεί ότι οι εν λόγω ανταγωνιστές είχαν ισχυρή θέση ικανή να αποτελέσει πραγματικό αντιστάθμισμα έναντι της SEB-Moulinex, το ότι η επιχείρηση SEB-Moulinex έπρεπε να αντιμετωπίσει τρεις ανταγωνιστές δεν ασκούσε, αυτό καθ'αυτό, καμία επιρροή σε μια αγορά της οποίας η ηγετική επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40-50 %.
- 392 Εν προκειμένω όμως, δύο από τους τρεις αναφερθέντες ανταγωνιστές στην αγορά των πολυμίξευ, ήτοι η Philips και η De'Longhi, είχαν οριακή θέση της τάξεως του 0-10 %. Όσον αφορά τον τρίτο ανταγωνιστή, δηλαδή τη Braun, κατείχε βεβαίως αντιπροσωπευτικότερο μερίδιο αγοράς της τάξεως του 10-20 %, αλλά αυτό το μερίδιο αγοράς εξακολούθησε να είναι από δύο έως τέσσερις φορές κατώτερο του μεριδίου αγοράς της νέας επιχειρήσεως. Απεναντίας, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η Επιτροπή θεώρησε, μεταξύ άλλων με την 51η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, όσον αφορά τη θέση της νέας επιχειρήσεως στην Πορτογαλία, το στοιχείο που κυρίως συνηγορεί υπέρ της υπάρξεως σοβαρών αμφιβολιών είναι το ότι τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη είχαν ηγετική θέση στην αγορά και μερίδια αγοράς τουλάχιστο δύο φορές σημαντικότερα από αυτά του επόμενου στην κατάταξη ανταγωνιστή τους.
- 393 Ομοίως, ο ισχυρισμός ότι, δεδομένης της απομακρύνσεως του τετάρτου οικονομικού φορέα της αγοράς, η συγκέντρωση είχε ελάχιστες επιπτώσεις στον ανταγωνισμό δεν είναι πειστικός. Συγκεκριμένα, η SEB κατείχε μικρό μόνο μερίδιο αγοράς (της τάξεως του 0-10 %), όπως ακριβώς και δύο από τους άλλους ανταγωνιστές της Moulinex, δηλαδή η Philips και η De'Longhi, μόνο δε η Braun κατείχε μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς, καίτοι μικρού ύψους. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η απομάκρυνση του τετάρτου ανταγωνιστή δεν παράγει αποτελέσματα ουσιωδώς διαφορετικά από αυτά που επέφερε η απομάκρυνση του δευτέρου ή του τρίτου ανταγωνιστή.

- 394 Συνεπώς, από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το στοιχείο που έλαβε υπόψη η 121η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν καθιστούσε δυνατό για την Επιτροπή τον αποκλεισμό της υπάρξεως σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά την αγορά πολυμίξερ στην Ιταλία.
- 395 Όσον αφορά, δεύτερον, την αγορά των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την 122η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών είναι της τάξεως του 40-50 % (ποσοστό από το οποίο το 0-10 % ανήκει στη Moulinex), η δε Philips με μερίδιο αγοράς της τάξεως του 0-10 % είναι ο μοναδικός ανταγωνιστής που προσδιόρισαν οι συμβαλλόμενοι. Όσον αφορά την αγορά των βραστήρων, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την ίδια αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών είναι της τάξεως του 65-75 % (ποσοστό από το οποίο το 15-25 % ανήκει στη Moulinex) και προηγείται στην κατάταξη αυτού της De'Longhi, της Philips και της Braun, στις οποίες ανήκει το 0-10 %. Πάντως, με την 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, εφόσον εκάστη από τις αγορές των βραστήρων και των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα αντιπροσωπεύει ποσοστό μόλις 0-5 % περίπου της αξίας του συνόλου της κατηγορίας προϊόντων κουζίνας των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως, οι πελάτες-μεταπωλητές θα έχουν τη δυνατότητα να τιμωρήσουν κάθε απόπειρα αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς στις εν λόγω αγορές μειώνοντας την εκ μέρους τους αγορά προϊόντων της SEB και της Moulinex στις άλλες αγορές, στις οποίες πραγματοποιούν από κοινού το 90-100 % του κύκλου εργασιών τους. Κατά την Επιτροπή, αυτή η δυνατότητα αντιποίνων καθιστά μη επικερδή κάθε αύξηση των τιμών εκ μέρους των συμβαλλόμενων στις δύο σχετικές αγορές. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε ότι η πράξη συγκεντρώσεως δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στις εν λόγω αγορές.
- 396 Εντεύθεν προκύπτει ότι, στην αγορά αυτή, η Επιτροπή απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών βασιζόμενη μόνο στο αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων. Βεβαίως, η Επιτροπή, με την 122η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, επισήμανε τη θέση της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Ωστόσο, το συγκεκριμένο αυτό στοιχείο δεν είχε ως αποτέλεσμα να αποκλείσει η Επιτροπή την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις σχετικές αγορές. Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στο στοιχείο αυτό. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την αγορά των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντιθέτως προς την αγορά των πολυμίξερ, η Επιτροπή προσδιόρισε ένα μόνο ανταγωνιστή και όχι τρεις. Επιπλέον, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, βάσει των στοιχείων που περιέχει η προσβαλλόμενη απόφαση, η συγκέντρωση να συνενώσει τις δύο πρώτες επιχειρήσεις

στην αγορά, καθόσον η Moulinex και η Philips είχαν αμφότερες μερίδιο αγοράς της τάξεως του 0-10 %. Ως προς την αγορά των βραστήρων, τα στοιχεία που αναφέρει η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την έλλειψη σοβαρών αμφιβολιών, στο μέτρο που, μολονότι, βεβαίως, πρόκειται περί τριών ανταγωνιστών, η συγκέντρωση συνενώνει τις δυο πρώτες επιχειρήσεις της αγοράς, οι οποίες θα κατέχουν μερίδιο αγοράς της τάξεως του 65-76 %, ήτοι σχεδόν τα τρία τέταρτα της αγοράς.

397 Όσον αφορά το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων, στις ανωτέρω σκέψεις 364 και 365 εκτέθηκαν οι λόγοι για τους οποίους το αποτέλεσμα αυτό δεν μπορούσε να καταστήσει δυνατό για την Επιτροπή τον αποκλεισμό σοβαρών αμφιβολιών. Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το γεγονός που επισημαίνει η Επιτροπή, ότι δηλαδή στην Ιταλία η De'Longhi είχε ηγετική θέση σε τέσσερις άλλες σχετικές αγορές προϊόντων και ότι η Saeco κατείχε μερίδιο αγοράς της τάξεως του 60-70 % στην αγορά μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, δεν ασκεί επιρροή. Πράγματι, εξ ορισμού, το ότι η SEB-Moulinex δεν κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % σε άλλες αγορές πλην αυτών των πολυμίξερ, των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα και των βραστήρων σημαίνει αναγκαστικά ότι, στις εν λόγω αγορές, άλλες επιχειρήσεις διέθεταν, ενδεχομένως, ισχυρές θέσεις.

398 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με την 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ότι το αποτέλεσμα φάσματος προϊόντων κατέστησε δυνατό τον αποκλεισμό των σοβαρών αμφιβολιών στις περιπτώσεις που, σε συγκεκριμένη γεωγραφική αγορά, ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε η SEB-Moulinex στις σχετικές αγορές προϊόντων στις οποίες η συνδυασμένη επιχείρηση κατείχε μερίδιο αγοράς υπερβαίνον το 40 % εξακολουθούσε να είναι κατώτερος του 10 % επί του συνολικού κύκλου εργασιών σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ούτε με την προσβαλλόμενη απόφαση ούτε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι αυτό συνέβαινε στην περίπτωση της Ιταλίας.

399 Βεβαίως, από την 123η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι οι αγορές επιτραπέζιων φούρνων και βραστήρων στην Ιταλία αντιπροσώπευαν κατά ανώτατο όριο το 0-10 % του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδυασμένη επιχείρηση σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ιταλία. Ωστόσο, επιβάλλεται η επισημάνση ότι, σύμφωνα με την 121η αιτιολο-

γική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η νέα επιχείρηση διέθετε επίσης μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 % στις αγορές των πολυμίξερ. Ο πίνακας 2 που κατάρτισε η Επιτροπή προς απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου αναφέρει ότι οι αγορές στις οποίες η SEB-Moulinex κατείχε μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 %, συμπεριλαμβανομένων των αγορών των πολυμίξερ, αντιπροσώπευαν ποσοστό 25-35 %, ακόμη και 30-40 % σύμφωνα με την απάντηση της Επιτροπής στη γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, του συνόλου των πωλήσεών τους στην Ιταλία. Πάντως, πέραν του ότι, για τους προεκτεθέντες λόγους, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών στην εν λόγω σχετική αγορά προϊόντων στηριζόμενη μόνο στο κριτήριο που δέχθηκε με την 121η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, έπρεπε, όπως προαναφέρθηκε, να λάβει υπόψη την εν λόγω αγορά προκειμένου να εκτιμήσει τη δυνατότητα ασκήσεως αντιπώλων εκ μέρους των μεταπωλητών, καθόσον η νέα επιχείρηση κατείχε στην αγορά αυτή μερίδιο αγοράς ανώτερο του 40 %.

400 Τέλος, όπως ορθώς υποστήριξαν η De'Longhi και η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή απέφυγε να ξεετάσει το αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου που προκαλεί η συγκέντρωση και, ειδικότερα, το ότι η εν λόγω συγκέντρωση κατέστησε δυνατό τον συνδυασμό των ισχυρών θέσεων της SEB στις αγορές βραστήρων, συσκευών για ανεπίσημα γεύματα, συσκευών για μπάρμπεκιου και σίδερων σιδερώματος και των θέσεων της Moulinex στις αγορές μηχανών για καφέ, βραστήρων, χυτρών και πολυμίξερ. Ομοίως, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το ότι η νέα επιχείρηση θα έχει στη διάθεσή της, λόγω της συγκεντρώσεως, δέσμη τεσσάρων σημάτων δεν μπορεί να ενισχύσει την εξουσία της στην αγορά, μολονότι, στις γεωγραφικές αγορές που καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή, επανειλημμένως, έσπευσε να επισημάνει ότι η SEB-Moulinex διαθέτει δύο σήματα ενώ οι ανταγωνιστές της μόνο ένα.

401 Για τους λόγους αυτούς, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη στην αιτιολογική σκέψη 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επέτρεπαν στην Επιτροπή να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις αγορές των επιτραπέζιων φούρνων, των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο, και των συσκευών για μπάρμπεκιου και των συσκευών για φρυγανιές στην Ιταλία.

402 Κατά συνέπεια, όσον αφορά την Ιταλία, ο λόγος ακυρώσεως ευσταθεί.

— Στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία

- 403 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με την 125η και την 126η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη κατέχουν συνολικό μερίδιο αγοράς της τάξεως του 35-45 % στην αγορά σίδερων σιδερώματος και πρεσσοσίδερων στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία. Όπως προκύπτει ιδίως από τον πίνακα 2 που προσκόμισε η Επιτροπή, αυτό το μερίδιο αγοράς είναι ανώτερο του 40 %. Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή κατέληξε ωστόσο ότι η πράξη συγκεντρώσεως δεν ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, διότι, αφενός, μετέβαλε «επουσιωδώς μόνο τους όρους ανταγωνισμού, με μη σημαντικό συνολικό ποσοστό μεριδίων αγοράς» (συνολικό ποσοστό 0-5 %) και, αφετέρου, ότι «τα συμβαλλόμενα στη συγκέντρωση μέρη θα αντιμετωπίσουν κυρίως τη Philips» (μερίδιο αγοράς της τάξεως του 15-25 %).
- 404 Συνεπώς, στην εν λόγω γεωγραφική αγορά, η Επιτροπή απέκλεισε την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών βάσει δύο στοιχείων, ήτοι, καταρχάς, της ελλείψεως σημαντικής επικάλυψης και, ακολούθως, της θέσεως της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.
- 405 Όσον αφορά, πρώτον, την έλλειψη σημαντικής επικάλυψης, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, λόγω της αοριστίας των δεδομένων, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να ελέγξει αν το στοιχείο αυτό καθιστούσε δυνατό τον αποκλεισμό της υπάρξεως σοβαρών αμφιβολιών. Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμη και αν από την πρόσθεση των μεριδίων αγοράς προκύπτει χαμηλό ποσοστό, το ποσοστό αυτό αρκεί ωστόσο για να στοιχειοθετήσει μερίδιο αγοράς ανώτερο του καθορίζοντος δεσπόζουσα θέση ορίου του 40 %.
- 406 Όσον αφορά, δεύτερον, τη θέση της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, δεδομένου ότι η Philips είναι μία από τις τέσσερις επιχειρήσεις που, σύμφωνα με την 32η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, διαθέτουν τόσο ευρύ φάσμα προϊόντων στον τομέα των μικρών ηλεκτρικών συσκευών οικιακής χρήσεως όσο και πανευρωπαϊκή παρουσία, το ότι δραστηριοποιείται στην οικεία αγορά δεν αποτελεί έκπληξη. Ομοίως, όπως προ-

αναφέρθηκε, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι μια επιχείρηση που κατέχει μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40 % δεν αντιμετωπίζει ανταγωνιστές.

- 407 Εξάλλου, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, μολονότι η Επιτροπή επισήμανε το χαμηλό ποσοστό που προκύπτει από την πρόσθεση των μεριδίων αγοράς όσον αφορά τα σίδερα σιδερώματος και τα πρεσοσίδερα, παρέλειψε, αντιθέτως, όπως ορθώς υποστήριξε η προσφεύγουσα, να αναλύσει τις επιπτώσεις που επιφέρει στον ανταγωνισμό ο συνδυασμός σημαντικών θέσεων της SEB-Moulinex σε πολλές αγορές και, ειδικότερα, στην αγορά συσκευών για τηγάνισμα (στην οποία η SEB μεταβαίνει από το 15-25 % στο 30-40 %), στην αγορά των χυτρών (στην οποία η SEB μεταβαίνει από το 25-35 % στο 35-40 %), στην αγορά των συσκευών για ανεπίσημα γεύματα (στην οποία η SEB μεταβαίνει από το 15-25 % στο 25-35 %) και στην αγορά των μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο (στην οποία η SEB μεταβαίνει από το 0-10 % στο 20-30 %). Μολονότι η νέα επιχείρηση δεν υπερβαίνει το καθορίζον δεσπόζουσα θέση όριο σε καμία από τις εν λόγω αγορές, οι οποίες, επομένως, δεν εγείρουν σοβαρές αμφιβολίες, αυτή η σημαντική ισχύς σε πολλές αγορές είναι ωστόσο ικανή, λαμβανομένου υπόψη του προαναφερθέντος αποτελέσματος χαρτοφυλακίου, να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά σίδερων σιδερώματος και πρεσοσίδερων.

- 408 Τέλος, όπως ορθώς επισημαίνει η προσφεύγουσα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε στην οικεία γεωγραφική αγορά το σχετικό με τον κύκλο εργασιών κριτήριο που δέχθηκε, εξάλλου, στο πλαίσιο της αναλύσεώς της όσον αφορά την κατάσταση ανταγωνισμού στις άλλες γεωγραφικές αγορές κατά το στάδιο της εφαρμογής του αποτελέσματος φάσματος προϊόντων. Συγκεκριμένα, ενώ η Επιτροπή απέκλεισε, κακώς, την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις σχετικές αγορές προϊόντων στην Ιταλία, την Ισπανία και τη Φινλανδία, με την αιτιολογία ότι οι σχετικές αγορές προϊόντων στις οποίες η SEB-Moulinex είχε δεσπόζουσα θέση αντιπροσώπευαν λιγότερο από το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών τους σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στις εν λόγω γεωγραφικές αγορές, αντιθέτως, δεν άντλησε καμία συνέπεια από το ότι η αγορά σίδερων σιδερώματος και πρεσοσίδερων αντιπροσώπευε το 35-40 % του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η SEB-Moulinex σε όλες τις σχετικές αγορές προϊόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

- 409 Τέλος, όπως ορθώς υποστήριξαν η De'Longhi και η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή απέφυγε να εξετάσει το αποτέλεσμα χαρτοφυλακίου που προκαλεί η συγκέντρωση και, ειδικότερα, το ότι η εν λόγω συγκέ-

ντρωση κατέστησε δυνατό τον συνδυασμό των ισχυρών θέσεων της SEB στις αγορές συσκευών για τηγάνισμα, επιτραπέζιων φούρνων, συσκευών για ανεισίσημα γεύματα, χυτρών και σίδερων σιδερώματος και των θέσεων της Moulinex στις αγορές συσκευών για τηγάνισμα, μηχανών παρασκευής καφέ εσπρέσο και πολυμίξερ. Ομοίως, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το ότι η νέα επιχείρηση θα έχει, λόγω της συγκεντρώσεως, στη διάθεσή της δέσμη πέντε σημάτων δεν μπορεί να ενισχύσει την εξουσία της στην αγορά, μολονότι, στις γεωγραφικές αγορές που καλύπτονται από τις δεσμεύσεις, η Επιτροπή επανειλημμένως έσπευσε να επισημάνει ότι η SEB-Moulinex διαθέτει δύο σήματα ενώ οι ανταγωνιστές της μόνο ένα.

- 410 Για τους ανωτέρω λόγους, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη στην 125η και την 126η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επέτρεπαν στην Επιτροπή να αποκλείσει την ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών όσον αφορά τις αγορές των σίδερων σιδερώματος και των πρεσοσίδερων στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

γ) Συμπέρασμα

- 411 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί όσον αφορά τις αγορές στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Φινλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από το ότι οι δεσμεύσεις συνεπάγονται κατανομή αγοράς όσον αφορά το σήμα Moulinex

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 412 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η De'Longhi υποστήριξε, για πρώτη φορά, ότι οι δεσμεύσεις που έγιναν αποδεκτές με την προσβαλλόμενη απόφαση συνεπάγονται

κατανομή αγοράς όσον αφορά το σήμα Moulinex. Η De'Longhi ισχυρίζεται ότι η εν λόγω κατανομή αγοράς ενισχύεται από το σημείο 1, στοιχείο γ', τελευταίο εδάφιο, των δεσμεύσεων, το οποίο απαγορεύει στους κατόχους αδείας να εξάγουν τα προϊόντα που διαθέτουν στο εμπόριο με το σήμα Moulinex στα εδάφη των άλλων κατόχων αδείας και στα εδάφη της SEB.

413 Κατά την απόψη της De'Longhi, μια τέτοια κατανομή αγοράς δεν εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΚ) 240/96 της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1996, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου [81], παράγραφος 3, της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας (ΕΕ L 31, σ. 2), και, κατά συνέπεια, απαγορεύεται βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 1.

414 Η De'Longhi, αφού επέστησε την προσοχή της Επιτροπής στον προβληματισμό αυτό κατά τη διοικητική διαδικασία, φρονεί ότι η Επιτροπή έπρεπε να είχε εξακριβώσει αν οι δεσμεύσεις ήγειραν σχετικές αμφιβολίες.

415 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Γαλλική Δημοκρατία και τη SEB, ζητεί την απόρριψη των επιχειρημάτων της De'Longhi.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

416 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι η De'Longhi, υποστηρίζοντας ότι οι δεσμεύσεις συνεπάγονται κατανομή αγοράς όσον αφορά το σήμα Moulinex, προβάλλει ισχυρισμό που δεν είχε προβληθεί από την προσφεύγουσα.

- 417 Μολονότι τα άρθρα 40, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας δεν απαγορεύουν στον παρεμβαίνοντα να προβάλλει νέα ή διαφορετικά επιχειρήματα από τα επιχειρήματα του δικού τον οποίο υποστηρίζει, προκειμένου η παρέμβασή του να μην περιορίζεται στην απλή επανάληψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις αυτές του παρέχουν τη δυνατότητα να μεταβάλει ή να αλλοιώσει το πλαίσιο της διαφοράς, όπως αυτό ορίστηκε με το δικόγραφο της προσφυγής, προβάλλοντας νέους λόγους προσφυγής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1961, 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής*, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 547, σκέψη 37, της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, *CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψη 22, και της 8ης Ιουλίου 1999, C-245/92 P, *Chemie Linz κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. I-4643, σκέψη 32, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, T-459/93, *Siemens κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1995, σ. II-1675, σκέψη 21, της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94, και T-394/94, *British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψη 75, της 1ης Δεκεμβρίου 1999, T-125/96 και T-152/96, *Boehringer κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. II-3427, σκέψη 183, και της 28ης Φεβρουαρίου 2002, T-395/94, *Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2002, σ. II-875, σκέψη 382).
- 418 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι παρεμβαίνοντες, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, πρέπει να αποδέχονται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς τους και λαμβανομένου υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 40, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, τα αιτήματα που διατυπώνουν με το υπόμνημά τους παρεμβάσεως πρέπει να αποβλέπουν μόνο στην υποστήριξη των αιτημάτων ενός από τους κυρίους διαδικίους, η *De'Longhi*, ως παρεμβαίνουσα, δεν νομιμοποιείται να προβάλλει τον παρόντα ισχυρισμό που αντλείται από την κατανομή της αγοράς που προκαλούν οι δεσμεύσεις. Κατά συνέπεια, ο παρών ισχυρισμός της *De'Longhi* πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.
- 419 Εν πάση περιπτώσει, αυτός ο ισχυρισμός της *De'Longhi*, ακόμη και αν ήταν παραδεκτός, το οποίο δεν συμβαίνει, δεν θα ήταν βάσιμος.
- 420 Από το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 4064/89 προκύπτει ότι, όταν η Επιτροπή, στο πλαίσιο του ελέγχου της συμβατότητας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά, εξετάζει αν μια πράξη συγκεντρώσεως δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα

θέση κατά την έννοια της παραγράφου 2 της διατάξεως αυτής, πρέπει να «[λαμβάνει υπόψη] την ανάγκη διατήρησης και ανάπτυξης ουσιαστικού ανταγωνισμού μέσα στην κοινή αγορά με γνώμονα, μεταξύ άλλων, τη διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών και τον πραγματικό ή δυνητικό ανταγωνισμό εκ μέρους κοινοτικών και μη επιχειρήσεων».

421 Κατά συνέπεια, είναι γεγονός, όπως υποστηρίζει η De'Longhi, ότι η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού 4064/89, να δεχθεί τις δεσμεύσεις που αντιβαίνουν στους κανόνες ανταγωνισμού που καθιέρωσε η Συνθήκη, στο μέτρο που οι εν λόγω δεσμεύσεις θίγουν τη διατήρηση ή την ανάπτυξη ουσιαστικού ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει τη συμβατότητα των δεσμεύσεων αυτών, ιδίως σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 81, παράγραφοι 1 και 3, ΕΚ (που, με αναφορά στο άρθρο 83 ΕΚ, αποτελεί, μεταξύ άλλων, τη νομική βάση του κανονισμού 4064/89) (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Νοεμβρίου 2002, T-251/00, Lagardère και Canal+ κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-4825, σκέψη 85).

422 Εν προκειμένω, πάντως, επιβάλλεται η επισήμανση, πρώτον, ότι, σύμφωνα με το σημείο 1, στοιχείο γ', τελευταίο εδάφιο, των δεσμεύσεων, προβλέπεται ότι «καθένας από τους κατόχους αδείας δεσμεύεται να διαθέσει στο εμπόριο τα προϊόντα που φέρουν το σήμα Moulinex μόνο στο ή στα εδάφη που του παραχωρήθηκαν και για τα οποία προορίζονται τα προϊόντα». Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της De'Longhi, από την εν λόγω ρήτρα δεν προκύπτει ότι οι δεσμεύσεις επιβάλλουν ρητώς στους κατόχους αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex απαγόρευση εξαγωγής προς τα λοιπά κράτη μέλη. Η εν λόγω ρήτρα μπορεί πράγματι να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιορίζεται στο να υποχρεώνει τους κατόχους αδείας να διαθέτουν στο εμπόριο τα προϊόντα που φέρουν το σήμα Moulinex στο έδαφος εντός του οποίου παραχωρήθηκε αποκλειστικότητα. Μια ρήτρα που επιβάλλει σε κάτοχο αδείας την υποχρέωση να συγκεντρώσει την πώληση των προϊόντων που καλύπτει η άδεια στο έδαφος εντός του οποίου του έχει παραχωρηθεί αποκλειστικότητα δεν έχει, καταρχήν, ως αντικείμενο ή ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

423 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμη και αν η επίδικη ρήτρα έπρεπε να ερμηνευθεί, όπως υποστηρίζει η De'Longhi, υπό την έννοια ότι απαγορεύει στους

κατόχους αδείας να εξάγουν τα προϊόντα που φέρουν το σήμα Moulinex σε άλλα κράτη μέλη, η De'Longhi δεν αποδεικνύει ότι η εν λόγω ρήτρα αντιβαίνει, εν προκειμένω, στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Συγκεκριμένα, η De'Longhi δεν εξηγεί κατά ποιον τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της εθνικής γεωγραφικής διαστάσεως των οικείων αγορών προϊόντων και της ελλείψεως σημαντικών παράλληλων εισαγωγών μεταξύ κρατών μελών, η επίδικη ρήτρα θα μπορούσε να περιορίσει σε σημαντικό βαθμό τον κοινοτικό ανταγωνισμό στην οικεία αγορά ή να επηρεάσει σημαντικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Κατά πάγια νομολογία, ακόμη και μια συμφωνία αποκλειστικότητας με απόλυτη εδαφική προστασία εκφεύγει της απαγορεύσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, όταν δεν επηρεάζει την αγορά παρά μόνο σε ασήμαντο βαθμό (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1969, 5/69, Völk, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 91, σκέψη 7, της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 85, και της 28ης Απριλίου 1998, C-306/96, Javico, Συλλογή 1998, σ. I-1983, σκέψη 17).

424 Επίσης, η De'Longhi δεν αποδεικνύει ότι ένας κάτοχος αδείας εκμεταλλεύσεως του σήματος Moulinex, που δεν προστατεύεται έναντι τουλάχιστον του ουσιαστικού ανταγωνισμού που ασκούν άλλοι κάτοχοι αδείας στον εδαφικό χώρο που του παραχωρήθηκε, θα μπορούσε να αποδεχθεί τον κίνδυνο διαθέσεως στο εμπόριο των προϊόντων που φέρουν το εν λόγω σήμα και το δικό του σήμα υπό «co-branding». Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι στόχος των δεσμεύσεων είναι να επιτραπεί στους κατόχους αδείας, κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου κατά την οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν το σήμα τους σε συνδυασμό με το σήμα Moulinex, να εξασφαλίσουν τη μετάβαση των πελατών των προϊόντων Moulinex στα προϊόντα που φέρουν τα σήματα των κατόχων αδείας, ώστε τα σήματα αυτά να μπορούν να ασκήσουν ουσιαστικό ανταγωνισμό στο σήμα Moulinex πέραν της εν λόγω μεταβατικής περιόδου, όταν η SEB θα δικαιούται εκ νέου να χρησιμοποιεί το σήμα Moulinex στα εννέα οικεία κράτη μέλη. Πρέπει πάντως να γίνει δεκτό ότι, στο πλαίσιο αυτό, η έλλειψη οποιασδήποτε προστασίας των κατόχων αδείας εκμεταλλεύσεως θα μπορούσε να είναι επιζήμια για την ενίσχυση των σημάτων που βρίσκονται σε ανταγωνισμό με το σήμα Moulinex και, συνεπώς, επιζήμια για τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές εντός της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της επίδικης ρήτρας δεν μπορούν να θεωρηθούν, εφόσον απαγορεύουν τις ενεργές πωλήσεις, ως κατ' ανάγκη περιορίζουσες τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 1982, 258/78, Nungesser κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 2015, σκέψη 57, και της 6ης Οκτωβρίου 1982, 262/81, Coditel, Συλλογή 1982, σ. 3381, σκέψη 15).

- 425 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η αιτίαση της De'Longhi που αντλείται από την κατανομή της αγοράς την οποία συνεπάγονται οι δεσμεύσεις είναι απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμη.

IV — Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να εξετάσει αν ο ευτελής χαρακτήρας του καταβληθέντος τιμήματος που κατέβαλε η SEB για την εξαγορά της Moulinex και η χρηματοδοτική συνδρομή της Γαλλικής Δημοκρατίας δεν ήταν στοιχεία ικανά να ενισχύσουν τη θέση της SEB στις σχετικές αγορές σε βάρος των ανταγωνιστών της, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 426 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να εξετάσει αν ο ευτελής χαρακτήρας του τιμήματος που κατέβαλε η SEB για την εξαγορά της Moulinex και η χρηματοδοτική συνδρομή του Γαλλικού Δημοσίου δεν ήταν στοιχεία ικανά να ενισχύσουν τη θέση της SEB στις σχετικές αγορές σε βάρος των ανταγωνιστών της.

- 427 Η προσφεύγουσα διαπιστώνει ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή περιορίστηκε στο να επισημάνει, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, ότι από την προκαταρκτική εξέταση των διατάξεων που εφαρμόζουν οι γαλλικές αρχές δεν προκύπτει ότι οι δημόσιες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής εξυγίανσεως είναι μέτρα ευνοϊκά για τη SEB. Κατά την άποψη πάντως της προσφεύγουσας, ο ευτελής χαρακτήρας του τιμήματος που κατέβαλε η SEB ήταν προδήλως ικανός να καταστήσει δυνατή την ενίσχυση της θέσεως της νέας επιχειρήσεως μετά τη συναλλαγή.

428 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, συναφώς, ότι, με την απόφαση RJB Mining κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, στο μέτρο που η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει αν και κατά πόσο η εμπορική ισχύς της νέας επιχειρήσεως μπορούσε να ενισχυθεί από τον ευτελή χαρακτήρα της τιμής αγοράς. Η Επιτροπή έχει, επομένως, την υποχρέωση να καθορίσει αν το επίπεδο της τιμής αγοράς είναι ικανό να ενισχύσει τη θέση της νέας επιχειρήσεως μετά τη συγκέντρωση, ανεξαρτήτως του αν οι λεπτομέρειες χρηματοδότησεως έχουν, ενδεχομένως, σχέση με τον χαρακτηρισμό της πράξεως ως ενισχύσεως κατά την έννοια της Συνθήκης.

429 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα επισημαίνει, πρώτον, ότι η Επιτροπή είχε λάβει πλήρη ενημέρωση όσον αφορά τους χρηματοδοτικούς όρους του σχεδίου εξαγοράς της SEB. Ειδικότερα, γνώριζε την προφανή δυσαναλογία μεταξύ της τιμής αγοράς της Moulinex (15 εκατομμύρια ευρώ) και της πραγματικής αξίας των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού (εκτιμηθείσας σε ποσό ανώτερο των 850 εκατομμυρίων ευρώ). Η Επιτροπή γνώριζε επίσης το ότι η δυσαναλογία αυτή έβρισκε εξήγηση στο ότι η Γαλλική Δημοκρατία δέχθηκε να αναλάβει την ευθύνη χορηγήσεως επιδομάτων απολύσεως, ελαφρύνοντας με τον τρόπο αυτό τα χρέη της Moulinex και, κατά συνέπεια, παρέχοντας στη SEB τη δυνατότητα, αφενός, να αγοράσει την επιχείρηση αυτή σε τιμή που ουδόλως αντιστοιχεί στην πραγματική αξία της εταιρίας και, αφετέρου, να αποκομίσει επιπλέον κεφάλαια για να ενισχύσει περαιτέρω τη θέση της στην αγορά.

430 Ως συγκριτικό παράδειγμα, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι:

- είχε αρχικώς απευθύνει προσφορά εξαγοράς ποσού 100 εκατομμυρίων ευρώ μόνο για τα στοιχεία ενεργητικού της Krups (ήτοι ποσό κατά επτά σχεδόν φορές ανώτερο του ποσού που πρόσφερε η SEB για το σύνολο των δραστηριοτήτων της Krups και της Moulinex),
- είχε απευθύνει στην Επιτροπή, με έγγραφο της 29ης Νοεμβρίου 2001, προσφορά αφορώσα την ανάληψη όλου του προσωπικού της Moulinex, διευκρινίζοντας

ότι, στην περίπτωση που ο επιδιωκόμενος σκοπός αποδοτικότητας δεν μπορούσε να επιτευχθεί, θα μπορούσε να προβεί σε μειώσεις του προσωπικού. Από τις διαπραγματεύσεις αυτές προέκυπτε πάντως ότι η απόλυση 3 600 εργαζομένων τους οποίους δεν είχε αναλάβει η SEB ήταν ικανή να επιφέρει οικονομική επιβάρυνση ύψους 175 εκατομμυρίων ευρώ,

- είχε υποβάλει στους δικαστικούς εγκαθαριστές της Moulinex προσφορά εξαγοράς αφορώσα τα στοιχεία ενεργητικού της Moulinex που δεν ανέλαβε η SEB για ποσό 150 000 ευρώ.

431 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι ιδιαίτερος ευνοϊκοί οικονομικοί όροι της εξαγοράς της Moulinex από τη SEB επέτρεψαν στη SEB να επωφεληθεί από τις συνέργειες που προκάλεσε μια πολιτική εξωτερικής επεκτάσεως, χωρίς ωστόσο να αναλάβει τα έξοδα που σχετίζονται με την πράξη αυτή. Η SEB σαφώς επωφελήθηκε των ληφθέντων από τις γαλλικές αρχές μέτρων, καθόσον τα μέτρα αυτά της επέτρεψαν να χρησιμοποιήσει, στο πλαίσιο της εμπορικής δραστηριότητάς της, τους χρηματικούς πόρους που κανονικά έπρεπε να αποκομίσει από την εξαγορά της Moulinex.

432 Επομένως, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή, χωρίς να χρειάζεται να καθορίσει αν η δημόσια χρηματική συνδρομή συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια της Συνθήκης, είχε υποχρέωση να καθορίσει αν οι οικονομικοί όροι της εξαγοράς της Moulinex ήταν, αφ' εαυτών, ικανοί να ενισχύσουν, άμεσα ή έμμεσα, τη θέση της νέας επιχειρήσεως SEB-Moulinex στην αγορά.

433 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, περιοριζόμενη σε μια «προκαταρκτική εξέταση» των επιπτώσεων των μέτρων χρηματοδότησεως που έλαβαν οι γαλλικές δημόσιες αρχές και καταλήγοντας, βάσει επιφανειακής αναλύσεως, στο συμπέρασμα ότι η SEB δεν επωφελήθηκε από τις «κρατικές παρεμβάσεις που προγραμματίστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής εξυγιάνσεως», υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

434 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο λόγος ακυρώσεως στερείται προδήλως βασιμότητας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

435 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο αιτιάσεις. Προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν εξακρίβωσε αν η SEB, αφενός, καταβάλλοντας ευτελές ποσό για την εξαγορά και, αφετέρου, λόγω του ότι η Γαλλική Δημοκρατία δέχθηκε να καταβάλει επιδόματα απολύσεως, ενίσχυσε τη θέση της.

436 Όσον αφορά το ποσό εξαγοράς που κατέβαλε η SEB, επιβάλλεται, καταρχάς, να τονιστεί ότι εκτιμήθηκε κυριαρχικώς από το tribunal de commerce de Nanterre στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικής εξυγιάνσεως και, βάσει των κριτηρίων της γαλλικής νομοθεσίας, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η προσφορά που υπέβαλε η SEB εξυπηρετούσε αποτελεσματικότερα το συμφέρον των πιστωτών.

437 Ακολούθως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα όχι μόνο δεν απέδειξε ότι το ποσό που κατέβαλε η SEB ήταν ευτελές, αλλά, επιπλέον, επικαλέστηκε την αναγραφόμενη στον ισολογισμό του 2000 αξία των στοιχείων ενεργητικού της Moulinex που εξαγόρασε η SEB καθώς και τις προσφορές που η ίδια υπέβαλε.

438 Αφενός, η εκτίμηση της πραγματικής αξίας μιας επιχειρήσεως αποτελεί περίπλοκη πράξη περιλαμβάνουσα, μεταξύ άλλων, και υποκειμενικές εκτιμήσεις, η δε αξία που αναφέρεται στον ισολογισμό δεν αντιστοιχεί απαραίτητα ούτε στην πραγματική αξία ούτε στην αξία εξαγοράς μιας επιχειρήσεως. Ειδικότερα, η αξία της εξαγοράς της Moulinex στο τέλος του 2001, η οποία εντασσόταν σε πλαίσιο εκκαθαρίσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιστοιχεί στην αξία που προκύπτει από ενοποιημένους λογαριασμούς που είχε δημοσιεύσει η Moulinex προ δύο περίπου ετών.

439 Αφετέρου, από τις προσφορές της προσφεύγουσας ουδόλως προκύπτει ότι η τιμή που προσέφερε η SEB ήταν ευτελής. Πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα προσέφερε διαδοχικώς τιμές 100 εκατομμυρίων ευρώ, 1 ευρώ και 150 000 ευρώ. Όσον αφορά την πρώτη προσφορά, πρέπει να επισημανθεί ότι αφορούσε μόνον τα δικαιώματα χρησιμοποίησης του σήματος Kyrps και απέκλειε ρητώς τα στοιχεία παθητικού. Επομένως, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση της προσφοράς εξαγοράς της SEB. Επιβάλλεται, ακολούθως, η διαπίστωση ότι τα ποσά διαφέρουν σημαντικά γιατί αποτελούν συνάρτηση της εκτάσεως της προσφοράς και ότι η προσφεύγουσα δεν διευκρινίζει ποια από τις προσφορές αφορά τα ίδια στοιχεία ενεργητικού με αυτά που ανέλαβε η SEB ούτε κατά πόσο οι προσφορές της είναι ικανές να καθορίσουν την αξία των στοιχείων της Moulinex που ανέλαβε η SEB. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν πραγματοποιήθηκε καμία εκτίμηση όσον αφορά το ποσό των 15 εκατομμυρίων ευρώ που κατέβαλε η SEB για την εξαγορά της Moulinex.

440 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από το ότι η εκ μέρους της Γαλλικής Δημοκρατίας ανάληψη της ευθύνης για τη χορήγηση των επιδομάτων απολύσεως παρέσχε στη SEB τη δυνατότητα να αγοράσει τη Moulinex χωρίς να πρέπει να αναλάβει όλα τα χρέη της, επιβάλλεται, καταρχάς, η παρατήρηση ότι, αντιθέτως προς την υπόθεση στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση RJB Mining κατά Επιτροπής, την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή ζήτησε από τις γαλλικές αρχές, με έγγραφο της 27ης Σεπτεμβρίου και της 9ης Νοεμβρίου 2001, να της διαβιβάσει πληροφορίες όσον αφορά το ενδεχόμενο παρεμβάσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας στο πλαίσιο της καταθέσεως ισολογισμού και της εξαγοράς του ομίλου Moulinex. Επιβάλλεται, ακολούθως, να τονιστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία απάντησε, με σημείωμα της 16ης Νοεμβρίου 2001, ότι δεν προβλεπόταν καμία δημόσια παρέμβαση υπέρ του ομίλου Moulinex και ότι η μοναδική ρύθμιση που προβλεπόταν αφορούσε τη λήψη μέτρων ανακατατάξεως προς άμεσο όφελος των εργαζομένων. Από τη δικογραφία δεν προκύπτει, εξάλλου, ότι η Γαλλική Δημοκρατία ανέλαβε την ευθύνη χορηγήσεως επιδομάτων απολύσεως, η δε προσφεύγουσα δεν προσκομίζει στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η Γαλλική Δημοκρατία ανέλαβε χρέη της SEB. Η Επιτροπή επισήμανε εξάλλου, χωρίς να αντικρουστεί, ότι θα ήταν παράλογο να χορηγήσει η Γαλλική Δημοκρατία επιδόματα απολύσεως, καθόσον στη Γαλλία όλες οι επιχειρήσεις υποχρεούνται από τον νόμο να συνάπτουν σύμβαση ασφαλίσεως σε περίπτωση εφαρμογής διαδικασίας συλλογικής εισπράξεως οφειλομένων ποσών κατ' εφαρμογή των συμβάσεων εργασίας, οπότε, σε περίπτωση αφερεγγυότητας, υποχρέωση καταβολής του ποσού των εν λόγω επιδομάτων υπέχει η ασφαλιστική επιχείρηση και όχι η Γαλλική Δημοκρατία. Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Επιτροπής και της Γαλλικής Δημοκρατίας, οι οποίες δεν αμφισβητούνται από την προσφεύγουσα, οι ενδεχόμενες κρατικές παρεμβάσεις δεν αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού που ανέλαβε η SEB και, επομένως, δεν έχουν καμία επίπτωση στην αξία των περιουσιακών στοιχείων που απέκτησε η SEB.

- 441 Τέλος, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή υποχρεούται να περατώσει διαδικασία περί κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο κάθε διαδικασίας συγκεντρώσεως, την οποία πρέπει να ολοκληρώσει εντός στενών προθεσμιών. Ο λόγος για τον οποίο το Πρωτοδικείο, με την προπαρατεθείσα απόφαση RJB Mining κατά Επιτροπής, αποφάσισε να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής με την αιτιολογία ότι η Επιτροπή δεν είχε εξετάσει αν το επίπεδο της τιμής αγοράς ήταν ικανό να ενισχύσει τη θέση της νέας επιχειρήσεως ανάγεται στις πολύ ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως αυτής, στην οποία η τιμή αγοράς, αυτή καθαυτή, είχε κοινοποιηθεί ως ενίσχυση από τις γερμανικές αρχές. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συγκριθεί με μια συγκέντρωση μεταξύ δύο ιδιωτικών εταιριών, όπως συμβαίνει εν προκειμένω.
- 442 Κατά συνέπεια, ο λόγος ακυρώσεως δεν ευσταθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 443 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι αμφοτέρως, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή, ηττήθηκαν όσον αφορά πολλά από τα αιτήματά τους, πρέπει εκάστη να φέρει τα δικαστικά έξοδά της.
- 444 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, η SEB και η De'Longhi, που παρενέβησαν στη δίκη, φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Η απόφαση SG (2002) D/228078 της Επιτροπής, της 8ης Ιανουαρίου 2002, με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε να μην αντιταχθεί στη συγκέντρωση μεταξύ της SEB και της Moulinex και να την κηρύξει συμβατή με την κοινή αγορά και με τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των προτεινομένων δεσμεύσεων (υπόθεση COMP/M.2621 — SEB/Moulinex), ακυρώνεται όσον αφορά τις αγορές στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Φινλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.
- 2) Η προσφυγή απορρίπτεται κατά τα λοιπά.
- 3) Η προσφεύγουσα και η Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.
- 4) Η SEB SA και η De'Longhi SpA φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Απριλίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

K. Lenaerts

Π - 1428

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο	II - 1290
Ιστορικό της διαφοράς	II - 1293
I — Σχετικές επιχειρήσεις	II - 1293
II — Διαδικασία σε εθνικό επίπεδο	II - 1294
III — Η ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία	II - 1296
Προσβαλλόμενη απόφαση	II - 1299
I — Σχετικές αγορές προϊόντων	II - 1299
II — Σχετικές γεωγραφικές αγορές	II - 1300
III — Σπουδαιότητα του σήματος	II - 1300
IV — Ανάλυση του ανταγωνισμού	II - 1301
V — Δεσμεύσεις των συμβαλλόμενων στη συγκέντρωση μερών	II - 1304
VI — Κρατικές ενισχύσεις	II - 1311
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 1311
Επί του παραδεκτού	II - 1314
I — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1314
II — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1318
Επί της ουσίας	II - 1327
I — Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση των ουσιωδών τύπων στο μέτρο που η Επιτροπή αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις που υπέβαλε εκπροθέσμως η SEB	II - 1328
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1328
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1330
II — Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, επιτρέποντας την πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως χωρίς να κινήσει το στάδιο του ελέγχου, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο	II - 1338
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1338
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1341
	II - 1429

III — Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την ύπαρξη προδήλου σφάλματος εκτιμήσεως οφειλομένου στην ανεπάρκεια των δεσμεύσεων να άρουν τα ανακύψαντα προβλήματα ανταγωνισμού	II - 1349
Επί του πρώτου σκέλους, που αντλείται από το ότι μια δέσμευση χορηγήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως σήματος δεν είναι, εκ φύσεως, ικανή να επιλύσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκαλεί η συγκέντρωση	II - 1350
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1350
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1352
Επί του δεύτερου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, αποδεχόμενη δεσμεύσεις ανεπαρκούς διάρκειας, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως .	II - 1354
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1354
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1356
Επί του τρίτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η δέσμευση εφοδιασμού στη γερμανική αγορά και οι σχετικές με τη δυνατότητα εφοδιασμού προϋποθέσεις για όλους τους κατόχους αδείας θα έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσεως της SEB-Moulinex	II - 1363
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1363
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1365
Επί του τετάρτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή δέχθηκε ότι το γεγονός ότι το ίδιο σήμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διαφορετικές επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μπορεί να προκαλέσει συμπαιγνίες μεταξύ της SEB-Moulinex και του/των τρίτου/των κατόχου/κατόχων αδείας ..	II - 1367
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1367
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1368
Επί του πέμπτου σκέλους, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή επέτρεψε τη συγκέντρωση χωρίς ανάληψη δεσμεύσεων στις αγορές που παρουσιάζουν προβλήματα ανταγωνισμού	II - 1370
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1370
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1383
1. Επί του παραδεκτού	II - 1383

2. Επί της ουσίας	II - 1386
α) Επί των τεσσάρων σταδίων της αναλύσεως	II - 1388
— Επί του καθορίζοντος δεσπόζουσα θέση ορίου της τάξεως του 40 %	II - 1388
— Επί της ελλείψεως σημαντικής επικαλύψεως	II - 1389
— Επί της θέσεως της συγχωνευθείσας επιχειρήσεως έναντι των ανταγωνιστών της	II - 1392
— Επί του αποτελέσματος φάσματος προϊόντων	II - 1395
β) Επί των χωρών που δεν καλύπτονται από τις δεσμεύσεις	II - 1404
— Στη Νορβηγία	II - 1404
— Στην Ισπανία	II - 1405
— Στη Φινλανδία	II - 1408
— Στην Ιταλία	II - 1410
— Στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία	II - 1415
γ) Συμπέρασμα	II - 1417
Επί της αιτιάσεως που αντλείται από το ότι οι δεσμεύσεις συνεπάγονται κατανομή αγοράς όσον αφορά το σήμα Moulinex	II - 1417
Α — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1417
Β — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1418
IV — Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από το ότι η Επιτροπή, μη εξετάζοντας τον βαθμό στον οποίο μπορούσαν να ισχυροποιήσουν περαιτέρω τη θέση της SEB στις σχετικές αγορές σε βάρος των ανταγωνιστών ο ευτελής χαρακτήρας του καταβληθέντος τιμήματος και η χρηματική συνδρομή της Γαλλικής Δημοκρατίας, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.	II - 1422
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1422
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1425
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 1427